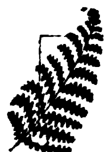
B. Chedrack Jyrwa

JINGKMEN B'la Bam Hynroh

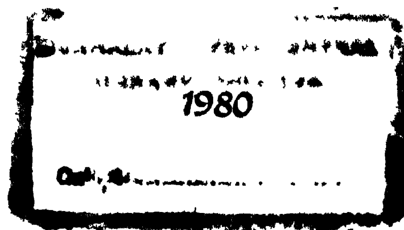
1980

B. Chedrack Jyrwa

JINGKMEN B'la Bam Hynroh

"Ia ka Hok Longtrai la Tyngkai"

La Pynmih da u Nongthoh

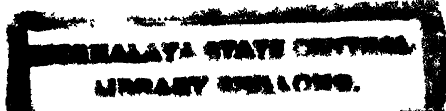
SHIKYNTIEN TIAK

Ka step ba shai rong ksiar ka kyrsiew ia ka mied ba tmang ban pyni ia kawei pat ka phang kaba thymmai. Katba ki sngi ki nangtyllun stet ban pynsabut ia ka lawei kaba phyrnai, ka jingmut jingpyrkhat ka nangkhuru, ban shem haduh katno ka thymmei ba shongkun ka ap, ban prong na ka Pongshai, ban iathuh ha ngi ba ym slem shuh, ka Ri bad ka jaitbynriew kan ieng sngewsarong halor u Lum ka Nam. Ka por ka iaid stet katta katta, kloi mynno ruh ka mynnor ka la leit bad ka mynta ka la wan, ban buddien thop haduh ban da pei ka step jong ka lashai. Mano ba ju kylli, kaei ka Lashai? Kaba ngi im kynjai ha ka mynta. Pynban ngim lah ban iaid lait khlem da kynjoh sha ka, ha kano kano ka dur.

Haba ngi iehnoh shadien jong ngi ia ka snem ba rim bad rung sha ka snem ba thymmai, ngim ju poi kylli, kiei ki kam kiba ngi la leh ha ka snem ba la leit, bad sa kaei pat kaba nga dei ban leh ha ka snem ba thymmai. Ki kam kiba ngi dang pynsah thong, ki dei ban khuid, shwa ba ngin sdang thymmai pat. Ka por shongthait kam pat shynna, namar ba ngi dang dei ban iaksaid na ka bynta ka Lashai. Ym dou mano mano ban wan ai ei ha ngi, lymda, ngi ki ngi kamai hok da la ka jong ki umsyep. Kumta ruh, ngi dei ban sngeuthuh haduh katno, ngi don jingkit khlieh na ka bynta ialade bad ia kiwei kumjuk

Baroh ki sdang bad ki kut ha ki jingpyrshang, bad hadien kata ka wan ka jingjanai. Ym don ba lah ban pynjanai tang shisien pyrshang. Ai ba kane ruh kan lang tang ka jingpyrshang. Ha ine i jingpyrshang, ban wan rah ia kawei pat ka dur kaba thymmai, nga sngew ba dei ban iehnoh ha ki nongwad, ki nongtih tynrai bad ki nongthew nongwoh, ban jer ban thoh katba ki sngewbit, ha ka jingbishar ba bniah jong ki. Da lade hi ngam tip kumno ngan jer ia ka, bad ha kano ka jait jingrwai ka hap.

Shi hajar nguh ruh nga ai, ia ka Sorkar Jylla Meghalaya kaba la ia kyrshan lem, ia kane ka jingpyrshang, lyngba ka Grant kaba ka la ai, ba kane ka Kot ka lah ban

iohi ia ka Step ba itynnat. Nga ai khublei ruh ia I Rev. J. L. Roy, bad I Rangbah Coralton Wolflang kiba la sngewbha ban ia pynlut por ban pule bniah bad ban ai ruh ia ki kyntien jingkynthoh kiba ai mynsiem shibun eh ia nga.

Shi hajar nguh ruh ia ka Khasi Hills District Council kaba la ai mynsiem shibun eh ia kane ka jingpyrshang ryngkat bad i jingai ba sbun jong ki, kum ka jingiabyrshem lem ha ine i jingtrei barit. Nga sngewnguh kyrpang ruh ia I Bah Hollando Lyngdoh, Secretary Executive Committee iba la pynlut por ban pule ia ka Script wat la im shym ai jingkynthoh na ka daw ba im da khlaiñ bha ha kato ka por.

Nga ngeit phin ia ai mynsiem lem ia nga, da ki jingpule ba bniah jongphi bad nga pdiang da kaba kmen eh ia kino kino ki jingai jingmut ne jingkynthoh ban nang kham pynbha shuh shuh ia ka.

Khublei khublei iaphi baroh.

Mawlai Iewrynghep
Shillong-8.
4 tarik, u Kyllalyngkot 1980.

U Nongthoh

A Review

by Rev. J. L. Roy,
Executive Secretary,
Khasi-Jaintia Presbyterian Synod.

I have gone through the poem entitled "Jingkmen Ba La Bam Hynroh" or "Joy under duress" composed by B. Chedrack Jyrwa. The peom centres round the life of u Rang who is the main prop of the family, and who has made useful contribution towards its solidarity and prosperity. As time goes on u Rang is allured by the temptations of this world, and soon becomes an easy prey to the desires of the flesh and the vain longings of the heart. The family which is built up on the edifice of love soon crumbles, and the forces of disentegration hold the sway. There is no sign of a silver lining. All is lost. In the midst of deepening crisis, u Skhem comes to the scene. By slow degrees he tries to wean back u Rang from the world of pleasure into the blazing light of the supreme Being bringing new possibilities of a regenerated life.

The peom ends in a happy note with the reunion of u Rang with his wife and family.

The poet does not adhere to the poetic norms, does not make use of rhythm and metre or any metrical ornaments. While use of blank verse or free verse has not the music of rhyme which enables a reader to pay attention to the pause and cadence, it is susceptible of greater diversification of manner, and is well suited to long epic poems where rhymed verses must be monotonous. The present work is more or less similar to the structure of Hebrew poetry especially in the utterances of the prophets of the 8th century B. C. using among others the form of parallelism. It may be mentioned that some of the world's best poets made use of blank verse. Shakespeares's dramas, Milton's Paradise Lost, Tennyson's Idylles of the kings are some of the more glaring examples. On the whole one senses the use of similes or metaphors designed to give a more vivid, more lively mode of illustration and these when addressed to the heart serve also to please.

There is one more point to consider. How far the poet succeeds in preserving the purity of langauge based on the chaste Khasi used by the people of Cherrapunjee ? Are there offences against the purity of words ? In modern Khasi literature there is a growing tendency to make use of words taken from other sub-cultural backgrounds or ethos as this process is expected to enrich the language so as to include various dimension into one ambit. The purists may object to this on the ground that offences against the purity of words may have an unhealthy effect on the accepted norm so faithfully adhered to by the literary giants of the beginning and upto the middle of the century.

On the whole there is loftiness of thought and splendid dignity of expression though we search in vain for the variety, flexibility and lyric passion, and this to me appears to be the main drawback of the poem.

The poet seems to have been exposed to a variety of contemporary influences. The Psalms, the Book of Job and perhaps the parable of the Prodigal Son of the New Testament must have exerted great influences in the mind of the poet. Influences may be traced also to the writings of Teilhard De Chardin, that controversial Roman Catholic theologian dealing with the destiny of man and to Rabindranath Tagore's Gitanjali which pre-supposes the existence of a greater Being beyond our life who shapes and guides our destiny. There is obviously nothing wrong in this. A poet absorbs into his sphere all the light which is anywhere radiating. The question is not where the poet draws his tap-roots for nourishment, but the real question, is what is the culminating expression of that nourishment—what blossom is forthcoming. The efficacy of a poet depends on how far he is able to transmute the baser, coarser material into, perhaps, pure gold, and in this attempt the poet seems to have admirably suceeded.

KATTO KATNE

Ka *Jingkmen B'la Bam Hynroh* ka jong i Bah B. C. Jyrwa ka la wan mih ban pynriewspah shuh shuh ia ka thoh ka tar u Khasi. Ka rukom thoh ruh ka la pher bak-ly-bak na ki wei pat ki rukom kiba mynshua. Mar shu ia peit la thap ong imat dei ka Kuju, hynrei katba nang pule na kawei ka piej sha kawei pat ka piej nga shem ba yn khot ia ka ka Kuju (Blank Verse) ruh kam dei; ki khup ki khriang kiba i Bah Chedrack i la thoh ha kane ka kot ki don la ka jong ka dur ka dar kaba ngin hap ban iehnoh ha ki Peit Sani ba kin ia kynthoh lem kat kum la ki jingsngew jingsngew. Dei hangne kaba nga sngewdei ban ong ba i Bah Chedrack imat i la pruid ka phang thymmai kaba halai halai kan sa mih sa kawei pat ka jaid kyrteng ha ka histori jong ka thoh ka tar. Uwei pa uwei u nongthoh u don la ka jong ka jong ka sap ne ka buit thoh kot. Lada u Milton, hadien ba u la pyllait madan ia la ka jingthoh, u la lah ban pynsahnam ia la ka kyrteng ha kaba ki Peit Sani hadien ki pynmih ia ka Miltonic Simile ha ka prosody, lehse i Bah Chedrack Jyrwa ruh hadien in lah ban pynsah kyrteng ialade ha ka thoh ka tar ynda ka jingpeitsani (criticism) ha ka thoh ka tar u Khasi ka la ih.

2. Ka *Jingkmen B'la Bam Hynroh* ka la wallam ruh bun bah ki symboh jingpyrkhat kiba kane ka pateng bad ki pateng ki ban dang wan kin pyrto. Don te ha kane ka kot ki Symboh Kew kiba kynsai kiba bit eh ban thep ha u thiar jong ka Jingshemphang. Kine ki Symboh Kew ki ktah solonsar ym tang ia kito kiba la mad ia ka jingkthang jong ka longing jong ka Apmon ne ka jingbabe dier por jong u Rang, hynrei ruh ia nga ia phi kiba thap ban kylla tyngab-sieh-sner klew namar, "Haba nga leh tynneng, ka jingbieit ruh ka nangibieit" ong u Bah Chedrack Jyrwa naba ynda ka la shong rben te la lehrain uba peit ia uba leh. Shaei kein yn ia pynstang shuh, ynda ka la shong rben ? u Bah Chedrack u don la ka jong ka jubab ba sngewshongnia—"ban ailad ia ka jingshemphang kaba lah ban pyllait ia ngi na ka "jingibieit kaba nangibieit." Kane ka long kaba shongnia, namar la pynkha ia ngi sha ka-

ne ka Pyrthei ym tang da ka jinganna suda hynrei ruh bad ka jingshemphang kaba ngim dei ban tyngkan ia kane ban khniot iap ia ka na ka dohnud ka jong ngi ne ban thang im ia ka haduh ban da ingkhong. Ka jingmaian jong ka jingshemphang ka dei te ban jied ban shah shitom shipor ha ki kjat jong ki khraw pyrkhat haduh ba ia ngi yn lah ban pynphai pat.

Dei hangne ruh kaba ngi dei ban kynmaw bad sngew kat ban ong—wat wad phi ia ka jingjynjar (jingsniew) namar lada phin shem ia ka phin sa babe dien por. Bunsien ka jingduna jong ka jingshemphang ka pynjynjar ia ngi.

3. Kawei pat kaba ngi iohi hangne ka long ba ka jingieit (kaba la wandur haduh ka long ing longsem) ka btin naduh tnum shaduh Dwar U Blei. Ka Apmon bad ka ing jong ka, ka btin ia kane ka jingieit, hynrei u Rang u lyndet ia ka jingieit jong ka Apmon bad u kwing sha la ka jingsngewbha jong ka doh, u da lyndet ia la ka baieit bad ki khun. U len ia ka jingkitkhlieh ia la ki khun ba u la pynkha. Kumno ki Rang ki pyrkhat ia kane? Ka Khiew-ba-kham tlot kam dei te ka mar lehmon ki Rang, ka jingkitkhlieh kaba ki Rang ki dei ban kit ha ka longing longsem kim dei ban khein dewthala ia ka namar, lada ki leh kumta, kam pynlong newkai tang ia ki shimet hynrei ka pynthait pynjrem ia ki longkmie bad ka pynjot ia ka ing ka sem, ka kur ka jaid bad ia ka Ri hi shityllup.

4. Ki don bun kiwei pat hangne hynrei ngan sangeh noh ioh ka pynblad ia ki nongpule. Ki Symboh Kew ki bun ngit-ly-ngit, u ba nang ban jied te u la ioh thep thiar. Ha u babieit te la sep ei.

Nga kitbok kitrwiang ia u Bah B. C. Jyrwa ba un koit un khiah, un biang ka pyrkhat ka pyrdain, ba un ioh ban nang iai shakri ia la ka Ri ha kane ka sap ba la pashat ha u da U Nongpashat Uba najrong.

Khublei,

January 4, 1980. **C. Wolflang.**

1

KA jingieit kam ju phai khongdong ia kita kiba nang ban ri ia ka.

Hynrei ka nangih, ka nangbang bad ka nangthiang katba nangmih ki sngi.

Ka thiah man ka mied bad ka khie man ka step, ban pynphuh pynphieng bad pynshong kun ia ka ĩng.

Kam don ruh tang ha ki ĩng paki dulan, hynrei wat ha ki ĩng trep ĩng traw kumjuh.

Kam kut kam wai jyndat, ne phet jynduh kum ka jingiap

Hynrei ka wan ka leit kum ka mied kum ka step.

Ka jingieit kam ju step kam ju mied ruh ha ki jingkynoi ka spah ne buiom

2

KA pyni la ki lynti kiba kylluid bad kiba khuid suba, khlem jied shiah ia ki jingduna jongno jongno.

Ha ka ĩng jong ka Apmon, ka shlei miar da ka jingieit, bad ka synshar khlem tyngkai, ban syrpai ia ka tam ka duna

Kam ju put ronsing, kam ju kiew skong ban wad meng tang ia ka malade.

Hynrei ka siang da ki ktien jali jaum, ban tah ia ka det ka mong ha ka ĩa ka ba biang, ban suk ban saiñ ka ĩng ka sem.

Namar ka jingkhraw jong ka jingkmen, ka long u thning ka jingieit

Ka da wad ruh ia ka tlong ha ban da shem.

Nangta ka phuh kum u syntiew ha ka Pyrem, bad kam ju kyndit rot na ba thiah.

Balei ko jingieit, pham synshar ia ka Pyrthei ?

Naba baroh ki wad ia pha bad ki khot, jingieit, jingieit, haba pha don ha syndah jong ki man ka por.

3

KUMTA ruh ka jingieit sotti nylla, ka dei ban ioh jaka ha man la u tnum u tyndai.

Haba ka jingieit ka shong khet ha kata ka ïng, ka wan rah ia ka jingkmen.

Bad ka jingkmen kaba shlei naduh kane ka pyrthei, ka pun jingkieng ruh shaduh sha Dwar U Blei.

Ka jingieit ka thung ruh ia ki thapniang ban jngi sha man la ki tyngkong, ban ia peiñ bad ka jingshun.

Ka jingieit ka tyrwa ialade khlem ka dor.

Ka jingieit ka shong skhem ha ka mynsiem bad kam ju pynsyi jor.

Wat ka jingkmen hi ka saiñdur ia ki Ing jong ngi, da ka shlem jong ka jingieit.

4

NGIM dei ban long kum kiwei, ki bym don jingngeit ha ka jingieit, lymne ki bym sngewthuh shaphang jong ka.

Ka jingieit ka lah ban long kaba kham duna ka dor, hynrei kam ju shukor.

Ka lit nep la ki speh ban thom ia ki kynroh u nongshun, kiba thap ban pynpra ia ka skum jong ka.

Kam ju tyngkai ruh ia ki thapniang jong ka, ban kdup wat ia ki bym tip kumno ban ieit.

Pynban ka sop spaiñ wat ia kiba la noh mynsiem, lada ki tang shu ong, nga ieit, nga ieit.

Don kiba pyrshang ban jngi shaduh ki tduh ka pyrthei, ban shem ia ka jingieit.

Namar ka kham eh ban ieit iano-iano ban ia kaba shah ieit ha ba kim shym ieit ialade.

Da ka jingieit, lah ban tuh wat ia kaba rieh tam jong ka dohnud u briew.

Bun ruh kiba iap tyrsaw, ym namar ba ki kyrduh jingbam, hynrei bym don ba ieit ia ki.

5

KATNO ka long kaba isangsot ia kito ki bym nang ban ieit ialade ne ia kiwei.

Kane ka lah ban suhthied naduh na ïng, bad haduh ka imlang ka sahlang kumjuh.

Ka kham pynshitom jingmut ia kito ki bym ju ioh pdiang ia ka jingieit, bad kim lahruh ban sngewthuh ka mut aiu ? Haba ka jingieit ka la suhthied, ym lah satia ban ñiewsting ia ka

Bad haba ka jingieit kam pat ngam haduh ki khleiñ shyieng u briew, ka lah ban kylla ka nongshun ba sniew tam ia kiba u ieit.

Ka jingieit nylla ka kham khia thew ban ia ka jing phohsniew ba sngewthiang.

Bad ka long ruh kaba kup ia ka burom jong ka jingim.

Ban shu ieit khlem pynpaw, kam biang namar ki briew ki dei ban tip ba don ka ieit ia ki.

6

LADA ngi don ki lok ba shisha ne ki lok ña ka shipa kan eh aiu ban ieit ia ki.

Ai ruh ba kin da tip shaphang kata la ka long ha ka suk ka saiñ ne ha ka shitom shijot, balei ngin shu kren tang ki ktien jali jaum khlem ka jingieit ?

Ka jingieit kam ju suhthied jyndong shisien ba ngi la bet ia u Synbai jong ka.

Haba ka Aiom jingieit ka la ih, ka sopspaiñ ia ka jot ka pra.

Namar ym don u ban ieit shwa ia ka, ne u ban ieit kumjuh ia ka hadien.

Haba suda ka jingieit, ka long kum ka um ha ka sla wang.

7

KA jingieit hi kam ju jah lehnohei, hynrei ka tuid suki ban pynkhuid ia ka dohnud ba mong.

Uta uba lah ban pynkohnguh ia ka Samla, ba u ieit shisha ia ka, u lah ruh ban ioh ia ka jingieit kylliang na ka.

Ka jingieit ka phuh kum u Tiewsaw bad ka iwbih kum u Lapongnai.

Ka jingieit ha ka ïng jong ka Apmon, ka im bad ka iai im ha ki por baroh.

Namar ka tip ba ka jingieit ka long ka maian U Blei, bad kam dei satia ka thawnang ba khlem jingim.

Ka jingieit ba nylla ka long ka jingai ba maian Blei kyrpang ia u briew, da ka, U teh song ia ka dohnud bad ka mynsiem jong ki ba ia ieit.

8

KA jingieit kam ju wad daw, kam ju shong ñiang-kynroi, hynrei ka maramot bad aipaiñ ioh ka jaw ne ka pei.

Ka jingieit kam ju peit tang shiliang da ka khmat, hynrei ka da khan ka da puson shwa ba kan pynhap ia la ka ktien ne jam ia la ka kjat.

Ka ïng ka Apmon ka la tyngkai bha ia kane ka jingieit ba jylliewsat, ha kaba ki speh ka jingtynjuh kim lah ban prong.

Ka jingieit ka hikai ia ngi ba ngin ieit, ym tang ba ngi sngew ieit, hynrei ha ki lá baroh.

Ym don jingmap ruh, ia ki Nongpyniap ia ka jingieit kaba don ha u briew.

9

NAMAR ka jingieit ka long ha baroh shijingim.
Kam kut, katba dang sah u thning.

Kam pjah, la la sop da u thah.
Kam iap, la la tep ha ka ramew.
Kam sahsohkhliang, la ka det ka mong,
Kam nohmynsiem, la ka or ne pra.
Kam phet, la ngi beh ne ia Phoi bad ka.
Kam sakma la ka jah lynti.
Kam rieh, haba ngi wad da thew.

Hynrei ka nangsuhthied jylliew bad kham jylliew, ban pynskhem ia la ka thymmei.

Ka jingieit ka pynpaw ia ka jingkhraw haduh kaba kut, ka nangsan ka nangkhlaiñ bad ka iaid synran bad ki ba shemphang ia ka.

Namar ka jingieit ka peit da ki tyndong ka jingieit, katba ka jingshun ka peit da ki tyndong ka jingpihuiñ.

Ka jingieit kam don jingjngut ei ei, hynrei tang ka jingithiang, jingitynnat ka shlei ha ka.

10

KA jingsuk bad jingkmen ba shisha ha ka jingim ka long, namar ba la ieit ia ngi da ka jingieit ba maian jong Uta Uba la thaw ia ka.

Kumta ruh ka pynphuh ia ka Ïng ka sem, da ka jingkah syrngiew jong ka.

Ka jingieit kaba shlei, kam lah kan sah kut tang ha ki saw kynroh jong ka Ïng, hynrei kum ka jingshai, ka prong wat ia ki syrdeng jong ka Ïng ban mih shabar.

La pynkha ia ka jingieit da U Trai Nongpynlong ha ka mariang, bad kam long satia ba la pynkha ia ka tang da ka jingmut dur.

Ka long kaba sepei lada ngin ia kren tang shaphang ka jingkhraw, ne tang shaphang ka jingkhlaiñ ne tang shaphang ka jingbha, lada ngi khang tala pat ia ka jingieit.

11

NAMAR ka jingieit kam shong tang ha ki, hynrei—

Ka tah pat ia ka jingdet jingmong, ka pynjem pat ia ka jingpang jingjhia.

Ka khyllie ia ki ba ur bad ba tyrsiang,

Ka pyntngen ia kiba sngewsih.

Ka lape ia kaba oi ba pait.

Ka pynmadan ia ka at ka them.

Ka pynpalei ia kiba noh mynsiem.

Ka sopspaiñ ia kiba jot barem bad kiba don ha ki ummat kthang.

Balei ka kham eh ban shem ia ka jingieit ba shisha ?

Namar bym don ba da pynshitom ban wad ia ka.

Bun ruh kiba thap ban khun jubor ia ka, khlem aipor haduh ba kan da ih hi, kumba kheit ia u soh u bym pat dkut sohpet.

Haba ka jingieit ka long kum u Tiewkyntang, hato ngi lah ban ia peiñ ia ka bad kano kano ka mai ?

12

LADA ngi don ka jingieit, ngin mad ruh ia ka bneng wat la ngi dang shong ha kane ka pyrthei sngi.

Uei u thning jong ka jingieit, hato u dei ka jingkhraw?

Uei pat u thning ka jingkhraw, hato u dei ka jingieit ?

Ka jingieit ka khie lung kum u dieng, uba ki soh jong u kim ju bakla.

Ka jingieit kam ju jyrngam ruh tang ki sla khlem soh, kumta ruh ki soh ka jingieit ki long ka jingkmen

Ka jingkmen ka long u shabi jong ka dohnud, uba lah ban plie ia ki kamra ba ithiang, ha kano kano ka ing kaba don ia u.

Katba nangmih ki sngi, katta ruh ka nangitynnat, ka nang ishongkun, ka long ruh ka baiseng ka ba snah.

13

KA Ïng ka Apmon ka long ka nongmuna, haba ka jingkmen ka dang kynthong, ka pyrkhat ka dang shongsbai, ka juban lak ka dang kyrsong bad ka jingieit ka dang shlei

Haba ka jingshukor, kam pat ioh ban thaw thynriew ha ka dohnud u Rang.

Ki kha ki man, ki kur ki jait, ki lok ki jor parum pareh, ki rung ki mih khlem da kut trai.

Ka 'tien hok ka 'tien sot, ka dang shong Blei, ba ka jingbriew kam pat shong seng.

14

KI Ïng jong ngi ki don kam kum ia kine ki mawkhrum, ki khnong, ki shot shan, ki bah tympha ban pynieng ia ka Ïng kaba shong kun Hormot.

Ban syngkhong ia ka, donkam ban tih jylliew ia ka nongrim, khnang ba ka daw kan ieng.

Namarba ka ktien ka dang don bad ka hukum, ka dang don bad ka kular, kaba synreit lyngba ka buit ka akor.

Ka kamai hok ka dang kynthong, ka ksaw ka kpong ka dang kyrsei, ban roi ban phriang u symbai u rnài ha ka mariang.

15

KA jingkmen ka skhem ha ki paia ba khlaiñ, bad ka buhrieh ia ki jingmaia ba janai hapoh jong ka.

Ka trei ia la ka kam ha ki jingthmu ba jylliew, bad ka ngam sha ki thwei, ha ban da shem ia ka tynrai bah.

Kam ju kren tohmet, kam ju pynmong, kam ju wad ksan, hynrei ka lape ia ka or ka pait, ba ioh ka khura ia ki mawkhrum. Ka iai kyrsei bor, ban sop spaiñ ia ka pait ka pra bad ka nang pyntbymmai ia ka jingsngewieit.

16

KA pynkhlaiñ ia kaba shong sator, bad ka pynskhem ia ka rympei jong ki, ka pyrshang ruh ban sngewthuh ia la ki jingtlot kum ki briew.

Katba lah, ka ri ia ka ijot longbriew ba kan nympei nymjot, ne ai jaka ia ki jingmut pashla.

U Rang hala ka Ïng ba u seng, hala riti u da pynieng, ban eh la ka ingiew ban eh ka rwiang, ha la u tnum u tyndai.

Ki jingpyrkhat sator ba ruma, kim ioh jaka ha ka jingim jong u Rang haba ki kwah ban pyntharia.

17

SYMBOH ksiar kiba u piam u kdup, ki long ka stieh ba khlaiñ jong u, u ri kyndong ioh ba ka sniew ka smeh ka wan lynshop tyngeh.

Ym slem hadien katto katne, ba ki jingpah brai jong ka pyrthei, ki sdang ioh kjap ia u, haduh ba ia ka nongrim ka sdang khura pynpra.

Ki jingiapher jingmut kynsan ki sdang khura ban kiang ia u mawnongrim.

Haduh ba ki jingthmu ba runar h'u Rang, ki sdang kyrsoi.

Kumta ruh la ki khmat sha sor u iai pynphai, ka sor ki jingstad, ka sor ki rong phong.

U ap, u iai ap, lano kin wan shaw lyngba ki rong laiphew jait laiphew sker, b'un wiat la u khnam shano un ialam? La king ka janor la shad ka pyrthei, hangta la jingim u thew ban bret.

18

KUMTA ruh khlem khan, kumta khlem bishar, na ïng u jyndat shano kan patrong bad shano kan patom?

U mih dap shynrang u da sngew biang sngewpura. ka jingshngaiñ ka ïng jar ka lip ka kynjah, mano pat ban bujli ban shngaiñ ban palei.

Bad tang pyrshang kren, la tip b'un sngewsih, hynrei kumno te yn kun khlem kren, khlem pyni.

Kham eh shisha ban hikai ia uba sngewkhlaiñ hala ka jingtlot, naba ka kham bha ban kyrshan ia uba jan kylloñ bad khyllie ia uba tor ki khohsiew.

U briew u jot haba ym don ba pynjot, hynrei u jied hi ban jot. Kumta ruh kynsan, na Ryngngi shapoh Dymmiew, ka dum ka iongngit, ka bneng ka pyrthei.

Da ka mynsiem kum ka riew shlur, ka tem jem jai ia ka jingkhiedew, namar ka tip ba ka jingtlot ka long ka daw jong ka jingtroiñ.

19

KA jingshah shukor, ka tuh khyndiat ia ka ïngiew, bad ka kylla iunar lada ym lah ban synran bha ia ka man ka por.

Ka bor synshar lade ka kdup ban pyu palei, ban ioh bor thymmai, kum u briew uba dang shu khie na jingthiah pang.

Ki jingpyrkhat ba khraw ki kha, ban pynieng pat ia ka daw-rem, hynrei ka lah ma ban sei sla sei soh ?

Ka bor synshar lade ka long ka dawai, ban pynkhlaiñ ia ki tyrpeng ba sator, ba ki lah ban shah ia ki jingtangon jong ki jingtynjuh.

Ki jingpyrkhat bieit ki suh thied jyndong katta katta, hynrei kata ka long aiu lada yn thew pylla ? Lada yn ot, yn shem kham bun u stait ban ia u soh.

Hato ka jingpynshoi ka kha na ka dew met, ne na ka dohnud u briew ? Ka jingsneng kaba kumno kah ia biang bad ka ?

20

KA mon kylluid ba laitluid ka shop khongpong ia u Rang, kat naduh ba un da shoh tyndep ia ki rongphong ba shlei ha sor Shillong.

U Rarg Khatarbor ha ki shrip ka jingpah brai khunglykhung u ngat, katba u dang phriang la ki khmat.

Ki rong ki rup ba shat thaba ki pynshoh bieit, kat haduh ba u iapieng da ki jingshoh jingieit.

Ka ri ki puriblei ba sotti ba kyrpang, kaba ki liewlep bad ki shang khawiah ki ap man la ki lad.

Ki palong bym shisha ki dap ki shlei, kum ka dus-mon nongshet kylla, wat la ki khyidop ki long kiba skhem.

Khyndai ki umdih khyndai ki um tong, kiba u thrang ban dih, ha kaba ki erbatemon bad ki erbatesi ki khawoit man ka teng.

Tang tiak ruh b'un ioh mad ia ki lyer ba thyrnmai, sha ki jaka ba shong ki Puri-blei.

Pynban ki umpohliew bad ki Shyngiar, ki khyndai jingstad, bad ki khyndai ki jingshemphang, ki long ki ba la bynrap bad ki liewlep.

U klet ba ka jingim ka long tang kum u tiew phlang.

Pynban ka sneng ka kraw kam lah suh thied, kam lah snoh bad kam lah pei, baroh ka ngen bad ka shu lyngkien.

Nangta u thom dapshynrang sha ri nongwei u ngam, ban wad hangno ki jing-i-thiang ki rieh ?

21

KATBA ki buit sianti ki dang buhrieh la ka khmat, ha kaba kin sa patom ia u na ka pyrthei, sha ka iew jingthala.

U phai da jingkmen, ban thom sha pyrshah ki khmat jong u, ha kaba ka dwai ka phirat na Ing um buh bot ei ei.

Ki lyer ba iwbih bad ki sur ba sngewthiang, ki pynkyndeh ia ka dohnud, haduh ba ia u Rang sha khongpong syndon ka pyntyrsiang.

Ka khmat jong u nangta ka sdang ban dum, katba ki jingstad ka Mariang kiba jyllei ha ka iew Jingthala ki pah brai ia u.

Ki jingpyrkhat nangta ki sdang pynshad ban lynshop ia u sha kie berong bad ia ka dohnud ka sdang ban khura.

Ka da pynshad samtawi ia ki jingmut jingpyrkhat, hynrei katba u nangwad katta ruh ka nang jyrwit jyrwat.
U law ia la ki kjat na ki sai khum, hynrei katba nangslem, katta ruh ki nangthaiñ ki nang suh sat.

Kumta katba u dang shang bad shoh bieit ia ki rong ba thala ka Sor, u ang heng tynheng kum uba iapieng.
Khatduh te ia u ka lynshop syndon shapoh liewlep, ba la phon ka shoh tyndep.

22

NANGTA u sdang ban blaw ban babe bad ban bynñiaw, haba u kyrtiang sha ki sngi ba la leit noh.

Naba ki jingsahnud kiba ha ing, ki iai khih lynga ha kaba ka jingngiew bad jingsheptieng ka iai khura ia ki, ioh ba u ngam sha ki shrip ka jingthala.

Nangta ka Apmon, ka kiew ia ki thiep ka hiar ia ki jur, ban shang ban leit wad namar ka jingieit thepmynsiem.

Ha ki lynti ba kyllaiñ ruh, ka da phriang la ki khmat.

Nangta ka kylli bad thop ka bud dien, ha man la ki dong, ha man la ki lad.

Khatduh ka leit lap ia u ksai ka syrwet uba ïalam sha ki khyndai lad sha ki khyndai dong.

Kumta la ki kjat ruh ka thew ban pynbeit, pynban ka leit lap ia u paid kum u dkhiew. Bran bran ruh sha ta ka bud dien ban leit jngoh.

Hangta te pynban ka lap ia u Rang ba la lyngkrang, dohnud jong ka ruh kumba thlieh.

Nangta ka pat da pynkup, lynñiar ka kyrkait, wow ka piam bad wow ka kdup

Hynrei ki paidbah ki patom khlem jingmap, kynhoi ki rasa ia ka daw ba ki la lap.

23

NANGTA ruh ka kyang ka iam pait dohnud, ba u baieit jong ka, u la hap ha ki shrip ka kok khai.

"Kynjri ba nga ju deng ha shadem, mynta la dkhat pyndkut, hangne ngam shym pynkhat ba ia phi kan pynkut.

Pynshah ruh phi them ia ki jingsneng ba ieit jong nga, ngan kit tang ka jynjar mo hangne ha sla pyrthei.

La sep mo baieit, sngi bakmen ka ïng jong ngi, ngan kit tang ka apot ka nusip jot, la dkut u sai ksiar, khamakha ngi long rangli.

Sha shnong ba kyntang, sha ki kur, sha ki jait sha ki lok sha ki jor, mo ia phi ngam lah ban leit lam.

Hangta ba phin kamai ia ka hok bad ia ka Nam, ban lait ka byrsieh ha ki shrip ka shangkhawiah.

Leit suk to leit biang, ko Rang baieit thep mynsiem, nangdwai nangphirat la ki khun ba phi la kha.

Ngan jin da iapli, ba ngan shah namar jong phi, hynrei kam shong aiñ, ym don lad ym don lynti.

Myntoi aiu sha, ba ngan im ha ka pyrthei hangno pat ngan tei, haba nga sah marwei.

Mano ban syrpai dohnud ba mong, haba mynta kala khongpong."

24

U PAIDBAH hadien kata, wat ra u 'sngew myllung, pynban um lah shuh ban pyllait.

Kumta ki patom ha pyrshah ki khmat jong ka, ryngkat ka risa ryngkat ka kynhoi.

Katba ka Apmon hala ka jingshem lanot, weibrrew ka pait dohnud bad ka iai phlei ummat.

Jingdum ba synia ka khang khyrdep ia ki kjat sngi, ia ka bapli katba ka dang jngi-wei briew ha ki thwei ba iap op.

Hangta ka bud ha ban da lyngngop, bad sha la shnong ka leit phai bak.

Ki lynti jong ka ki shlei da ki at ki them ba itriem, bad da jingkhia mynsiem, ka iai phlei ummat, ladum ka pyrthei ha ka hi shimet marwei.

La katta ruh ka thom pyrshah ia ki jingshah lehraiñ bad jingjah burom, namar ka tip, kam lah ban kiar na ki.

25

HANO te kan phla, hano te kan iathuh ? Tang ha ki kur bad ki kha jong ka.

Baroh ki ia iam pait dohnud, ia jingshem pop jong ka bapli.

Hynrei tang jingdwai ki pynher sha U Blei ba Un sumar ba Un ker, ia ki khun ba sah rangli.

Hapdeng kat kata ka jingjynjar, ka kan hi tiaw, katba ka jinglehraiñ bad jah burom ka dung kura.

Ki jingsngewlem, kim lah ban par paiñ, ki jingsyrpai kim lah lape ia ka dohnud ba pait pdang jong ka.

Sa tang u Mangkara u ban lam ia ka lynti jong ka, lyngba ka at ka them, la long rynieng lada ka lah kan buh bynda.

26

KI kynta ki kylla sha ki sngi, ki sngi ki kylla sha ki hat, ki hat ki kylla sha ki taiew, ki taiew ki kylla sha ki bnai bad ki bnai ki kylla sha ki snem.

Hynrei ia ka dwar ka iai plie rynghang, da ka jingkyrmen ba un wan phai pat.

Hynrei katba nangmih ki sngi, nang jngai ruh ka lynti.

U Rang u la nang ngam nang ngam, haduh ba u la baji, ha ka pyrthei pynkie berong.

A ka jingsarong ka jingim, ka hap ban kylla stong ia la ka phang, shwa ba kan lap pat ia u Thning ka hormot

U la bet i'u symbai sohngang, bad ki sngi kiba kmen ki la lip noh jar na khmat jong u.

U la snoh ha ka lieng lyngba ki jingkhie dew, khlem ki boitha ba un khawa.

Sawdong ka sor u shang u klang, ban wad syntok, hangno jingieit ba thiang ka rieh ?

Pynban um shem phang, ba un iam paitdohnud, haba ia ka mynsiem jong u yn dung ngak.

Un sliang ym ia ka um ba tyrkhong u pdot, hynrei ia ka jingieit kaba um shym la suitriew baroh shi katta.

27

KATBA ka step ba ithiang ka sdang ban peit, ki khmat ba khaprip ki sdang pat ban khyllie.

Ka simlorni ka sdang kyrkait dang phajir, ha kaba ka Apmon, u Skhem bad ka khun ba pangswai jong u Rang, ki mih na la shnong.

Pynban u Rang uba kham ieit ia ka jingjynjar, u iai kdup ia ka, kat shaba u iaid.

Um tip ne mang, lano kan pynjot noh thiaw ia u shikhyllipmat.

La u phai kamon la u phai kadiang, pynban mynsiem jong u kam suk.

Man ka teng ka pynshad kynting, haba wei briew ne hapdeng ki tamsa, ha kaba ki jingkhura ki khih, mynsngi bad myn synia.

Kumta u iai pynksan ia, kaba u la leh, pyrshah ia ka jingiatip lem jong u.

U iai jngi hala ka pyrthei ba thymmai, u dem iai klet la ki khun, ka tnga bad ki lok ki jor.

Katba nang slem, katta ruh nang rben, hato um tip ne shemphang, ba u kup ia ka met ba kyntang bad ka mynsiem paila hapoh jong u?

Hynrei ka pyrthei ka kjit noh ia ka umngap ba thiang na u, bad ka ieh sa tang ka rew suda.

28

U SKHEM ynda u shem na b'u wad, ka jingsangsot ka Ing u sdang khana, pynban ha u kam rung satia.

"Ko Rang kynrad balei katne katne phi shah shukor, shano kito ki um bathiang kiba ju don byllai ha ka khmat jong phi ?

Shano kato ka mynsiem kum u rnga ding ba rhem na ka mynsiem jong phi ?

Shano ki moiñ ki manik ki bym ju lip rong na ka khmat jong phi ?

Hato ki la shah lute bad ngam noh sha ka ri ki jingphohsniew ?

Ki mat peit, ko Rang ki lah ban shukor, haba ngi iohi ia ki rong ba thymmai.

Pynban ka maiñ ba shong kun, ba la tynsat da u Nongthaw ka shah kyrtah rong noh.

Ha ki kti u Bymman ki dem thiah thai, ha ki jingkynoi ba pnah thylliej."

U Rang nangta, shipbang u kan, ha shuwa ba un jubab, kumta ruh shi kyntien pat u shat.

"Ko Skhem, phi kren sha ki kyndup bneng bym lah ban kot kynjoh, ban kyrsiew pat ia nga na kane ka jinglanot.

Hangno ka hok ka buhrieh la ka khmat, bunsien bunsien ia ka, nga iai wad?"

29

"KO Rang lymphuiñ", ban ktien u Skhem, "Mynno ka hok phi dein iai wad, mynno ruh ia ka phi kwah ban mad?

Mynnor shipor phi piam phi kdup, tang shiteng por ia ka phi syam.

Ka ïng jong phi mynnor ka phuh, haba ka maiñ jong phi kam pat lip jynduh.

Hynrei shi khyllipmat ia phi ka tuh, shapoh ahoi ktieh mo Rang, phi leit ban jngi."

Nangta u Rang u pynphai ktien bad u ong, ba ym dei ma u ba kylla juban.

Hynrei ki lok, kiba bet ha u iá u symbai ka jingshukor bad ki shop kho igpong shapoh nuiok.

La u pyrshang ban kynrong, pynban um lah shan tang kum u briew ba tlot bym don ruh ba synran.

Um lah shisha khlem pang dohnu l khlem iam, sha jingim b la bud ham haba u phai.

Ha ki syrngiew ki kh ur u bnai, mai wei u diaw marwei u khuslai

Hynrei shano pat un bulrieh ia la ka raiñ ?

30

"U BRIEW u long'tang u briew hi, uba dap da ki jingbakla suda, hynrei lada u wad un shem, hangno un bynshet la ka jingim", ban ktien u Skhem.

"Ko Nai khatsaw synia b'la ban noh ka hyaroh, balei hangne phi ang lyngngoh ?

Hato kaei kaba pynshoh tyndep bad pynshad khawiang, ia long ryniang ba hormot iong phi ?

La jinglong ba mylla phi pyntyrslang sha sangia ngaiñ.

Lymphuiñ la dur ba bhabriew ba ishongkun phi thep shapoh liewlep.

.Jingim jong phi ko Rang kumba shu sdien, ummat ki phlei, umpung ki bthei, hynrei phi shu iai kyan khlem ia ksaid ban lait.

Ka por shisha ka la jymmoiñ, hynrei phi iai pynthiah thai ialade, ban rai kut phim treh.

Phi rai rem wat la phim pat jyllop, ha thwei, khlem iaksaid la phin mih ryngkew.

Phi jngi mied-sngi ha jingkhie dew, phim mon imat ban ia lai tam-ar syndon.

Phim shah haduh ba kan da pynbyrsieh i'u saiksiar sai rupa, i mei i pa ?

Phi kheiñ jaiñnep, ia ki ktien paila ba ka Apmon ka khlei ha.phi.

Lanò phin iohmad pat ia kita ki 'tien mawkordor ba phi la lyndet ?"

31

U RANG nangta u sngew la jngan bad um lah khlem da jubab lem.

"Ki long shisha ki shangkhawiah, ei ba pynkma ia nga sha ki ñiur ñiur ka khlem raiñ plak.

Ki shop khongpong ba ngan suwan shaba jyllop.

Kum u muid ang um nga pdem ia lade, hato dang don samoi ia nusip ba ngan phi ang ?

Don aiu pat ba ngam pat hun hapdeng kat kata kaba nga la kyrsum.

A balei ba ngam lah ban teh lakam ia la ka mon ba kangar.

Ia la ka maiñ ba kynthem, nga shah madei, sha kane ka pang dohnud ?

Balei ruh ba ka nongrim jong nga ka shong sumor synjor, sha kane ka rhah bymdei ?

Sha ki kynjang ka pyrkhat Rangbah, ngam lah ban ia kynjoh tyrpeng.

I'u klong shadem ka pynkyndeh
sha ki shrip ka Khyndai lad."

32

HATO ki jingkren u Rang ki sting bad ki khia haduh katno, ym pat lah ban peiphang.

La ki long tang kum ka shynrong pylleng ne ki palong sabon ia kiba um shym thew tara

U Skhem nangta u bynrap ktien ban phawer shi kyntien.

"Ka khun ba ju ieit eh ia phi, ka pang te Rang, mynta ka wan shane bad la ka kmie, ban wad ki stad ki jhad."

Ki khun jong nga, ki butoi iong, ka tnga jong nga ka klat.

Mied Sngi ia ki nga doh nga dait, ia ki ngam lah pyllait.

Ki long ki tlong umpohliew, ba pynjah sliang ia nga, ha ki ka jingpalei ka don, ba ngam lah ban batai."

33

U SKHEM hangta u sdang bitar hynrei u kan rangbah, "wat riam ialade da ki ktien, wat pynngat ia lade ha la ki shrip.

Wat kren laplah ne kren lamwir, da ki ktien pohla ba kum kita.

Hynrei da khan adkar, da duriap bha, ka long ka sang kaba ma, ban kren jyndat ne kren thet kti.

Kham pynrit ialade, bad pyllait kum ka sim na ka kti u nongriam.

Bad wat kiewskong ha kane ka jingsarong, kum uba mutlop.

Khang khyrdep ia kane ka dohnud maw, ioh ba kan shukor ia phi sha ka jah kwah."

34

U RANG wat hangta ruh, u dang pyneh ryndar
"Ka mat ia wan, ka mat ia leit, ngam lah kiew tyngkong shuh.

Ka don ki kur ka don ki jait, kiba ha ing ha sem kumjuh." "U briew baroh uba bakla suda, pynban balei katne phi thew ialade."

Pyni u Skhem.

"Ki jingleh bymman kim don jaka, ha khmat U Blei u briew," pynksan u Rang.

"Nga hangne pura ka mon nga suk nga saiñ, nga kmen nga palei.

Nga la khaprip 'la ki khmat ia kita baroh, ai ngan kit ia kane ka jah burom bad nga.

Phi long u ba khlem thohbria," u ieng artat naba shong.

35

"BALEI phi wan sha kane ka jaka ba jakhlia, wat pynlwet ia ka por hangne bad nga.

Tang u ba bieit kum nga, un phai sha kane ka lynti, uba ka jingtip bad ka jingshemphang ka long kaba suda.

Suk ma phi ko Skhem ba ki kynton jong phi ki long kiba khlaiñ bad kiba skhem.

Ym don khnam, ba lah ban pynpei ia ka donnud jong nga.

Nga la klet ia ka jingshisha na ka shyntur jong nga, bad nga kit tang ka jingijli ha ka long rynieng jong nga.

Wat sneng shuh ia nga ko Skhem, namar nga la kup ia ka jingarsap ha ka dohnud jong nga.

Khie noh na nga," u phai artat ban phet sha la ka lynti.

36

HYNREI u Skhem u la bat ia u, ban jubab ia kaei kaba ula khlei.

Katba u Rang u phet kynthet, u da bitar artat.

Hamar kata ka por, paidbah ki sdang ia lum, ki da pyrshang ban pyniakhlad.

Hynrei namar ba ki la leh kham tyngeh, ki khei patom i'u Rang haduh b'un da kyllon.

Hamar kata ka khyllipmat, Ka Apmon bad ka khun ki wan lap ryngkhat.

Mar kumta hi, ka khun baieit eh jong u ka kynrup ñiat, ka piam ka kdup ka doh ka dait.

Pynban, ban pynksan ia la ka nia, u ieng u kyndat wak nangta u sdang ban phet.

U paidbyllien badon hangta, la kumba un iasip, ki tim ki tla la lut hi lan, ki da bynthiew artat.

"Khun ka mendih, ban shoh ka ngoh, ia la ka khun u kheiñ ka ñiut, lashai un da sliang kdik kdik ruh un nym ioh shuh, kum une u jait riewmirad."

37

KATBA ki speh ki nang dung ia ka Apmon bad ka ñiad ia ki ummat, kiba tuid ha ki ngab, khlem kren shi kyntien ruh.

Ka premmied ba tmang ka sdang ban wan noh kjat, bad baroh arngut shi khun ki leit phai da ka jingdiaw, ha la ka jaka sah.

Ynda ka step ba dum byrngut ka sdang ban pei bad dang phyrngab ruh ka Apmon bad ka khun ba ñjum ki mih sha surok bah.

Kida iaid lait ia ka mot Phran, ban leit sha ka kali, hapdeng ka jingshem lanot la biang.

Katba ka dohnud u Rang ka nang rben nang rben.

38

KI jingpyrkhat ba pynkynting, ki kha sa kha ha u bad u jai wad daw, u phong ia lade da ka jaiñkup u ñiangkynroi.

Kum jingphohsniew u noh ruma, na ka jingbha sha ka jingbakla.

Jingtriem ka par ha met ka shet, pynban ia ki u khung kyndung, u buhrieh ia ki ha ki thwei ba jyndong.

Ban kynther pat u shem, katno ka jwat ka eh, katba nangslem ka nanglyngshop tyngeh.

Sarong sngewksan ka iai khura pynshad baji, sha ki ahor ka ñiat pynkma.

39

U BIEIT sngewstad ha lynghoh kti, ka jingshukor, u noh ruma pynban sha ki ramia.

Kum u iapieng tyngheng u ang sha bneng, u iapim khlem don ba dat, kat b'u nang law u nang suhsat.

Um lah shuh ban kyndat, namar kat b'u nang peit, u nang kham ngeit, u nang ithiang wat la ka kthang.

Na ki sngi ba suk ba thiang u la tyrsiang, ki ummat thiang ki kylla umksang.

U iai kwah mad wat la ki blad, u mang ban bret ynda ka shet.

Ki lok a ki lok, u tang shu ngat ha thit, ia u ki ieh kyndit.

Na thwei sha thwei u hap jympa wei briew, ban lait na ka lyng-a sha bynriew pat.

40

SHISNEM hadien, ba ka khun, ka la kham lait na ka jingshitom.

Lyngba u Skhem ki phah kyrwoh, ban wei i'u Rang ba un wan khnang, sha ka sngi kha jong ka.

U Skhem na shnong ruh thiaw u mih, ban leit iashem kyrpang pynban jingartatien ki sdang pynkma, ia u kim ai jaka.

Ynda u poi, la ki kjat u sdang ban jam sha ing jong u, jingnohmynsiem ka sdang khanglad.

La katta ruh, u iai pynbor b'um dei ban sngew ei ei.

Kumta u Skhem la dohnud u pyneh, ban thom pyrshah ia jingisih.

Bad tang shu shong u sdang ban ong, "Ko Rang lymphuiñ, ko Rang eh dohnud, kane ka dei ka sien kaba ar.

Nga wan ban wer ia phi ko Rang, sha ka sngi kha ka khun ba ieit jong phi.

Khatsan kylla ki snem ki kloi da ngen, hynrei ka khun ba ieit ka dang thung syiem ia phi

La sngi Palei, la shem taiew ka kwah phin don ryngkat.

Sada wan khnang ne ap ia nga, ngan sa wan tan ia phi na shen."

41

"NGA la ju ong ba ngam don khun," jubab kham khor u Rang.

"Ngam leit, ngam lait, khie ong ngam wan."

U Skhem ruh laiñ, u sdang kem ding, hynrei palei u tem.

"Da khan Rangbah, wat kren laplah, kane ka dei ka kam ratbah.

Ka khun pangswai, baieit eh tang ia phi, kynmaw wat nym pyndiaw ne pynsngewsih.

Ka pang mynsiem kan nangkham jur, lada phi iai pynthut.

Da kham pyrkhat, wat kren ruma ioh phi babe kylla."

U Rang nangta u jubab pat, "ngam pat lah ong, ai por ngan da pyrkhat.

Hynrei kynmaw, wat nym pynbor ia nga da kumwei pat."

42

NANGTA u Skhem u jubab plak, "ngam shym wan pynbor, ngam shym wan khroh, nga wan ban wer bad ban pynsngewthuh.

Namar ka khun ba ka ieit eh ka kwah iohi ia phi."

"Lada ka kwah iohi ia nga, balei ka bthah da phi pynban, ngam lah don por ne don samoi, ban leit da nga sha ka."

"Ko Rang kynrad, wat kren jyndat kum uba khlem dohnud.

Katne ia phi ka shet khongpong, imat phim pat peiphang.

Ka ïng katne ka jot ka pia, phi pat phi nang lyngngai ha ka tamsa.

Ka por ka dang byllai sadhai, ba phin iaid pynsngewbha, hynrei kane ka kham mardor,, kam dei run de ka kam biria danda.

Uba wad biang por ia ka un shem, khlem pep un lap ia u ksai jong ka."

43

"KHAM tip ma nga ko Skhem ia phi, ka biria ne ka shisha, da pynshong nia wat kren na sla, ka bun kaba bakla.

Kum ka jyntah ba sma iwbih, khlem mad wat nym batai.

Kumta keiñ Skhem, nga hap ban ong, ia nga katto lehse la biang.

Ai por ngan da pyrkhat sani, mynta mynta ngam pat lah rai." pynksan u Rang.

U Skhem ha jingshaiong u ban ktien pat, "Hooid, nga sngewthuh bha, kaei ka kem kaei ka lar ?

Phi tip kumno ban im, kumta ruh nga bishar, hynrei nangne phi tang bakla, jingim khlem pep kan bijaiei.

Wat nym kheiñ dewthala ia ka Ing ba phi la seng, baroh u briew uba duna, daei phin thew ?

Don dieng pruh ba lah ban thew ia ngi ?"

44

"THIED snam ki tied, katba phi dang shat khwai," kynrup ktien sa u Rang.

"Pynban u kot tang ha ki thwei ar rynieng briew, ba jei ki shalynnai.

Ki ktien ba phlei na phi te Skhem, ki ngam jyndong than eh, kiba ngam lah ban pynkut nia hangta.

Ngan da puson, ngan da pyrkhat, ngam lah jubab jyndat"

"Balei phi dang iai pyneh la ka ryngdang katne ?" Kylli ia wiat u Skhem.

"Ym don te Rang ka lynti kaba jwat, lada phi kut jingmut ban prat : nga sngew shibun namar jong phi, sha 'liewlong namai kata wat pyrshang jngi."

45

"A SKHEM kynrad," ban ktien u Rang, "wat rit mynsiem thaneh,' ioh shah pait lieng ha ki jingkhie dew, ioh ngi shah jop ha u khawpud.

Nga tip shisha ngam sngewthuh bha', hatmier ka riat nga triem wei briew.

Nga ieng kyndeh klong snam hangta, ha bym don ba kyrsiew.

Na ka byrsieh nga ksaid ban lait, ba ioh nga pait dohnud.

Mei-ngi ba sngewlem nangtei ka phngoid, kat shaba nga makia.

Jubab biangtar, ban lait ka bijar ngam shlân ban khlei pathar.

La kum ba tap da u Iput Mawkdok, ia ki jingmut jingpyrkhat.

Ki lhuh ba triem ki pynkhynñiuh ia nga ki thap pynjngut.

Ka kem ka lar kam shynna bha, ka pra sa pra sakma pynban.

Ka lait ka let la bun shisha la bun kaba bakla."

46

"KO lok ba ieit ha phi nga theh ia la ka khia ka shon.

Ba phin kit lem haba nga ur ne haba nga kyllon.

Ka at ka them, ka or ka pait mano ban pyn madan ne mano ban ai paiñ ?

Ha phi mynta nga bynshet bhek, ia nga wat nym kyntait."

U Skhem nanga, u khan pyrkhat ba u la sdang lap i'u ksai jong ka.

Kum u rangbah kloi lan u pha, "Ko Rang nga kloi ban leh, ia kaei ba phi ong.

Hynrei hato phi shlan ban tbeh, shisha i'u prew lyngba kine ki jingeh ?

Arti arjat ngan ia kyrshan, lada ma phi, nyngkong phin tynrong ha ki tyrpeng jong nga."

47

"NGA kloi ban khlei juban nylla, ban shan ban khien ia phi te Rang ha ki khen ki ba eh.

Nangne mynta ieng rangbah jwaiñ, wat ai kan kynrang pat. Ym dei shuh ban iai kylla rong, ioh sah khlem raiñ ha shen.

Wat pynkha roi shuh ia ki jingsniew, ioh ba u dieng sympat u hap khlem mab.

Wat pyntngit shuh ia la ka shyntur da ki ktien pohïa, ioh ka jingpynjot ka lap kyndit.

Sa katno phin phai na kane ka lynti ne iehnoh ia ka shadien jongphi."

48

"KEIÑ noh keiñ noh ko Skhem," phai ktien u Rang.

"Ki ktien jong phi ki ngam ki thar, kaei kaba ngan pdiang, ngam lah bat shuh.

Ngam lah ruh ban shu kyndat ia jubanlak ba nga la khlei, mynta ki jympa madei

Sangsot nga iai jngi ha thwei ki jinglanot, nga lip ka khmat.

Ki krang pongpet, sha kie berong, ia nga ia phi ban thep sha bijai ei.

Tat lano pat, ba ki kjat ka Mei-ngi kin wan phngoid, ban pyntngen pat ia nga.

Hato nga lah mo Skhem ban dang kynthong, haba ia nga katne katne ka la lynshop ?"

49

"PHI long uba stad, phi long uba khlaiñ, kaei kaba phim lah lada phi ieng ha ki lynti ka jingshisha.

Shisha ki hynñiew rong ba suit u simpyllieng, ki ring pah ia ki khmat jong ngi.

Hynrei U Nongthaw Unweng, ia ka tieng ka phieng kaba pyndiaw bad rit mynsiem.

Ban sait ia ngi ym dei da kaba suh khlieh ha thwei, ne kynther ha ki latlat, hynrei ngi dei ban pynkhuid ia la ka dohnud.

Kumba ka um ka bam ia ki maw, kumta ruh ka dohnud ka bam kruiñ da ki jingsniew.

Lada phin ai por ban shong pyrkhat, phin sa kham shemphang.

Hato phim lah ban pynkynriah noh ia lade, na kane kaba phi long mynta ?

Panpoh bha triang bad ia bidai noh shisyndon bad kane ka jingbakla.

Ioh ba nang bam kruiñ shuh shuh.

Lada phi la phai lyndet na ka, phin sa suh thied thymmai."

50

"HATO phim khaweit ba kane ka lah ban pynkynting ia phi sha ka jingkthang ?

Ki jingkhang ia uba ryngkang, ki iai plie rynghang, hato phi kloi ne em ban bsut sha ka ?"

U Rang nangta shiphang u kan, hadien kata u ong, "ki ktien jong phi ki pynrem ia nga.

Katno sien ruh nga pyrshang ban rwat, hynrei nga shem ba ka long kaba jwat

La ngam tip pat ba ki jem, rymmang ngam pat kot khan kot luh.

La ki kti ki kaweh kum ki pakhaslew, pynban ngam lah ban tip, la nga lah ne em ban kynther dewmet, na kaei ba nga la long ?

Shisha ki ktien ba phi khlei, kim long ki ktien thaw pynheh hynrei ki long kum ki umpohliew ba wad ki khun ba khraw, kiba ju buhrieh ia lade, sha ki synrang ba jylliew.

Pynban ka shoh tyndep ka tap matlah, haduh ba ngam lah ban trei dep ia la ka kam ram.

Kane kaba nga ijli ka wan rieh tngen ha ki thapniang ka Bneng.

Tang ban lait na ki jingbudnam."

51

"PHI la poi sha u Saipdeng ba sdien ka jingshisha, mynta phi sdang ban phai kyrpang sha la ka juban hok.

Baroh shi katto, nga i kumba phi jngi ha ka malade kumba phim lah ban pdiang wat la nga pyrshang ban khyllie.

Teng khat ki lhuh ba triem te Rang ban khalah ia phi ki iai wan paw.

Kam long namarkata ka kam bang ja, ban pynbijai ei.

Ioh ka lynshop, sha ki riat ba triem ba ishyrkhei.

Hynrei ko Rang, hangne ki kie ki sur myllung, ba pynpangnud.

Kiba kyısoi na tlong dohnud, ban pei shaduh ki jingpyrkhat ba kynjang bha.

Sa shisien pat nga ngeit kan wan noh kjat, ka jingkyıkhu na Dwar ka lamet ka latang.

Ban bah khala ia ka lait ka let, jong phi jong nga.

Hamar ba ka maiñ ka dang kynthong, kumba kynshyeng u Lum Shyllong.

Ha la jingtlot ngin pyrshang ieng, ynda ngi la shemphang

Hangta ruh de ngin dkhat ngin bthat, ban lait na ka bijar.

Mynsiem shisha sngew kum ban thlieh, mynta shano pat ngan rieh ?

Ha pyrthei ruh ngam jaka shuh, sa tang ban ngam sha ahor ktieh.

A jingkynmaw, A jingkynmaw shano ki her ki jingkynmaw ?

Shano mynta ngan wad ia ki na nga ki phet, A nga sngew blaw."

52

"BALEI haduh katta ko Skhem, kum phi, balei phi kren kumta ? lada kum phi, phi jngi ahor ma nga lei lei shapoh ñiamra.

Hangno mynta ngan bret ia la ka jingkit, nangne shano ngan phet ?

Khublei shikit ia par ia phi ko Skhem, ia jingpyntngen jong phi.

Ki lynti jong nga shisha ki long ki lynti ka jingleh-raiñ.

Phi long shisha u lok ha ka shipa, ia nga phim shym ijli, la ki shrip ka shiah khwai ki woh ia nga.

Shapoh lanot ruh ban saphop, katba nga dang iaid lyngba ki riat ki ram."

53

"NGA ruh nga la hun jrut, ba nga la lah pat ban tah ia ki jingmong jong phi.

Kiba nga ngeit, phin nym pynlwet ei shuh ia ka maiñ ba shongkun, sha ka jah burom.

Une u long u sai rupa, ba nangne artet ngin syrdoh skhem bha.

Hynrei wat klet ia la ka ïng, ia la ka khun, haba ka dang kynmaw ieit eh ia phi.

Une shisha u sai rupa ba shong ki um ngap ba thiang.

Nangne artet ynda phi kiew, phin mad jingsuk ba kmen."

Nangta baroh arngut ki ieng, ki da ia khublei kylliang.

Nangne lada u phai kylla un hap syrdep thikna la jingbakla.

Ummat jingkmen ha ngab ki tuid, lyngba ki ktien ba pasiang.

U Simpyllieng nangta u suit, ia la ki hynñiew rong.

Kumta ka khmat jong ki ka phuh, b'la shlei da jingshemphang.

54

YNDA poi kata ka sngi ba un leit sha la ka khun, ki lok jong u naduh lynti, ki bud ha kti ha kjat.

Ki kjat u Rang ki sdang phanang, b'u sngewwit ia ki.

'La un pynthut u sngew ka eh, kumta bad ki u hap synran.

Haduh ha ïng ka Kông Shalak khatduh ki poi ban rung.

Hangta bad la ki ïok kynjai ki butor iong ki ieng.

"Sa tang shi klat, ngan leit noh shwa," la ong u Rang.

"Ngan leit donkam shiphang," "To, to," ki ong, "Sa leit, saleit, ym don ba bat ia phi."

55

PHEWSE katba nangiaid ka por, ki khana ruh ki nangbang nangthiang.

Tang kut ki khana sawlyer, sa ka iakob iasob, shiphew shiteng, dang tang lai klat, lano un ieng nangta.

Katba ka pyut ka nangbam bad ka jingbymman ka nangdih, ha ktem ka Kong Shalak.

U Skhem ha ïng ka khun u Rang, u nang suh kpoh suhsnier.

Ummat ki bthei, kat b'u nangpeit ia ka khmat ba diaw jong ka.

Haduh kata, kam bam kam dih namarba ka dang ap bad ka dang iai ap.

Man katba rung ka dem iai jngoh, ba ioh u la wan poi.

Hynrei jar jar ym don syrwet ei ei, wat haduh shiteng synïa ruh.

Uba donburom, um ju leh khlem akor bad u pynithuh ia lade bad kaba bha.

Bad man ka step, u don la ka jingkyrmen ba thymmai.

56

U KLOI ruh ban rap ia kiba duna ka bor bad ki bym don jingkhlain.

U pynpeit ia ki khmat jong u ba dum, u da syrpai ruh ia kiba tlot.

U deng kat shaba leit da ka burom, bad u pyndeng ruh ia kiwei da ka jingsngewlem.

U set slung ruh ia ka jingsarong na la ka khmat, bad u pyndait laha ia ka jingbitar shwa ba kan khie wahleng.

U ju hiar ruh ia lade khyndiat, ban pyniaryngkat bad ki riewpaidbah.

Ki jingkhang ka Ing jong u, ki iai rynghang ia kiba don ha ka khia ka shon.

U Skhem wei briew, hapdeng ki jinglynga bad lyngkhum jingmut u khia ki jingpyrkhat.

57

"BALEI Ma Skhem katta im wan ?" kylli kyndit ka khun u Rang.

"Ha leh i la bakla sngi pynban, la kumno kumno katta i la dei ban wan, lada i la kular kumba phi ong."

"Hooid keiñ ieit, ila kular ban wan khlem pep, tang ba imat i pang ne jia ei ei."

"Ale seh khun, bam noh khyndiat, bym bit ban shah jingit," pynbor pat sa ka kmie.

"Sa ia bam biang ynda la wan i pa la shibit, ba ioh phi sa shitom."

"I ma Skhem i la iathuh, ba in pynthied tapmoh bad ki juti mynta ka sngi.

Wat sngew ei ei te mei, ngan ap syndon ia i pa, namar nga kwah ban ia bam ryngkat bad i."

58

NANGTA shapoh kamra ka rung, ban jngi wei briew sha ki ramla jingpyrkhat.

"Ha leh la jia, kaba, kham pher, dohnud ka pait, ka khlieh ka thnam da jingpyrkhat.

Hato balei katne ia nga, da ki thapniang aiu nangne ngan jngi, ban her noh bak sha ri jingklet.

Kyrsiew ko por hangno i don, ka leh ia ngi in klet jynduh ?

Ka bor khawiang haduh katne ka shet, wat la juban ka bret kynthet.

Sawdong mariang, sawdong pyrthei, shano ngan klang ban wad syrtok hangno ka rieh jingieit ba thiang ?

Haduh katne dohnud i Pa pha phon pha pah, hato nangne shano phan thep phan shop jah kwah."

59

"A BA ngan da shem hangno pha buhrieh la ka khmat, ngan ioh jngi shata da la ki jingpyrkhat, ban rat ban bthat.

Shano ki khmat ka jingshisha pha buhrieh, na kane ka khyndew ?

Nga wad lyngkhum ia pha, hynrei ngam shem satia, pha tyllup, da ei te ba ki khmat jong nga kim lah ban shem ?

Ki umpohliew bathiang ban mad, nga wad nga thud, hangno ki don, hangno ki rieh, da ei ngan plaid ?

Ki er iwbih ki kaweh la ki pakha slew, tang iano kiwer bad tang iano ki khot ?

Lynti ia nga shano pha kdew, ba ki kjat sngi ba shat lyngba ki syrdeng kin ialam.

Ban kit noh ia ki ummat umpung, ummat batheh pashait."

60

"HA ka mariang jynduh ka shong ka phieng ka ngiew hato kam dei ma ban phet shapoh dymmiew ?

Baroh shilynter ka phnieng ia la ki shangkhawiah ia ki riew bieit, lili pen pen ba iaid khaprip.

Kaei ka dur jong pha ko jingshukor, ne kaei ka maiñ jong pha, kaba sting ne kaba khia ?

Hato u briew balei u shlan sha pha ban jan, khlem tieng ne her krad ba ioh pha shet kylla.

Ko jingshisha barich dymmiew, balei sha pham wan paw ?

Ne lano te phan dangsuhthied ? ban sei ki soh ba bha nylla.

Hato u briew uba me la thaw da la ki jong ki kti, um long uba dap da ki jingduna suda ?

Balei te ba u iai leh kuman mutlop, u leh ba stad ha la ka jingbieit bad um diang ia ki jingsneng jong Me, U Nongpynlong ?

U iaid hapoh ka sngi bad u sum hapoh u slap, pynban um ñiew ia ka dor jong ki."

61

U IM, u iaid bad u leh thala ia la ka long rynieng, bad la ñiewbeiñ ia u da kiwei pat ki jingthaw.

U leh bad kren laplah, khlem teh lakam la u thylliej, um ju da tyngkan shwa, ban sngap aiu u ioh sngew na ka mariang.

Teng teng u kynrup ia ki jingsawa ba la bet da ki Riewbieit, bad u pashat ia ki sha ki para briew, ha ka jaka ba un pashat sha ki sniang.

U Singkni u jugi ia ki lyoh pynban um iap op ne thnam ka jabieng.

Hynrei nangta u phriang ia la ki khmat, shaduh ki tduh ki wah u suh khongpong.

"Kaei ka dur bashisha jong pha, ko jingshukor balei pha lute katne ia ka jingim u briew ?"

62

"BALEI pham buhrieh ia la ka khmat ba triem, ko jingshukor b'u briew ba tlot un nym bit tngit ha ki lynti jong pha.

Tyrsim aiu sha, ba pha kbia katne, haduh b'un da mong. Lehse un jin da la sngew palei lada sha jngai pha phet.

Haduh katne ia ka ing jong ngi pha prong, wat la jingker ka skhem. Ki mawnongrim ba la tei wat ha'u mawsiang, ha khmat jong pha ki ngat.

Da ei u briew un shan ia ki jingker, da ka stieh aiu un da ? Da ka bor ba kum ka lyer pha thom.

Kumno un lait na ki jingma ?

Ki jingdumok kamok jong pha ki pynkyndeh, bad ki khyrdop ruh ki khynñiuh da jingsheptieng.

Man la ka teng pha phet kyrkieh kum ka bym lap-lieng, pha jngi wei briew sha kaba u briew um poi phohsniew."

63

"KAT kine ki jingphuh jingphieng ba pha ber ia u briew, hato ym dei kiba pha la tyngkai khnang ?

Ka dohnud u briew ka shonghok ban pangnud, nga iai sngewsynei ia kiba ngat ha ki shrip bad ki tyrsim jong pha.

Hato junom bhor ha u briew pha lah ban shong khet ?

Mano te ban kit khlieh, u briew u shaiong haba u ring dur ia pha, haba pha wan lei lei ban jam ia u shah ksew ka ing jong u.

Teng teng pha pynking janor ia ka pyrkhat pyrdaiñ jong u, haba pha wan kyrthep.

Lehse pha kham itriem ban ia ka dur ka snaiap ne ka rakot.

Ka kitbru ka shu pynngiew bad pynphieng ia ka khlieh shipor, bad tang shu pei ka step kam don shuh.

Hynrei ma pha pat ko jingshukor, pha prong bad phrung wat ia ki thliew ki 'naipilang kiba khyrwaiñ.

Pha shem biang biang ia ka synnei jong ki."

64

"KI tyrsim aiu pha don ko jingshukor, ba u jingthaw baroh u triem ia pha ?

Ki bniat aiu pha don ko jingshukor, ba haba pha kyriat u jingthaw u shyrkhei ia pha ?

Pha kyrhuh kum ki wah bah, pha ang kum u lenlum, pha kynphia kum u Seiñ-iong, pha khura ia ka jingim kum ka 'er Rymphang, bad pynkyndeh ia u jingthaw kum u jumai.

Uei u ingtyrkhong jong pha pyrshah ia u briew, ki lynti jongpha hato ki long kiba kyllaiñ bad khohruh khohram haduh katne ?

Naduh ki Ingpaki dulan haduh ki ing phlang, kim man da itynnat saua ia pha."

65

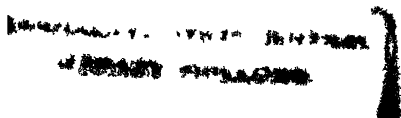
"PYNBAN pha tur kyrthep kum ki jingatphyllung, ban pynkhynñiuh rih ia u briew.

Don hukum ei ei ba pha wan bad u dieng sympat ha ka kti jong pha ? Balei ba pha pynrit mynsiem ia u briew haduh katne katne ?

Kumno ruh pha thew pha woh ba u briew un lait na ka ?

Hato u briew u lah ban lait lada u sumar ia la ki lynti ?

Kumno te u briew un tip ia ki lynti batriem jong pha, ko jingshukor ne kaei ka skum jong pha ?

Hato ki khram jong pha ki thew tang sha uba bieit ne pha siat na phang ?

La kumno kumno u briew te um mon ban iajan bad pha, namar ki lynti jong pha kim long kiba sngewtynnat."

66

HANGTA ka pynkut la ki nia, bad jai ruh ka sngap, jingpang ba ka ju don ka sdang ban khura pat.

Haba u klong snam u jan sangeh ban kyndeh, hynrei ka pyrshang hi ban kyrda.

Ki jingkyrmen jong ka ki la wai ki la kut, bad kam lah pynbor shuh ialade ha ka jingkyrmen.

Ki jingkhmih lynti jong ka, ki kylla long tang kum ka jingphohsniew.

La ka pyrshang ban siang da ki ktien jali jaum, pynban ki long leh nohei.

La khang khyrdep imat ia ki khyrdop ka jingisynei, imat la pyndait kynjri ia ki kjat ka jingkyrmen.

67

DANG phyrngab ruh ha kawei ka step, la dei ban leit rah ia ka sha ingsumarpang.

Naduh kata ka khyllipmat lei lei, ka khot bad iai khot tang ia u Kpa.

Haduh ba ki ba ha ing, ha ka jaka ba kin sngewlem, ki la sngew bitar pynban.

"Ko shalyntem ki kulai bneng to leit seh ban shaw ia i Pa jong nga.

Shano i buhrieh ia ka khmat na nga, bad shano te ngan shem ia i ? Nga thrang te ban iohi, ha shuwa ba ki khmat kin khaprip noh.

Hato ha kine ki thwei, ummat ngan iai jngi, da ki jingpyrkhat ba jwat suhsat ?

To diangti ko Blei, Trai kynrad da ki kti ba sbun ban wallam ia i Pa sha nga.

Lehse im pat shem ia u saiksiar ia u sai rupa jong Me.

Jingsuk shi jingsuk nga iai wad, hynrei kam wan pynpaw tang ka khmat ruh.

Hato U Blei Trai Kynrad U dang tyngkai ia ki na ka bynta kiwei pat kiba iap jyllop ?"

68

"TO pyllait ia ki kjat jong i na ki jar u bymman.

Pynpaw ruh ia ki jinglehbha lehsbun, kiba im ju ñiewtang.

A lada yn thew pylla ia ki, i la don lupa ha dwar ka Khyndai ñiamra.

Hynrei Ma Me Mem long uba jyndong jingmut, ne uba bitai knlem daw bad uba pynhiar kput.

Hynrei uba ju law ia u saikhum ia u saiteh, bad uba sngewlem ia kiba shem jynjar. Ma Me Uba ju kdup ym tang ia uba hok, hynrei wat ia uba jot ba pei kumjuh."

69

"KI jingtap lyoh ne ka jingdum, kim lah ban kah ia ka khmat jong Me U Blei Trai Kynrad.

Ki jingkyrthep bad ki jingkhie dew, kim lah ban kynting ia u briew uba tlot ne ba bieit, haba u la ksoh na ka kti.

Ma Me U ba ju pynpaw ruh ia ki jingbha, ia kiba khih bad shong sumor ki jingmut.

Ma Skhem, wat sngew ei ei, pynleit iathuh sa tang kane shisien ia i Pa, da kyrpad khnang ba in wan."

Katba u Kñi bad kiba ha ïng pat kim da mon tdot ba un tip ei ei shaphang kata.

70

U SKHEM mar kumta hi, sh'u Rang u leit shem ban iathuh kumba ka jia.

Katba u dang iathuh kham bniah, ki ummat ruh ki bthei b'um lah kyrda

"Kynmaw ko Rang, kine ki ktien kiba ka kren, 'nga kwah eh ban iohi ia i Pa ha shwa ba kine ki khmat kin khaprip noh.'

Phi la shukor bunsien hynrei kam shym thew ia kita baroh.

Balei phi dang pyneh ryngdang haduh mynta, ban lape ia ka dohnud ba pait pdang jong ka, shwa ba ka poi kan dier "

"Balei haduh katta katta ?" Kyndit kyndeh u Rang, bad khlak u sngewkynduh, ynda u sdang sngewthuh.

"'Ko Skhem, ko lok baieit, mynta kumno ngan leh ?"

71

"KUMNO ngan tur, kumno ngan thom, katne ki saikhum katne ki saiteh ?

Ko jingshukor, hangno pha buhrieh ia ka jingstad jongpha ?

Kiei ki jingriam jongpha, ba ngam lah ban pei phang?

Daei ruh ba pha phong pha kup, ba ngam lah ban ithuh ne shemphang.

Ha kiba kumno ki lynti, pha phriang la ki jar ba nga tyndep khlem da sumar la ki kjat ?

Naei ba nga hap bad kumno nga liat ha ka iaid lyngngoh ?

Ha ka jingiabeh sha ki palong bym shisha, ka jingkmen kynsan shano ka her ? ngam lah lap shuh ?

Ha ka jingiaid pyrthei, nga dap da ki jingjaw ummat, ba ngam lap ia ka kular U Blei Trai Kynrad.

Namarba nga dang iai kner ban beh ia ki jing-itynnat."

72

"BAD katba nga dang iai jympa hangta, ia ka wait syiti pynban nga bat.

Kumno ruh pha ia lam ia ki kjat jong nga? A, nga kynmaw ia ki krem ha Khyndai lad bad ki Ing thala ha Iew-Mawlong.

Kumno ruh ba nga kyndat ia ki thapniang U Blei Trai Kynrad kiba piai ban kdup ia nga, bad nga wad pynban ia la ka mon.

Nga khaprip ia la ki khmat, haba nga iohi ia ki khyrdop ka jingshisha, kiba plie iynghang.

Hato la dier mo Skhem ba ngan ioh pdiang pat ia ki? Ne uei u ksai jong ka? Uei u kyrwoh jingieit ba ngan bteng pat, ia ka mynnor bad ka mynta?

Namar, nalor ba nga la leh pap da la u thylliej, nga la leh pap ruh da la ka dohnud, ban pynkharoi ia ka jingsniew.

Nga iai pynksan ha lade, ba ka jingthikna ka jingim, ka shong ha ka jingsumar jong nga, ym ha ki lynghoh kti U Blei Trai Kynrad."

73

"KUMBA ka long ia kiba la kha baroh, ki dei ban iap, bad kiba la shna ne tei ki dei ban twa ne jot noh, ha kawei ka sngi." Kren kynduh u Rang.

"U briew u long ka jingtei ba itynnat," jubab sa u Skhem, "Hynrei ngim pei phang, ba tang shu wan u jumai ngi ia twa noh.

Phim lah ban shong jahthait hapoh une u tnum, lymda phi la kamai shwa ia ka hok ha khmat U Blei U Nongpynlong.

Ka bor U Nongpynlong ka wan kum ka lyer ba beh kyrthep, kum ki jingat phyllung ha sla duriaw, U kynrang ia ka khyndew bad ki mawlong mawteh kim lah kyrda.

Lyngba ki jingsawa U pynkyndeh ia ka pyrthei, bad U buh ia ki dieng pynkiang ba u briew un ia ksaid.

U bseiñ u sah hi u bseiñ katba u dang mih na u bseiñ, u shukor ia u briew, namar ba u tip ba u long tang u briew.

Hato ym shym la buh ia u namar ba u long uba kham sian na ki jingthaw baroh.

Da la ka jingsian u bud dien ia kiba iaid, kiba par bad kiba khih.

Katba ia lade pat u buhrieh na ki khmat ki jing-

74

"HATO ka jingtim U Blei Nongbuh Nongthaw kan iai khie speh, haduh kane ka pateng, ba ha ka dewmet ruh ngin theh la ka syep ban ioh ia la ka ja kpoh.

U Blei Trai Kynrad U la tim ruh ia ka khyndew ba u briew u hap ban da lur shitom, shwa ban ioh ia la ka bam shirta."

Kylli u Rang, "Balei te ba U Blei Trai Kynrad Uni weng noh ia ki na u briew ioh ba u nang kham jot pynban ?

Ne u don la u pud, haduh ba u briew unda phai dien pat sha ka dewmet ?

Ko Skhem kynrad, ngam pat sngew shlan ban tur mar met nga sngew dang teh ki kjat.

Kane ka tapmoh bad ki juti ba nga la thied, nga la pynsong ba phin suk rah, khie seh leit pynon khnang.

Lehse kane kan long ka lad ka ban plie ia ka lynti, sa ai khubor kumno ka khun baieit ka long, ba ngan tang suk jingmut.

Ki jingbam de nga la thep lang, sa da iathuh kyrpang, la shai khlem pep sa ong ngan wan, ynda la sum la sleh."

75

U SKHEM, da sngew phuhmat u leit, b'u la lah ban pynkohnguh.

Ka songkyndung ha shadem u kdup, ban pynkmen ia ka khun ba ieit u Rang.

Ynda u poi ha Aspata, ia ka men kmie u Rang khum khum u wad.

Hynrei ha shwa b'un ia kynduh, ha shkor ki Kñi ka sawa, kumta kumta i'u Skhem ki ong, 'Wat sngew ei ei khie pynphai noh '

La dung hi ngak i'u Skhem ba pli, shipor um nang kren shuh, puson u khan ban pynshong nia, u hap kubur hangta.

Nangta ynda u phai bynriew, sh'u Rang, da jingsngewdiaw u leit.

Mynsiem ka khia pisa lyng-a kumno b'un bsut ka dwar u Rang ?

Kumno i'u Rang kan dung kura, la katta ruh u kan hi tiaw, kumba ka long u dei ban phla.

Shiban u tieng ba ioh nangta ka nang pynjngi sha ka jingthala.

76

"HATO ki khyrdop ka jingiadei khun ia dei kpa baroh la khang khyrdep ?

Hato ka ktien riewtymmen kaba ki ong, 'kum b'u la khlei ki ktien pohia, un mad ruh ia ka sajia, kan wan urlong ?"

Wei briew u khan, nangta u mih, bad ki jingmut ba khia.

La song kyndung ha kti u rah ban leit on pat sh'u Rang, dohnud ka shlei lakum ban bthei, ki ummat u thehsei.

77

TANG mai ia poi u shem i'u Rang, marwei ha kamia rit.

Ynda u phai sh'u Skhem ban peit, ummat ruh biip ki bthei kyisei.

"Ko Rang, ko lok baieit jong nga, ngam nang shuh ban batai.

Kane ka song ki pynphai pat, ia ka kim pdiang satia."

"Ym don kam jingbatai ko Skhem, namar nga la long lupa ka daw.

Bad haba nga phai bynriew sha ki jingleh, nga rem nga pang dohnud.

U Blei Nongpynlong u la ai kyihai ha nga, hynrei um ju dawa ei ei na nga.

A ! uba ju sei ia ki soh ha ki lyngkha bad ki bri, na kaei kaba nga la bet hynrei um ju dawa ba u sliang ne thiang ban bam na ki.

Um ju khih bitar, haba nga phai lyndet na ki jingkyrkhu jong u."

78

"NGAM ju kynmaw ruh ban ai shi bynta, na kaba nga la lum.

Um ju kynther noh lada ei ei nga ai sha U, la ka long kaba tang shi matnia ruh.

Haba nga buhrieh ia lade, ba nga sngewiapop na kane ka jingim, pynban u sei ia nga nangta.

Haba nga ngam sha ki lawbah bad khawaid sha ki thwei long, ban buhrieh ia la ka khmat na ka jingtyngshain, pynban dang phyrngab U khyllie ia nga nangta

U pynpanpoh ia nga da ka jingkyrmen, haba nga long uba khlem jingkyrmen.

Balei ko jingtynjuh, haduh katne ia nga pha iai buh dien ?

Ha pha ko jingtynjuh, ka shong ka bor ba jwat, bym lah ban dkhat.

Wat la ngam mon ba phan wan kiew tyngkong, hynrei ym lah ban khang tala ia ki kjat jong pha.

Pha kup da ka dur bapher ba ngam lah kemphang satia

Ka dur jong pha, hato ka long u Pyrthat ne u Lyoh, uba tap dum wat ia ki kjat sngi?"

79

"PHA kynrup wat ia u khiat, uba rynsied ha la ka jingkmen, katba u dang pyrkhun ia la ka met.

Pha lympat wat ia u Hati sawkuna, katba u dang shut ia la ki bniat.

Pha patom wat ia ki Shynreh haba ki dang pdem ia la ka met ha um

Pha kynrup wat ia ki Bseiñ kiba shang wad bam, ha lum bad ha wah.

Pham shym map ia ki dieng kiba im palei, wat ia u phlang, wat ia ki syntiew ki skud, kiba im tang ban pynsngewbha ia u jingthaw ka mariang.

La nga bsuh la ka khlieh ha ki synrang, bad phrung ia lade sha ki Dymmiew, pynban pha iai bud dien.

Balei te ba pha wan kyrthep khlem jingmaham, bad pha wan ruh tang ban pynpra, pynphroi, ia ki thied ki jaw u briew ?

Balei ba pha wan ruh ban khura, ia ki Ing ki sem jong ngi, ban pynkordit ?

Khlem ried pha wan khura lushia, ia ka jingsuk kaba shlei ha ka Ing ka sem jong nga?"

80

"HATO lyngba ka jingwan iuh kjat jong pha, kan pynstad bad pynpei phang ia nga ?

Hato ka bor u Khawiang, ka lah ban pynklet ia pha jynduh, ne ka long tang kum ka jingiohthiah kaba shipoi, bad ynda la kyndit, nga iohi pat ia pha kum ka step.

Daei pha panpoh ia lade, haba pha wan hiar thma ia u khun bynriew ?

Hato u dieng pruh jong pha u dei u ei, ne ka pylla jong pha ka dei ka ei ?

U briew basian, u lah ban pyllait ia lade na ki tyrsim jong pha ?

Daei pha tap ia la ka khmat ba u briew um ithuh haba pha wan rung tyngkong ha ïng jong u ?

Daei pha btin ia la ki kjat haba pha prong ia ka synïa ? ki khmat jong pha hato ki long kum ki ñiang-bading ?

U ei ruh u dieng synshar jong pha, ko jingtynjuh, ba uba kyrtah snam bad uba khuid ki kti ruh u hap ha ka juh ka jingbishar ?

Hato u briew uba sheptieng ia pha, ko jingtynjuh un suk, bad uba pyneh ia la ka ryngdang un ngat ?"

81

"KO Skhem, ko Skhem, ko Skhem, nga la ngat ha ki shrip ka jingsarong.

Balei ruh ba ka pynmeng ia nga haduh katne katne ?

Hato nga long u bym sngewthuh ne ba ka tyhrai jong nga hi ka long kaba kuman mutlop ?

Lada nga long uba shemphang, hato ngam tip ba U Nongthaw u la buh ia ka pylla ha khmat jong nga ?

Namar ha U, ka don ka jingbishar kaba hok, ym don lynti ba ngan kdat shawei pat.

Hato nga suk, nga jahthait bad iohthiah suk mynmied, ha pyrshah kine ki jingthew ia nga ?

Pynban nga siang ia la ki lynti, da ka jingsarong sngewit, ban beiñ pyrshah ia ki.

Nga iai ia btin kti ruh bad ka kat shaba nga leit."

82

" HATO u thning jong pha ko jingsarong, u dei ka spah ne ka jingsngewstad ?

Ba haba pha khuoh ia nga, nga kheiñ jaiñjot, ia ka jingsneng jingkraw jong kiba shemphang.

Nga pun ia la ka lynti da ka jingbieit, bad nga tur matlah sha ka kok-khai.

Halor aiu te ba nga sngew sarong, katno syrtap ki snieh kyndad nga kieng, ba nga set slung ia la ka ia tiplem ba kan nym lah ban ksam.

Katno ki jylliew ki kharai jong pha, ko jingsarong ?

Ngam imat kumba nga sngewthuh, ba pha long kaba satar.

Ngam shym sharai lupa ia ki jingpynjot, kiba ap ia nga ha man la ki ktem.

Ka jingpisa jingmut jong nga kam shym pasiaw, ba yn sa pynpra jin ia ka jingkuman jong nga.

Balei te ba ngam shym syidep biang por, shwa ban lynshop ia nga shaduh une u pud, da ki kti u Nongthaw ?"

83

"NGAM shym don te Skhem, ka jingpynkhreh ban iada ia lade na kane ka jingpynkyllon ba triem bad shah i beiñ haduh katne

Lada u nongshun u dung ia nga, ngam da sngewmong eh, hynrei ba ka khun ka tnga kan kyntait ia nga, ngam sngew kwah shuh ban im."

"Ym dei ka khun ka tnga jong phi ko Rang, hynrei ki kynum ki ing, ki kur ki jait jong ka.

La nga bthei ki ummat, ba kin pdiang bad ai ha ka khun jong phi, hynrei ting ting, tang tang ki khang pyrshah.

Don sa tang kawei ka lad, tang lyngba u doktor, Lada ym lait lynti nangta, kata ki lad baroh la khang."

84

"HOOID ko Skhem sa tang kata, ka lad kaba khatduh.

Lymda kumta ngan shu iapieng, kum ka dieng pom pyrthat.

Nga long uba suda haduh katne, ba ngam peiphang hangno nga ieng ?

Ki jingmut jingpyrkhat jong nga, hato ki long kiba skhem ne kiba sator kab-kab ?

Haba ha pyrshah ki khmat ka jingiohi jong nga, ki don ki syrwiah kiba iai phnieng man ki lad.

Ko jingsarong, balei te ba ngam lah ban pyndem bad pynjem ia la ka ryndang, ban ai jaka khyndiat ia ka jingsngewrit ba shisha ba kan synshar ia nga.

Nga la kum puson ba ngan ioh pdiang tang ia ka step ba phyrnai.

Hynrei ngam shym pyrkhat pat, ba nga dei ruh ban mad ia ki step kiba dum lyoh bad ba pynshaiong."

85

"KAEI ka sni jong pha ko jingsarong, haba pha kynthah ia nga ka btiar syllang katta katta ?

Kaei ka baiseng jong pha ba phan ia khaiì ?

Hato pha phong da ka akor ba itynsem, ne tang ka rew ba suda ba sting thew ?

Pham ai jaka satia ia ka jingsngewrit, ba kan weng r oh ia u shiah na ka dohnud jong nga.

Hynrei pha iai pynksan ia lade, bad katno sier pha ju thew ia la ki jingduna ?

Ko Skhem, ko Skhem, nga la shukor ia phi da ki jinglong thala jong nga.

Namar ngam shym shemphang, ba kane ka iadei kur bad ka jingsarong.

Nga la ibeiñ ia la ka khun ha khmat ka pyrthei, khlem thew khlem woh."

86

"KO jingthala baleh traikhlieh, pha lit nep la ki nam pliang pyrshah ia nga.

Pha kyrhuh kum u Pyrthat ha suiñ, bad kum ki jingkhynñiuh ha sla khyndew.

Ki lynti jong pha ki long ka jingpynjot, kiba kyllaiñ bad pha tep ruh ia ki liew lep ba jylliew.

Ki jingriam jong pha ki ap kum ki shrip, ko jingthala bad pha phong da ka jingjah burom baroh shirynieng.

Hynrei kynsan pha pyllait ia la u khnam na la ka ryngkap, ban krang shaduh u Shyllipnud jong nga.

Ko jingthala, pha par stet katta katta, haduh ba ki khmat jong nga kim lah ban kem ia pha.

Ha ki shyllang jong pha, pha kit ia ki laiphew byrsieh bad ki jingjakhlia.

Hato kine ki dei ki kur jong pha, balei te pha pynkit krah ia nga ?

Haba nga iaid ha ki lynti kylluid ne ki lynti khim, pha kem pha kynrup kum ia ki thapbalieh.

La nga kynjrait katta pha nang kham dait, la nga iynsied, katta pha nang kham tied, la nga her krad, katta pha nang iai wad."

87

"LA nga pyishang ban phet, katta pha nang pynstet, ia nga pha bat, haduh ba ngan da pat.

Ha ka skum jong pha, la pdem lang bad ki simad syiar, ban pynkharoi ia ki lai phew thala ha nga.

Da ki tyrsim ba nep, pha kbia bad pha ksam ia nga kum u dkhi, pha da iehnoh ia ka sni ha ka met jong nga.

Pha iai kynmaw biang biang ia la ki jingkam bad pham ju kheiñ haba pha pashat ia la u khwai wat ia uba lui lui.

Ki juti jong pha kum ka Eriong, bad pha shop kum ka Eilangthaii ia uba tlot bor bad ñiat ia nga sha kharai.

Pham sheptieng mo jingthala, ia ki jingbitar bad ia u dieng sympat, uba la pynap lupa na ka bynta jong pha ?

Pha dap da ki jingbyingem suda, bad ki rymmiang shyntur jong pha, ki shlei da ka thala suda"

88

"A KA pyithei, ba la shah khum ha ki saiteh jong pha, da kumno te yn bthat ia ki ?

Ki narkhang u briew, kim lah ban da ia ki kjat jong pha, haba pha prong.

Pha suit ki rong ba ithiang sat, pynban ha shrip i'u briew pha ñiat, da la ki kti pha troh ban khñiot ia u.

Hangno pha buhrieh ia ka jinglong ba shisha jong pha, ko jingthala ba u briew un tip ba ki kti jong pha ki long kiba kthang.

Pha tur kyithep ban khura ia ki Mawkhrum ka ing jong nga, haba nga dang iap iohthiah lyngngai.

Nga shoh bieit ia ki jingpynitynnat jong pha, bad mynta nga la shemphang ba pha long tang na sla.

Pha siang ia ki lynti da ki tiewiwbih, pynban ha man la ki jingjam ki ap da ki sai khum.

Ki jingsiangthiah jong pha ki siengiwbih Tiewtyrkhang pynban ki tusok pat ki dap da ki shiah suda."

89

"PHA ialam ia ki kjat jong nga sha ki wahduid, bad ki khriang ba ithiang. hynrei tang shu kem dum ki kylla sha ki iew jingthala.

Ki rong bad ki rup ba har rukom, ki dap bad ki shlei ban lute ia ka dohnud jong nga, haduh ba ngan da bret ia la ka met.

Pha deng d'u kynjriksiar ba shirynieng, ba la pyndait da ki mawlynnai, ban tuh ia ka dohnud uba jem ka rngiew.

Pha kem kum u Suri, ia kaba pham shym la long trai, pha kam kynti wat ia kaba pham shym la siewdor.

Pha pynjot ruh wat ia ka ba pham shym la shna, pha lute wat ia kaba pham shym la kynshew bad pha khet wat ia kaba pham shym la thung.

Pha pynkyndit rot haba nga dang iap ka khmat, bad pha kyrsiew, haba nga dang iohthiah palei."

90

"MANO te Skhem ba tap bad sur matlah ia ki khmat jong nga, ba ngam imat shuh wat ia kaba bha, kaba don ha pynshah ki khmat jong nga.

Nga wad bad iai wad tare ruma, da kaba tur rashe ia ka maw ka dieng, haduh ba ka jingrwai ba thiang jong ki sim kim lah pynpei shuh ha ki shkor jong nga.

Nga phai lyndet na ki baroh, bad haba nga jam lyngba ki wah, pynban nga dang ud sliang.

Hato kane ka pyrthei ka long tang ka shynrong, ka bym lah ban neh ?"

91

"KO jingpyrkhat, pha ialam ia nga sha ka jingsyier, bad sha ka jingnoh mynsiem ?"

Ki tmier ka riat ki ap baroh sawdong, ko jingthala, pha siang da ki jaiñ rusom, ha ki sla jat jong nga.

Balei te ba nga dei ban shem sngewsih, hato ba nga ktuit bad bym don ba shan ia nga ?

Balei ba pha bud khongdong ia nga ko jingthala, haba nga iaid ia kane ka pyrthei ba lwait ?

Nangne pha ioh thymmei, ban thaw ia ka skum ha ka dohnud jong nga ?

Hato u riew shemphang um lah ban phira, ban sharai ia la ki kjat na ki jingkynsha jong pha ?"

92

"DA ki buit aiu pha tyngkai, ban thep along ia u khun bynriew haba u wir ha kane ka pyrthei ?

Hato u khun bynriew um kot khan kot luh, ban pynieng la ka daw, ne un die tat pynban ia la ka long rynieng

Nga ruh ngam ju sharai ban kjoh ha ka shisha, ne thew ia la ka tam ka duna.

Nga la mon bieit, haba nga shah shong kulai ha pha, mynta nga la peiphang ia la ka jingbieit.

Ki buit shet kylla, ki suh thied jlan ha pha, ban wad ia ka ktem jong pha ngam lah kot bor.

Balei pham buhrieh noh ia la ka khmat, na kane ka jingpynlong, ko jingthala ?

Bà u briew uba wad ia ki symboh pyrkhat, un lap ba ki don ym ha ki rong thawdur."

93

"KEIÑ noh ko Rang, keiñ noh, ka pait dohnud jong nga. Halor kane ngin phai bynriew sha ki khyrdop ka jingkyrmen.

Lehse ka lad kan plie ban bteng pat i'u ksai jingieit uba phi la duh baroh shi katta.

Ka jingkyrmen ka long u ksai uba lah ban pyniashem pat ia ki tduh jong ki.

Ka jingkyrmen ka dang tyngkai ba kan plie ia ki khyrdop jong ka, mynta.

Phi tharai kam lah ban pun pat ia ka lynti, lyngba kane ka kharai, ka jingpyniakhlad ?

Nga ngeit ba ka dang tyngkai ia u briew uba iaid wir baroh, uba ha la ka jingstad, u thew la ki kjat ban wad ia la ka mon.

Ha ka jingsngew khlaiñ jong ngi, ngi thep pynban ia ka met sha ki ahor ba jyrsieh, la katta ruh ngi iai sngewksan."

94

"HYNREI ka jingkyrmen ka dang tyngkai i'u dieng sympat, pyrshah i'u khun bynriew.

Wat haba ngi ngam sha kiba jylliew tam, na ki jingsniew ruh, pynban ka dang kaer ia la ki kti.

Ka hiar na la ka jong ka khet, ban wan pynbeit ia ki lynti u khun bynriew.

Phi tharai ba kan ioh bainong aiu ?

Ki jingryngkang jong ngi ki shlei man la ka khyllipmat, pynban kam ju khang khyrdep ia la ka dwar.

Ki kti jong ka ki iai sharai ban btin ia ki kjat jong ngi.

Ka btin ia ngi, ba ngin nym ryngkang pafat ia u pud ka jingkwah lalot.

La katta ruh ngi iai phai dien na khmat jong ka, bad prong ia la ki kjat shawei pat."

95

"KA rngiew jong ngi, ka ngam bad ka iai ngam sha ki thwei ba jylliew ka [illegible]

Ngi ieng ha tmier ka jingkyndeh ban ksaid na ki sai khum, kiba teh ia ki kjat jong ngi.

Ki jingthiah jong ngi ki dap da ki shiah, katno sien ngi dem iai wad ia u tusok ba jem.

Ki jingkhuslai ki iai tynrah ia ngi man ba ngi phet, ban lap ia ki law kahtngen.

Haduh mynta ka dang iai kner la ki kti, ban tan ia ngi na ki ahoi ka jingbymkyrmen.

Na ri ki rngai, ka ialam sha bymiew pat, ban pynpeit mat ia ngi.

Ka pynpiar la ki thapn ang ban kdup ia ngi, wat haba ngi pynjngai na ka.

Ki Khnong bad ki Rijied jong ka, ki long kiba khlaiñ, ba ki jingkhih pyrthei kim lah ban pynkhynñiuh ia ka.

96

KA wan kum ki Erbatemon, ban doh ieit ia u briew uba khlem ka jingkyrmen.

Ka ñiad ruh ia ki ummat na ki ngab, ia uba hap ha ka apot ban syrpai ia u

Ki wah duid ba thiang jong ka, ki iai bsa ia uba sliang bad kam ju tyngkai ruh ia la ki ksangkti ban kdup i'u ba thngan.

Ka ialam ruh ia ki kjat uba iaid ruma, ba un ym jynthut ha ki lynti jong u.

U ba noh mynsiem katno katno, u shem jingpalei ha ki khyrdop jong ka.

Ka pynsting ia uba ban khia, da ki jingjynjár bad ki jingkhuslai.

U pud bad u Mawshongthait jong ka, um don dieng pruh ban thew pyntam ne pynduna.

La weng ruh na ka Bui jong ka, ia ki jingbymman u briew, ban rap ia u ha ka khia ka shon.

97

MYNSTEP ka phriang la ki ksang kti, ban synreit umjer ban pyntngen ia u briew.

Mynsngi ka btin ba un iaid bad trei, da ka jingkmen, ioh u bakla lynti.

Mynmied ka piar la ki thapniang, ban kdup ia u, ioh u tyrsiang sha ki shangkhawiah.

Kam ju thew ruh ia u briew ryngkat bad kita kiba u la piam da kajingieit.

Pynban na pdeng ki phyllung bah jong ki umsaw, ka tba la ka dongmusa.

Kam pat ju kyntait, wat la ki kjat u briew teng teng ki phai lyndet na ka.

Wat la ka jingsarong ka pynkiew skong ia u, ba un jied ia la ka mon.

Ka taneng la ki kti ban bat ia u briew, ioh ba u tur uma sha ki Liewlong ba khlem trai.

Lyngba ki lynti khim kiba u iaid hapdeng bun ki jingma, pynban nangta ka btin.

98

"LA ngi iaid khaprip, ha ki jingshah shukor, kiba ngim shympoi pyrkhat, pynban ka kdew ia ka phang ba ngi dei ban iaid.

Kam ju rkhie bein ne kyntait bein, kat haduh ba u nongleh lait leh let un da noh mynsiem.

Hynrei ka tyngkai ia la ka jingsngewlem.

Ko Rang, ko lok baieit, namarkata, to sngewthuh ba ka jingkyrmen kam pat shym kynriah sha jngai na ngi.

Hynrei ha shwa ba ngin lap ia u ksai ba shisha, hato ngim la dei ban wad shwa ia u Nongpynlong jong ka?

Ynda ngi la shem ia ka tlong jong ka, ngin sa nang ban iala ia lade na ki jingkyrthep ki jingpynshoi baroh.

Namar phi tip te Rang ba kaba kham sniew ka kha na ka syngkai jong ka jingbishni.

Kumta ngim dei ban sngewshngaiñ ha la ka jingtlot, ioh ngi shah lynshop ne shah kbia ha ki tyrsim jong ka."

99

KA tlong jong ka jingbishni bad jingpihuiñ, ki bthei ruh na ka dohnud ba runar sat.

Nangta ka nang knaroi, kum ki simad syiar, ban bam byrnai ia ka jingim.

Ka bam pong kat haduh ban da pyntroiñ ia ka kun Blei bad ia ka kun briew kumjuh.

Ka her lamwir kum u kaiñiong bad ka wad ban biah phongrai, ha ka jingmong, ha ka jaka ban ai dawai ia ka.

Kam julah shah ruh ia ka jingpalei bad ka jingsuk jong kiwei pat.

La ka lah ban rieh tngen shipor hynrei kam ju slem pat ban paw pynmyngkew.

Ka kup barabor da ka jingkhawpud ba isaitmet, bad ka duh ruh ia la ka jingshaniah.

Namar ba kam don la ka jong ka dor, ka pihuiñ ia ka dor jong kiwei pat.

100

KAM ju ai jaka ruh ban sngap ia ka jingbha, bad ka jingkhraw jong kiwei, namar ba kam pynsngewbha ia ka.

Katba lah, kan ialeh ban iatan tyllai sha ka jinglong jong ka hi.

Lada baroh ngi shemphang, ba ngin shong tang shiphang sngi ha kane ka pyrthei ba ithiang, ka jingbishni pihuiñ kan nym ioh jaka ha ka pyrthei.

Ka jingshisha ka shynna ia kita kiba la kha bad ka jingbha ba nylla. Namarba kim ju tab da ka ktien ne da ka kam.

Don ka jingsngewtynnat ha ka jingangnud, ka jingkmen ha ki jingsngewbha, hynrei ngin nym shem ei ei ha ka jingpihuiñ

U jyrmie ka jingbishni u khum ia ka jingkmen bad ka shun ia ka jingbha kaba ka hi kam lah ban kynjoh.

Ka jingbishni ka long kum u ksaiñ u bym ju her, pynban u bam haduh u dohnud.

Ka suh kum ka tdem ia ki khmat bad ka surpring ia ka jingmut jingpyrkhat.

101

NALOR kata, ka lute ruh ia ka jingbha kaba don ha kiba lui lui bad biah da ka phongrai ban pynjngut ia ka hoi mot jong ki.

Ka jingbishni hi ka long ka jinglehraiñ bad kam ju lah ban kdup ia ka jingbha ha ka thapniang jong ka.

Ka jingbishni ka rah krong tang ia kito kiba phong ia ki juh ki jinglong, bad kiwei pat ki bym long kumta, ka thad kum ia ka nepjot ha ka dieng ka maw.

Ka mynsiem shong ñiangkynroi da ka jingbishni, ka nangringsdot, haba ka i ba kiwei ki nang kiew artet sha ka burom.

Ki briew kiba don ka mynsiem shiah, kiba kwah tang ban tar bad pynjot ia ka tipbriew tipblei jong kiwei pat.

Man ka mied ka pun bad man ka step ka kha, da ki jingpyrkhat ba isaitmet ia la u para briew.

102

NA ki jinglong baroh, imat tang ka jingbishni, ka bym don jingiaishah, ka bym ju ioh thiah palei bad shong suk

Ka jingkwah brai ka dang buhrieh teng ia la ka burom, katba ka jingbishni kam ju ried iano iano.

Ka kyrsoi na ka tlong ka jingpihuiñ, bad ka jngut kum ka umktieh ka ñiur ñiur.

Kam ju lah ban khyllie la ki ñiuhmat haba kiwei ki kiew sha ka nam bad ka burom.

Hynrei ngim dei ban klet ba ka jingbishni, kam pynjot tang ia kiba shahbishni, hynrei ka kham trei ia kito kiba bishni.

Ka jingbishni, kum ka jingbitar, kam pyoh tang ia kiwei da ka ding, hynrei ka thang ingkhong khait wat ia lade ruh ha ka juh hi ka pajwa.

Lada ngi ai jaka ia ka jingbishni ba kan thaw thynriew, ka lah ban shong khet shong khien, haduh ba kan da kharoi kum ki ksaiñ.

103

KA jingbishni ka tur iap kum ka nap khlem raiñ khlem rem, bad kum ka ñiangthangdoh ka pyoh ia lade ha ding.

Ka jingbishni ka hap ban siew ia ka baimynraiñ khmat, kaba kthang tam, namarba ki lynti jong ka ki long kham sniew ban ia u ksuid shong rai eh.

Ka ieit tang ia lade bad ka shun ia baroh, ka peit da ki khmat ba arsap bad ka kynrang ia ka kun blei, haduh ba kan da jngut.

"A ka jingbishni, da ka dur aiu pha kup? Kaei ruh ka bih jong pha ba haba pha ber ia u jingthaw, u iap jeng khamakha. La la kba ia pha bad ka jingieit, hynrei pham lah ban ia iap ryngkat bad ka.

Ka jingbishni, hato pha long ka para jong ka bieit, kumba u bymman u long u khun u ksiew jong ki snaiap? Ka jingbishni pha bam pong kham jylliew ban ia u ñianglyngkut.

Hynrei pha klet pat, ba pha tih ia la ka liewlen bad ka kharai kaba jylliew."

104

KA jingbishni kan sa lapakhot sha ka malade.

Don bun ki briew kiba phasi ia lade ha ki dieng phasi ka jingbishni.

Don mano mano ba lah ban iathuh, ba u briew uba bishni u long u ba suk? Ka jingbishni ka kha na u thning u bymman bad u ksuid u khrei.

Kam ju iohi ruh ia la u khung uba don ha la ka khmat, hynrei tang ia ka phewjong jong kiwei pat.

Ka jingbishni ka dei ban shong raieh, kum uba don ka jingpang sniew ba ia bit.

Ha ki thynriew jong ka jingieit, ka jingbishni bad ka jingpihuiñ kim lah ban kha bad pdem ha juh.

105

LADA ngi dei ban jop ia ka jingbishni, ngi dei ban ït khambha shaphang ialade, bad ban iohi kham shynna ia la ka jingduna.

Baroh ki jaït jingbishni, la kha na u thning, ka jingkuhiw.

Kumta ban pynduh jait ia ka dei ban da weng kumba weng ia u ksang na ka kpoh dohkha

"Dei ma pha, mo jingbishni ba pha biahphongrai bad kawang ktieh ia u Rang bapli.

Haduh ba ki sngi ba suk, ki sngi ba kmen ki jngut bad ki liprong, ha ka jingwan juh kiat jong pha.

Tat lano phan buhrieh ia lade na kaba tur matlah, ia ka Ing jong U?"

106

KI jingialeh ka jingim bad ka met, ki suang khura bad u Kang marwei, u khih u pisa, la un thom ne lynran.

U shong u ieng, u rung u mih, la ki khmat u khaprip pynban ka mynsiem ka peit pylleiñ.

Ym don synïa, ym don sngi, ki kynta ki kylla kum shikhyllipmat.

Ka pang dohnud ka peh kyndeh, ki mat ki pung ki la sakhrai, ka met ka phad ka la nang shroiñ.

Ym don umphniang ba lah ban pyntyllun ia ki shalyntem ki jingpyrkhat u Rang.

U Skhem bapli l'u long u ksiang, pynban u don u pud ba un talat.

107

YM don rnga ding ba lah ban pynsyaid ia ka mynsiem u Rang, kaba la sur rynieng da u thah.

Ym don sur jingrwai ba lah ban pynphai ia ki jingmut jong u, na ka ei kaba u pyrkhat.

Ym don sorki ba lah ban lape pat ia ka dohnud ba pait pdang jong u, na kaei kaba la or ha kata ka por.

Ym lah don ktang ba lah ban pdiang, ummat jong u, na ka ba u la theh ummat ha kata ka por.

Ym don thwei ka ban kham jylliew, ban ia ki jingjylliew ki jingpuson u Rang : ha kata ka khyllipmat.

Ym don ki maw mon ki ban kham khia, ban ia ka jingkhia ka mynsiem u Rang ha kata ka khep.

Ym don jyrmie ne jawiehraid, ki ban kham thaiñ suh sat, ban ia ki jyrwit jyrwat, ki jingmut jingpyrkhat jong u, ha kata ka por.

Ym don lynti kyllaiñ ki ban kham kyllaiñ, ia ki lynti u Rang, ha kata ka khyllipmat.

Ym don lyoh ne tdem ki ban kham pynshaiong ne kah dum ia ka pyrkhat pyrdaiñ jong u, ban ia ka jingiongngit ka jingpyrkhat jong u, ha kata ka por.

Ym don jaiñ rusom ki ban kham jem, ia ka dohnud u Rang ha kata ka por.

Khamtam haba ka jingpyrkhat lung mynsiem ka khura, lyngba ka jingiakynduh ha ka jingim jong u.

108

HA pdeng kita ki lyngwiar jingpyrkhat, u wad sa iai wad ia ki lad, ha kaba u kylli.

"Hato dang don mo ka lad, ne ki lad jong nga ki la kut ki la wai, hato ngam don bor shuh ban ia ksaid?

Hato U Trai Nongthaw U dang lah ban tyngkai ia ka jingsngewsynei na ka bynta jong nga ?

Nga tip ba Un dang sngew dang sngap, lada ngan duwai ngan phirat na ka bynta ka lait ka let ?

Katno mynta, ka dohnud jong nga ka wad bad ka thew ban ioh mad ia ka jingsngew synei jong U Blei Trai Kynrad."

109

"HABA nga peit sha ka sngi kaba mih, sha u bnai uba shat jingshai bad sha ki khlur kiba phyrnai, nga kynmaw sngewieit ia ka mynnor kaba nga la ioh mad

Hynrei haba nga pyrkhat nga iohi ne em ia U Blei Trai Kynrad hangta? Hato nga la lah mynta ban' ia bidai jynduh bad kane ka pyrthei kaba la teh la khum ia nga katne ?

Katno sien ruh ka pyrthei ba kylla, rong, kala phon ia ka mynsiem jong nga, kiba long tang ki jingbieit ha khmat jong U Blei.

Baroh shi katto, ngam shym lah ban dkhat jynduh ia ki, bad ki jingbha briew ki iai wan pah ia nga.

Pynban ka jingsngew synei jong U ka tuid bad ka shlei, kum ki tlong umpohliew, bad U theh khlem tyngkai na ka bynta jong nga."

110

"HA U Trai Nongthaw mynta, nga shem ba don kyrhai ka jingkmen bad ha Dwar U Blei, ka don kyrhai ka jing-itynnat.

La katta ruh nga thap pynjngai ialade na ka jingpiam jingkdup jong U, ha kaba nga wad sa wad ia ka.

Mynta ngan kynton ia ka duwan ka dupat ban wad, ia la ka lait ka let ba Un pynpaw ia ka syrwet.

Haba katne ka shoh ka ther, ka pang dohnud ka shem lanot, hato kan paw ka kem ka lar ?

Ngan nguh namar kata, B'un pdiang hun, B'un tyllep noh ia ki jingpalat baroh.

Nga dap shisha da ka jinglyngngoh, ba wat ha ba nga la ryngkang U dang kdup pat ia nga.

U da pyrta, Ko khunbynriew, to phai noh mynta bad wat shah shukor shuh ha ki syrwiah jong ka pyrthei."

111

"U LA plie ruh ia ka Dwar ba ngan ioh rung bad ba Un kdup ia nga.

Ha kaba Un ym pynrem ia ka bieit ka anna jong nga.

Nga ioh sngew ruh ia ki jingpasiaw jong U, kiba wan shoh ha ka dohnud jong nga kiba ong.

Kynrong joit, to kynrong joit, pynskhem ia ki kynroh bad to tei pat ia kaba la khyllem.

To da pyndam noh ia ka at ka them, pyndap pat ia ki thliew ki syar bad pyndait pat ia kaba la pait la pra.

Pynjlih ruh ia ki khohruh khohram, syrdep pat ia ka jot ka pei."

112

"NGA ngeit, ba nga la phai bynriew biang por.

Ba U Trai Nongthaw, Un sngewsynei ia nga, Un long ruh ka kynroh ba skhem bad ki thapniang ba khlaiñ jong nga.

Un ym shah ruh ba ngan hap pat sha ki liewlep u bymman, hynrei ba ngan phai dien na ki baroh.

Hangne ko Skhem, ka jingjynjar ki ksam ia nga.

Ki kti u bymman, man ka khyllipmat ki troh, bad ki kjat ka jingshukor ki prong ia ka dwar jong nga.

Kumno te ngan lait na ki, lymda U Trai Kynrad Um sei ia nga nangne.

U la tynjuh bad sympat biang por ia nga, bad u la wad ruh ia ka lyndet ka lyndang jong nga, haduh ba Un da shem.

Ba kaei kaba nga la kum palat, kin long horkit hordang."

113

"U La ai ia kiba ngam lah shuh ban siew kylliang pynban ngam shym sngewhun.

Mynta te to sngew ko Blei Trai Kynrad bad to da syrpai to da syrpud ne ym pat bit ym pat suk ma Me, hato ngan iai khuslai, bad ki sngi jong nga hangne kin lip bad sep jynduh ?

Sa katno wat A Blei Trai Kynrad, ngan lait na une u syrwiah ?

Shano shuh ngan ioh sngew ia ka sur ki Duitara, kiba ju pynkyndeh ia nga wei briew ?

Shano shuh ki lum bad ki pyntha phlang ba nga ju iaid bam lyer ?

Shano shuh ki sur ba syiang u Sim Daior, ba ju pynsngew thiang ia nga ?

Nga jngi sha ki thwei pyrkhat bad suh khlieh sha ki tduh wah, ban sei ia ki khuin jingshemphang, ia la ka Ri ba ngan shakri.

Nga la ioh pdiang ia kiba kordor tam na ka mariang, pynban ngam shym sngewdap.

Sha Dwar U Blei kaba ngan ioh mad kyrhai ia ka jingkyrkhu kyrdoh Un pun lynti pat ia nga.

Sha kaba ki kjat U Nongthaw kin ialam ia ka lynti jong nga.

Sha kaba ka jingsarong thala, kam lah shuh ban thaw thynriew, ban phon khongpong ia nga.

Nga la it ia lade, bad nga shem tang ka longjot ka long rem suda."

114

Ki jingshemphang ki sdang ban khura ia u Rang bad u sngewthuh shynna mynta, hato ym dei ia ka rewngab ba u wad, ba u ioh pynban ia u dieng sympat ?

Shiphang u kan, nangta u ong pat.

"Ula sei ia nga napdeng ka mariang ba itynnat, hynrei la sur matlah ia ki khmat jong nga.

Bad nga thrang ban wad pynban ia ka rongphong.

La kynoi ia nga da kine ki rongphong, ba la shoh tyndep.

Hato ngan pynkut la ka jingim, khlem lap i'u Nongsei i'u Nongthung, ka bainong ka pop ka long shisha ka jingiap, hynrei lada nga dei ban im kumno ngan sdang ban tei pat ia ka ?

Baioh ki ba nga kamai ki ngam sha ki jingsngewbha."

115

"BAROH ki ba nga kamai ki ngam sha ki jingsngew-.bha thala ha ka jaka ba ngan ai sha u synñiang u bynhei jong U Nongthaw.

Namar katba ngam pat mad, nga sngew ba kan thiang bad kan bang, pynban nga shem ba ka kthang.

Katno sien ruh nga la ju iaroh ia U, haba kat kito ki jingitynnat kiba nga la mad ?

Hato don jingjylliew kaba nga lah ban thew ia ka jingmaian jong U ?

Ne don dieng pruh mo ba nga lah ban thew, ka ban kot shaduh ka jingdiangti jong U ia nga ?

Nga sngewlehraiñ pakai ban khot ia ka kyrteng jong U Blei Trai Kynrad bad nga ieng ha khmat ka

duwan ka dupat da ka jingkyiuh la Un pdiang ne em ia ki jinglait jinglet jong nga ?"

116

"KO Rang kynrad mynnor phi ong ba mem suit-khai, ia ki jingpyni, ne ki jingruidphang.

Mynta kynsan me kyang me shla, ia ei me wad, iano me pyrta ?"

"Ko Trai Kynrad, ko Nongsei Nongpynlong, ka sngi shisha nga i ka mih, ka sngi shisha nga i ka sep, pynban ngam ñiew kyntang.

Ynda sha ki kynian ka por nga phet ban rieh, ban shong raieh, hangta nga sdang kyndit bynriew.

Mynta nga kyang shano ka por ? hato ka la leit phai sha la ka skum ? Kumno nga lah pat ban khawoit ?"

"Dang don ka lad lada ka jubab, hynrei la eh ia ka ban beh. Ka la buhrieh ha la ki thapniang, hapoh ka stieh ki synrang mawsiang.

Pyrshang ban wad lada me shem, khnang ba men lait na ka iamrem. Shano me rieh baroh shi katta, mynta pat me wad kum uba ruma.

Katne ka lat lat me sdang ban jympa, shano kan lynshop ym lah ban batai."

117

"NGA pang ka mynsiem ngam nang shuh ban ong, kan phai katba phai, kan long katba long.

Ummat nga theh sei ban lap ia ka daw, nangno ka kyrsei ngam lap ba kynmaw."

"Ko Rang kynrad, hato kane kaba me la mad mynta, kala ai jinghikai ei ei ia me, ne me dang sah hi ha ka jingdum?"

"Ko Trai Kynrad, wat katne ruh nga sngew ba kala palat than ia nga uba tlot."

"Kumno kumta? Nga sngew baroh shi katto me long uba khlaiñ bha bad u bym ju salia ia la ka jingim."

"Ka long kaba shisha, hynrei kata kam long shuh kumta, mynta nga la pei shkor."

"Hato mynta me la nang ban jied na kine ki ar tylli ki lynti?"

"Hooid Trai Kynrad."

118

"HOOID ko Rang, nga ngeit Un pdiang, bad ngam don jingartatien ia kata.

Baroh ka shong ha phi mynta ban pynbeit ia la ka jot ka pei, kumba phi la shem.

Nga ruh mynta, ngan leit noh shwa, ngin nang thaw lad, ba phin ioh leit ngoid ia la ka khun.

Ngin dwai ngin phirat, ba U Blei Trai Kynrad Un nang thaw lad lem."

Da khia mynsiem hi jun u mih, sha la ïng u leit phai.

119

MYNSIEM u Rang ka khih pisa, ka wad ban shem i'u Mawshongthait.

Kat b'u nangjngi ha ki jingpyrkhat, mynsiem ka kie ha ki lat lat.

U kyrtiang dien sha ki sngi b'la sep, sha kyndub bneng u wad u tba.

Nangta u lap syrwet ban plaid, u tduh ban lam sha phai bynriew.

"Balei ba nga phai lyndet na khmat jong Me ko Blei, ha uba nga ring mynsiem man ka khyllipmat?

Kumno ruh, ngam ju pyrkhat ia ka jingdon ryngkat jong Me U Blei Trai Kynrad.

Haba nga thiah ne haba nga shong, haba nga iaid ne haba nga ieng, haba nga trei ne haba nga ktah?

120

"KA jingshai A shano ka jingshai, ba ju btin bad ialam ia ki kjat jong nga?

Shano te ka jah, ba kan ialam pat ia nga sha trep ba suk mynnor.

Hato ki jingkhang ka ĩng ka Apmon ki dang plie mo ia nga, bad ki khmat ba phuh samrkhie kin dang pdiang, ynda nga leit phai nangne?

Ki jingkhuslai ki tied, ha ki khyllai bad ha ka dohnud jong nga.

Kumba ka mied ka diaw katba ka dang ap ia ka step ba kan poi.

Ka jingdum ka tap ia ka pyrthei, bad nga wad ia ka dong musa, ba ngan tbeh ia ka lynti.

U pyrthat u tied, ki um ki shlei bad ka lyer ka beh kyrthep ban pyntriem ia nga.

To ai ba kine ki jingbyrngem kin rieh sha ki Dymmiew, da ka jingphalang ka khmat jong Me U Blei Nongpynlong. Hato kine ki jingkyrpad kyrpon kin ioh jaka mo ha khmat jong Me U Trai Kynrad?"

121

"KI jingkhiedew ki wad ia ka jingpalei, hynrei ki thom pyrshah ia ka jingsuk kaba Me theb sei ha sla khyndew.

Ki khun ki riewkynthei bad ki kup shiliang ki sem shiliang, ki don barabôr ha ki sawkynroh ka ĩng jong Me, U Nongdiangti, U Nongdiangjat.

Hynrei ma nga seh, hangno ngan pynshong nongrim ia lade?

Nga phlei ummat ha khmat jong Me U Nongbuh U Nongthaw, la Men sngew Men sngap ne em ia nga?

Ne ka jingbitar jong Me, ka la mehding laiñ?"

122

"DON shibun kiei kiei kiba nga lah ban ioh ha la i trep, pynban nga kynjoh sha ka ba ngam lah kot ka bor : ha duh ba u riew madan u da ioh ban rkhie beiñ ia nga.

Nga tip bad nga sngewkynduh ba ki jingleh jong nga ki long ka daw eh ka daw kher ha khmat jong Me.

La katta ruh, nga dwai nga phirat bad pynher ia ki jingkyrpad, ki jingkyrpon ba Men law ṇoh ia ka lait ka let baroh.

Katno kylla ruh nga pyrshang ban kiar na ki lynti ba bymman, hynrei ki kjat jong nga ki iai tyrsiang shi iai tyrsiang.

Ka jingkthang ka dohnud jong nga, ka palat ban ia ka umksang. Mano te ban kdew ia ka lynti ka dwar ba ngan poi sha ka tyngkong jong Me ?"

123

"KATNO sien ruh nga ju thang ia ka dongmusa, ba kan pynshai ia ki kjat jong nga : hynrei ha ka jingpaswut ka lyer, kam lah ban meh.

Bad u lyoh khyndew u tap ia ki khmat jong nga, haduh ba ngan da hap sha ki liewlep, hapdeng ki shikhyllipmat.

Harud kine ki khriang nga theh sei la ki ummat, haba nga poi kynmaw ia ki sngi ki ba nga la pynsepei.

Bad mynta nga kheiñ ia ki, kum kaba sei pat ia u nar sarang na ka shlem."

124

"BAN puson shisha ka jwat, hynrei ia nga nangne, to kner ko Mariang ba ithiang.

Napoh Dymmiew, nga dang iohi teng ia ki kjat sngi, hynrei hangne kum ka Nurok khyndai pateng ñiamra.

Kum u wieh ba shah shoh sngi, u kyrthat ban wad ia ka jaka ba tngen.

Nangne ruh nga wad bad iai wad, hangno te ka liem hangno te ka lup, nga kylli nga tohkit ?

Tang ka sur jong ki sim kiba wan phai na la ki jingleit, ki iathuh ia nga ba ka premmied ka la wan noh kjat.

Bad ka sur ki tyngab, ka iathuh ia nga ba kawei pat ka step ka la pei.

Me tip ruh hangno nga buhrieh ia ka pei ia ka jot ? Nga tip ba da lade hi ngam lah ban iaksaid, lymda Me diangti pat ia nga."

125

"PYNBAN na ka bynta jong nga. Me la thum Me la kdup ko Jyllun Lymphuiñ.

Hato nga shemphang mo ia kata, ne ngan dang iai ap tat lano ngan ioh pat ka korbar ka sorbar ?

La nga ia leh ban phetrieh na khmat jong Me, hynrei ngam lah kiar satia.

Ka jinglehraiñ ka la dung ngak ia nga, kat haduh ba nga hap ban pyndem ñiuhmat.

Ngam shlan shuh wat tang ban mih ha ka sngi kaba shit, ne haba pyllun bnai, namar nga tip ba Me paw hangta.

Nga sngew kum ban tap ia lade da ka nupbah, bad phrung sha ki lawbniap.

Lyngba ki sla um ba tuid jem jai, Me pynpaw ia ka jingluilui jong Me.

Lyngba ki kshaid ba noh rymphai, Me pynpaw ia ki jaka thiah ba jem jong Me."

126

"JINGSUK A, shano pha phet, la nga pyrshang ban kem, hynrei pha nang phet jngai jngai noh.

Ngam ju kynmaw shisien ruh, mynba nga shem bha shem miat ba ngan wer ia Me ban ia kmen lem bad nga.

Hynrei tang ia ki lok shetkylla, nga iai pynkmen bad pynsngewbha, mynta te nga la ioh ia la ka nong.

La nga lip biang biang ia Me hynrei ngam ju ainguh ia Me kum U Nongthaw jong nga, ha ka sngewbha.

Ka pyrthei kaba spong da ki khmat, ka ioh lad ban kdew kti ia ki kam bad ki jingleh jong pha.

Hangno te ngan buhrieh la ka long rynieng, bad shano ngan ngam ban buhrieh na ki khmat jong ka pyrthei ?

Dei tang ha ki thapniang jong Me, A, U Blei Uba tip."

127

"KATNO sien ruh haba nga hap ha ki jingiakajia, ba Me la pyllait ia nga nangta.

Shihajar nguh ia Me ko Trai Kynrad, ba Me la sei pat napoh ki ñiur ñiur ka khlem raiñ.

Sha ki kyndup bneng Me rah ia nga, Me kyntiew pat ia nga na ka jot ka rem, ban bha ban miat.

Shipor Me buhrieh ia ka hormot na khmat jong nga.

Ngam lah khlem pang dohnud, haba nga kyrtiang sha ka jingim b'la bud nam.

Ki lok ki baieit ia nga shipor, mynta ki la shukor noh.

Mynta Me la sei ia nga na kaba nga la pat rangbah."

128

"LA ngam long shuh uba sotti uba tlem ban ieng ha khmat ka duwan ka dupat, pynban Me la phrang ia nga ha ka shlem jong Me.

Nga paw kumba nga long ryngkat bad ka pop shi rynjaiñ ha ka long rynieng jong nga.

Hynrei mynta la pynlong ia nga tang kum u tyngshop ha ki kti jong Me, naduh ba Me la diangti diangjat ia nga, na ki byrsieh ba i shyrkhei.

Kaei ka sharak, ba ngan tba ia ki lynti jong nga nangne ?

Me la plaid ruh ia ka dohnud jong nga, ba ngan iohi khambha ia lade.

Me pynphai pat ia ki kjat jong nga na ki ahor ka jingbymkynmaw.

Naba tyrsiang Me la pynieng pat ia nga, ba ngan wad ia ka lynti ba beit ba jlih"

129

"KO jingshisha barieh dymmiew, mynta te pha la wan ban suh thied, ban sei sla sei soh haduh ba ka kun Blei kan da shynna kdar.

Me la pynhiar pat ia ka Bneng sha kane ka pyrthei ban ia peiñ ia ka jinglong jot ka jinglong rem jong ngi u khun bynriew.

Hapdeng ka jingbieit, Me la hikai ia nga, na jingdum Me la pynshemphang ia nga, haba nga khei leh klet, Me la pynkynmaw pat ia nga.

Haba nga sngewsih, Me la pyntngen ia nga, bad haba nga sngewsator, Me la pynskhem ia ki kjat jong nga.

Haba nga sngewsarong, Me pynhiar ia nga sha ka jingsngewrit"

130

KA step phyrngab ba shat rong ksiar, lyngba ki syrdeng ka ing u Rang.

U Skhem da khmat ba phuh sam rkhie, sh'u Rang u wan kyrkieh.

Shiphang u ieng sah ha tyngkong, um nang kren shuh shi kyntien ruh.

Ynda u Rang u khyllie la ki khmat, ban peit sh'u Skhem, ki ummat kiba tuid na ki ngab, ki pynlung ia ka dohnud u Skhem.

Mar kumta hi b'um lah kan shuh, u ruh u bthei ummat sngewlem.

Nangta u ong, "ko lok baieit, ki Dwar ka Bneng ki la plie wang.

U doktor bad kiba ha ïng ka Apmon ki la phah khot ia phi.

Ka khun baieit, ka iai ruma tang shaphang jong phi hi."

131

MAR kumta hi u ieng kyndit b'la shlei jingkmen ka bym bit shuh.

U da sngew kumba ka Jingkieng Bneng, kala hiar pat ha pyrshah ki khmat jong u.

Nangta ruh ngaiñ u khap ki khmat ban ainguh ia U Blei Trai Kynrad.

"Naduh mynta ko Trai Kynrad ngan iai kynmaw ia ki matti jong Me, ha ki sngi ka jingim jong nga.

Katno ki kti jong Me ki long kiba sbun, bad ka Dohnud jong Me kaba jynsur.

Mem shym la pynbitar ia lade, wat la nga la iai leh ia ki kam kiba pyoh ia ka Dohnud jong Me.

Hynrei da ki kti ba jem Me la diangti pat ban khyllie na kaba nga la kyllon.

La ka tynrai u thning jong nga, ka long ka jingbym-sngewnguh."

132

"MYNTA Me la ksoh na ka kti ban btin ia nga, ioh nga dang phai kadiang kamon.

Ka jingkhraw jong Me ka iai sah hi kaba khraw.

La katno katno sien nga la pynbitar ia Me, pynban Mem ju phai da ka jingpynhiar kput.

Haduh kane ka khyllipmat, Mem shym ia pynlyngkot ia la ki kti ban iarap ia nga.

Me la pynphai ia ka jingim jong nga na kaba sniew, ba ngan ioh ia ka jingmanbha kyrhai.

Me la ap iai shah ruh, tat lano ba ngan kyntiew ia la ka long rynieng sha Me, na ka jingthala.

Da ka khmat sngewsynei ruh Me iai peit sha nga, da la ki Ksangkti ruh Me la tynrong ia ka khia ka shon jong nga.

To btin ia nga haduh ba ngan da poi sha la ka khun, bad ba ngan ai paiñ bad saiñ dur thymmai pat ia la ka dohnud.

Ko Skhem, ka lok baieit, phi long shisha u ksiang ba kat u ksiang.

Shi hajar nguh ia phi kyrpang, ia nga katne phi la ialam.

Phi la tei mot ia lade da kane mo Skhem ?

Ngam da don kam ban iathuh khana ne ialap iariew, namar ki kam jong phi ki la kren hi."

133

Kumta thaid thaid ki leit pynstet, ban thom ia jinglehraiñ bad ia jingjah burom.

U tang shu rung, la kumba dung d'u speh ia u dohnud, haba u shem ia ka jingkylla dur ka khun jong u.

Hangta ruh khrup u dem ban jngoh bad phluk dohnud ka pait.

Weibriew ruh u dwai u phirat, kat b'u dang jyllud ia ka shyllang jong ka.

"To sngewsynei ma Me Ko Blei Trai Kynrad ban weng ia ka pang ka jhia, ka shoh ka ther na ka khun jong nga, khnang ba kane ka jingshitom kan ieh syndon ia ka.

To sngewsynei ruh ma Me ban diangti diangjat, lada nga la shem ia ka hok ka kular ha khmat jong Me.

Nga wad te lada ym pat suk ma Me, ba Mem sngewsynei, lada Me dang ibit ban leh kumta.

Hynrei lada ka long pyrshah ia kaba nga dawa, to pynbeit ia ka lynti ka dwar jong nga."

134

HADIEN katto katne nangta, ki khmat ka sdang ban khyllie, bad haka ka phai sha u Kpa da wiat samrkhie ka ong.

"Ko Pa baieit nga la sngewhun eh ba phi la wan peit ia nga.

Nga sngewkmen ruh ban iohi ia phi, ha shwa ba ki khmat jong nga kin khapriip noh."

"Ko khun baieit, wat kren seh kumta, nga wan ban theh la ka bok la ka rwiang, ba phin khlaiñ noh.

Mynsiem ka pait, ngam lah ban peit, ia nga ko khun to map, to klet."

Shiphang ka sngap, ka kti ka kner ban ktah i'u Rang.

"Ko Pa baieit, wat sngew eiei ia ki jingpynmong jong ngi ia phi"

"Ko khun baieit, phim shym leh palat ei ei ba nga dei ban map ban klet ia phi."

"Wan noh sha ïng seh Pa baieit, baroh ngi ieit ia phi."

"Wat batnud shuh ko khun baieit, ne kynmaw shuh ia ka mynnor. Hooid ko khun, ngan sa wan noh, ban sumar bha ia phi."

135

KAT b'u nang kren, u nangbthei ummat, kum ba theh na ka ktang.

"To khyllie pat ko Trai Kynrad, ia ki khohsiew ba sator, to tah pat ia ki jingorpait, bad to sop to spaiñ ia kaba det ba mong baroh.

Ngam lah A Trai, ngam lah ban peit, nga Jung ka dohnud nga pait ka mynsiem, to weng noh ko Trai ia kane ka pang ka jhia."

Nangta la ki khmat sa shisien ka khyllie pat, katba ka shadem jong ka, ka nang peh kyndeh bad ia ki kti jong u ka buh ha shadem jong ka

Hadien kata ka khyllipmat ka khaprip ngaiñ ki khmat bad ka jingpeh ka shadem ka sangeh kynsan.

Mar kumta hi u Rang u kyang, u pat pyrkup ha met jong ka.

Dohnud jong u la kum ba thlieh, la dum ka Bneng bad ka khyndew, baroh hangta ki ia lynñiar.

136

KATBA u nang kyang, wei briew u Shla "Hato 'Me thaw ia u briew ba un shong tang shiphang sngi ha kane ka pyrthei shong bynda?

Kam la bha ban nym thaw ia u sha kane ka pyrthei.

Ko khun baieit, mynta phi la iakynduh bad ka Bneng, ka Dwar U Blei. To klet noh ia ka lyndet ka lyndang jong nga.

Da ki thapniang aiu nangne phi jngi?

Naduh mynta ngam lah shuh ban iohi ia ka khmat ba i ieit jong phi.

To plie ko Kynrad ia ki Dwar ka jingsngewsynei, ia nga u khun iaid wir.

Wat nym thew ia ki jingmutlop, bad ia ki jingeh rang ka dohnud jong nga"

137

"NGA la pynbijai ia la ka jingim, da kaba pynsngewbha tang ia lade.

Ngam shym lah ban pynsngewbha ia phi mo khun.

Ei ei ruh ngam shym leh ia kaba phi angnud.

Mynta ha ka shadem jong phi nga pait dohnud

Phi don ki khmat, hynrei phim lah shuh ban iohi ia nga.

Phi don ki shkor, hynrei phim lah shuh ban iohsngew ia nga.

Phi don ki rymmiang shyntur, pynban phim lah shuh ban iakren bad nga.

Ka sngi ka la sep ha ka jingim jong nga.

Pleng ka jingsngewbha pyrthei ba nga ju bang, kim lah satia ban pynkmen sah ia nga, hynrei ki nang ngam nang jah pynban."

138

"JINGIAM pangnud, ha Me ko Trai Kynrad ba men syrpai syrpud ia nga.

Wat long nongwei shuh ia nga naduh mynta.

Jingim u briew, pleng ki tlor kum ki sladieng.

Haba nga dang palwan, ia Me nga iai leh klet.

Ki lok kiba nga ju ieit, ki kylla long ki nongshun ba iriang jong nga.

Jngai jngai ruh na Me, nga pyrshang ban phet.

Ki jingpynksan jong nga, ki long tang kum ki shynruh ha khmat jong Me.

Pynban mynta Me la plaid ia u lyoh barben, uba kah dum ia ka lynti jong nga."

139

"LYNGBA kaneka jingjia, Me plie pat ia ki Dwar jong ka Bneng, ban pyllait na ka sympat ka kawiat na ka bijar ka buhkhoh.

Ha ki jingthum jingkdup jong Me, ai ngan rieh tagen, bad to kyndup ia nga.

Ka pyrthei ka khring ia nga, A nga triem.

Ko Tiewphohsniew, ban kiew ngam lah, nangne nga shu kheit tang da ki khmat.

Ha Me mynta nga thrang ban rieh, ban bha ban miat, to sei noh ia ka jingbymhok jong nga.

Hato haduh mynta Me dang long jngai na nga?

To kyrshan ia ki jinglong swai jong nga.

Ha syndah jong Me U Ba lah U Ba iai nga kwah ban shong.

Wat klet lymne iehnoh ia nga hangne weibriew."

140

"LANO pat ngan shem ia ka jingsngewbha, kaba Me la ai ha nga mynnor?

Ne ngam don hok shuh ban ioh ia ka?

Ki kur baroh ki la jngai na nga.

Nga la ryngkang lyngba ki lhuh ba triem weibriew, khlem ki lok ki jor.

To pynhiar ia ka Bneng ban shaw lem ia nga nangne.

Me U Nongsei U Nongthung, ne Me thaw khnang ia u briew, tang ba un ñiew ia la ki sngi, kiba um tip lano kin sep?

Hangno pat Me buhrieh ia la ka maian blei, haba Me theh katne ki jinglanot ha nga?"

141

"KAEI te ka dur kaba Me thaw ialade, ba ngam ithuh haba Me wan tynjuh?

Kaei ka dur ki kjat jong Me, ba haba Ma rung hangne ngan iohsngew ia ki jingjam jong Me?

Hato Me long ha ka dur u lyoh ne ka tdem, ba ngam lah ban ithuh satia da la ki khmat?

Haba ha ka Duwan nga ber u kpu rynsi, nga da noh la u dkhot katba dei, hynrei imat Mem shym pdiang ia ki.

Ngam nang te ban nam ban pyrto, balei ba Me kyntait ia nga?

A lada nga long uba nang ban padiah, ngan jin da la wan sha Me, da la ka jingshemphang baroh.

Haleh u thylliej jong nga u la paitpnat palat, bad ka dohnud jong nga ka bun syrtap than."

142

"KI jingmut jingpyrkhat jong nga, ki jakri jakra palat, haduh ba ngam lah ban pynpaw ia kaba shisha baroh ha Me.

Hynrei nga la pyrshang ban pyndem ia la ka dohnud ba sngewmeng ba Men ioh ban thlieh ia ka kum ia u kwai.

Da kumno te ngan pynjlih ngan pynkhuid ia ki jingdwai jingphirat jong nga, ba Men weng noh ia kine ki maw mon ka jingtynjuh, kiba ban khia ia nga katne katne?

Haba nga phai la ki khmat sha Me, ka dohnud jong nga ka shlei da ka jingsngewrem.

Bad haba nga kylli ia lade balei te nga tieng ban wan ha syndah jong Me?

Me phai ruh sha nga da ka khmat kaba sngewsih, dohnud jong nga ka pait arliang.

Hato don iano iano, ba Me thaw khlem bad ka jingstad ne khlem ka jingshemphang ruh ?"

143

"ME la pynkha ia nga ym tang ka jinganna suda, hynrei bad ka jingshemphang, te balei nga tyngkai ban puson ia ka jingmaian jong Me ?

Balei ruh nga pyrshang ban nym sngewthuh ia ka, ba ha pyrshah ki khmat bad ki shkor, nga iohi bad iohsngew kyndiang ia ki.

Me la ju khot ia nga da ka kyrteng ban sneng ban kraw hynrei ngam thie, nga iaid pynban ha la ka mon ban pynhun ia kaba nga kwah.

Bad nga tang kynduh mawsiang nga sdang ban wad dong, balei te ba Mem jem ka mon bin ?

Ngam kheiñ ei ei ia ka dor ba Me siew ia nga ba na kaba ei ei ruh em, Me la sei ia nga nangta.

Hato nga kyllut, nga matlah haba nga suh thied sha ka dewktieh bad san kum ka lymmuh ?

Nga pynshong skhem lwet ha ka bym thikna bad ka bym shisha suda, pynban nga iai pynsngewmeng ia la ka mynsiem."

144

"KAEI ka syrwet jong Me, ko Balah ko Baiai, ba nga triem ban tur sha Me ?

Ne kaei ka dur ba shynna jong pha, ko Jingieit ba nga shaiong ban wad ia pha ?

Hato da ka jingieit la tynrong noh ia ka lait ka let jong nga ?

Pham ju pyrshang ruh ban leh jubor iano iano.

Pham ju patom ruh da ka bor haba nga dang sah bieit bad haba ngam pat nang ban ieit.

Hynrei pha hikai ia nga ba ngan shemphang bad ban nym sah ha ka jingbieit.

Haba nga leh tynneng. ka jingbieit ruh ka nang ibieit bad nang rben nang rben.

Hato ka Jingshisha bad ka Jingieit, ki don tang ha ki lum baieit jong ngi, ne sha ri thor sha ri shyiap, sha ri khlaw bad sha kylleng ?"

145

"KI duriaw hato kim long ki jong Me, hynrei balei pat u briew u kam kynti ia ki ?

Ka Bneng bad ka sahit bneng hato kim long ki jong Me, hynrei balei te u briew u kam trai ia ki baroh.

La katta ruh ka jing lui lui ba Me pynpaw, ka jingmut u briew hi kam lah ban kynjoh.

Ngi wan ban kamai aiu te na kane ka pyrthei, hato ym dei mo tang ban pynhun ialade ?

Hato nga la ju phai sha ka Sngi, u Bnai bad ki Khlur ban ia nujor ia lade bad ki ?

Hato nga la ju pyrkhat ruh ia ki syntiew ki skud, kiba phuh ban pynsieng iwbih ia ka Mariang."

146

"NGA shaiong ban pyrkhat, wat la ngam lah ban shemphang.

Katba nga pyrshang ban tuklar, pynban ngam lah ban kynjoh ia ka jingmaian jong Me.

Kumno te ngan shemphang, haba Me long uba ngam lah ban tba da ki kti jong nga.

Baroh kiba Me la pynlong ki long kiba janai jaton, wat lada don kiba Me dang tyngkai, kin long kiba kham maian.

Hynrei da la ka jingsngewstad, nga thap ban lushia ia kiba ngam sngewdon hok.

Namar nga tip ba kim long tang kum ki maw-pyllon, bad ki tyngshop ha lyngkha kba."

147

WAT hadien lai tylli ki bnai, ka mynsiem u Rang kam pat palei satia.

Ha b'u iai jngi ha thwei pyrkhat, u dang iai bthei iai theh ummat.

"Kum u lili pen pen nga shang, jingmut makia sha ki pyrthei bym tip, wat la Me tbeh ia ka lynti jong nga da ki dongmusa.

Ki nia halor ki nia ki iapongpet, ban phnieng sha bijaiei ba khlem sawar.

Ki nia shong kun ki kieberong, jingmut ki pynpasiang, kim lah khyllie na kaba nga pat, ban sei ka mat kylliang.

Ki sngi jong nga hangne ki kma, bym lap ia ki kor shong thait.

Nga khih pisa, nga shad lyng-a, jinglwait ba ngan pashat.

Sa katno slem hangne ngan sah, nga uba hap ha ka shitom lanot sat.

Nga sngewban rat, ban bthat jyndat, ynda la kut ka sat."

148

KYNSAN pynban nangta nga iohi, ha khyrdop shnong ia ka khmat ba itriem.

U briew ba wan ban tur pyrshah, u da thew la ki kjat ban thom bad patom ia nga.

Na u ñiuhkhlieh ruh u patrong, sha kharai ba jylliew ia nga ban thep, shapoh ñiamra ba isaitmet.

Na shnong sha shnong u iaid kyrbeh, bad la ka wait lyngngun khah snam ha kti u bat.

U rung lymbub kamon kadiang, u mait naphang kat kaba shah, u dung u tynrah.

Jingtriem bad jingma syrngiew, ki long ki bym lah shuh ban ñiew tang.

Ki lynti shnong baroh la kyrtah da ka snam suda, 'U ei u ne ?' baroh ki ia kylli.

Ki khmat kum ki ñiangbading, ka khlieh tyrngiep kum ka rakot.

Ka shyntur da ka tyrtho snam suda, ka met kum ka kuratia, ki kjat pat kum ki dieng dyngkhong.

Thum thum shane, thum thum shatai katba u iaid byrthen, nangta sha ki lawbah u jah.

149

'WOW', nga ong, nga don ha ka jingphohsniew ne hapoh ba bynriew ?

Ki kjat kim shym kynduh khyndew shuh, ka jing-kyndeh la kumba thnam ka sohpoh ha u khra.

Ka khlieh ka shad kum ka shalyntem u nongshna khiew.

Ynda nangta nga phai bynriew, nga phriang ruh la ki khmat ban jngoh.

Nga iohi pynban ki met iap ba kynton hapdeng lynti.

Nangta nga iohi sa ia u tluh ba khum i'u paid ka shnong, uba ka tduh jong ka u kot shaduh kata ka khlaw.

150

SA shisien pat nga lynñiar kliang, 'Kaei kane ko Blei Trai Kynrad jong nga, balei katne Me shah ba ngin hap ha ka daweh ka dawkher ba leh donbor halor ki khun jong Me?

Pleng don du ka hukum na mynnyngkong ka sngi' "Ko khunbynriew, kine ki long tang shimatnia eh ba nga pynpaw ha Me.

Uta uba Me iohi u long keiñ u dieng sympat, uba nga la tyngkai la slem, hynrei ka jingbitar jong nga mynta kam pat kiew haduh shynrong.

Nga dang tyngkai, nga dang tyngkai, kiba kham triem kham ishyrkhei, ban ia kaba me iohi mynta, bad kata kam pat jia.

Ha kaba uwei ruh u jingthaw um lah lait

Nangta nga phai ban tohkit, "Kaei ka daw ko Trai Nongthaw, ba Men pynjot noh ia kaba Me la thaw?

Balei ruh ba Me sei ia nga nakpoh ka kmie jong nga, lada nga dei ban mad ia ki?"

151

"HATO me long uba dang khalor, ba me kylli tohkit kum ia kata?

Halor aiu te men pynksan ia ka malade?

151

"HATO ngam pat pasiaw ha me ia ka kamai hok, sa katno pat ngan sneng ia ka mynsiem ba kuman mutlop ?

Kumno ruh nga la sumar ia ki kjat jong me wat haba mem pat nang ban iaid ?

Katno pyrha ruh me la ot bad lum na ka shi pyrha ba me bet ?

Shong jar jar bad pyrkhat duriap, bad ñiew ruh katno me la ioh pdiang, wat haba mem shym la pan ?

Kumno ruh nga la bsa ia me, wat haba mem shym la ainguh ia u sohkhaw ba me taw man ka sngi.

Kylli na ki jingthaw ba don ha ka mariang, katno sien ki la thiah jingit, naduh ba ki la mih na ki shynrong pylleng bad na ka kpoh ?

Katno sien ruh ki lyngkha ne ki bri jong me ki la lyngki khlem soh haman la ki Aiom ?

Mynno ruh ka kpoh ki longkmie, ka ju thylli khlem ki nongmihpli ?"

152

"KATNO Lyiur ba mem ju ioh pdiang ia u slap ?

Katno Tlang ruh ba mem ju ioh pdiang ia u thah ?

Katno phyrngab ruh ba mem ju iohi ia ka sngi ba ka mih ?

Bad katno khyllipmat ruh ba mem ju ioh ban ring ban pynhiar mynsiem ?

Hato Nga thaw ia u briew ba ngan pynjot tang kum ia ka ñiut ka ñier ?

Hynrei wat sngewthuh bakla, ba lada ka jingbitar ka la kiew haduh shynrong, ka jingpynjot ia u khunbynriew kan kham palat ia kata kaba ki Meidot Padot jong me ki la madinynnor."

U Rang nangta um lah shuh ban mutdur, ia kaei kaba u la iohi ha ki jingpyrkhat rngai jong u, kiba dong ruh ki jingmaian kiba um lah khlem puson, yoda u laphai bynriew pat.

153

U RANG nangta u phai shadiaw jingmut ka pynkhura, ka pyrkhat khia ka pynkynting, ban thew um lah dok satia.

Sa shisien pat nangta u shla, "Ko jingpyrkhat ba jylliew sat, hangno pha rieh ba ngam lah tda ?

Kaei ka jingmaian jong pha, ba pha buhrieh ia lade haduh katne ?

Don mohor ksiar mo, ia pha ba lah ban thied ?

Sha'ki dymmiew ba iong ba triem pha jngi ban shong.

Nga smiej nga phieng, nangne i'u briew ba ioh pha rong.

Ki kyrwoh ksiar kiba nga kieng, nga deng mied sngi, hato kin kylla long ki ummat kthang ba hap naduh na Bneng ?

Sa katno ko jingpyrkhat phan pynshaiong ?

Hato nga wad ia pha tang ban pynlehnohei ia ki samoi jong nga ?"

154

"KAEI ka dur ne jinglong jong pha, ba nga lah ban ithuh shynna ?

Pha long ne em kaba laitluid ?

Pha long ne em kaba shynrang ?

Pha long ne em kaba satar, kaba nud ban ia beiñ pyrshah ia ki jingeh baroh ?

Ne pha shu tynneng tang ban da rapjot, haba pham don la ka tynrai ?

Katno sien pha lah ban buhrieh ia ka na khmat u khun bynriew ?

Ko jingpyrkhat, hato pha long kaba khih jingmut, bad ka bym don la ka nongrim ?

Pham sngewlehraiñ lada yn tynjuh ia pha, bad ban lap ba pha shu kyrtah rong ne pushara tang na shabar ?"

155

"KI jingmut kiba pha don ki long kiba shynna, ba pha ieng ha la ki kjat, ha la ka mon ba jwat, ka bym lah iuh ban dkhat.

Bat pynnẹh ia ka, wat ai ba kan kma ne kan sapra haduh ban da thikna.

Long kaba jynsur, long kaba jylliew bad long ka ba skhem.

Da tynjuh it bha shwa ba phan long kaba nylla, ka bym don jingkylla.

Da pynskhem ia la ka nongrim, ba ki mawkhrum, ki khnong bad ki rishot ki lah ban kit ia ka jingtei.

Wat shah ko jingpyrkhat ba phan long kaba iai kylla rong, khlem pynshongnia, khlem thew pylla.

Ba ioh pha shah kynnoh kynta ha u kamon u ka•diang, ne ioh shah daiñdong ha uba mih ha uba sep."

156

NANGTA iuh kat b'u nang puson, sha ka jinglanot u kyi tiangdien.

Kumno ia u ka wan lynshop, bad katno u ia ksaid ban lait.

Hapdeng ki jinglyngkhum jingmut, u wad i'u thning jong ka ban dkhat.

"Ko jinglanot, hato pha long kaba khlem dohnud, ba wat ia u khun rangli ruh pha thom da ka thma.

Pha beh ia u briew kumba beh mrad, haduh ba um don jaka shuh ban buhiieh ia lade.

Ki ktien jongpha ki shlei haman la ki dong bad haman la ki lad, hangno te un pynjaka ialade?

Pha pynkylllon ia ki Ramhah, bad pha pynbthei ummat wat ia ki ing ki riewkynthei khlem daw.

Pha pynlwet ia ka dohnud kiba lui lui bad kiba palei haba pha wan hiar thma khlem jingmaham."

157

"BALEI te pha pynbitar bad pynsngewsih ia u, haduh ba un da isih syndon ia pha?

Pha pynngam lut ia ka spah bad ka kamai hok jong u, haba pham shym ia kamai lem.

Bad pha pynduh thiah duhdem ia u man ka por.

U briew u kwah ban klet syndon ia pha, namar ba u shem ba pha long kaba khlem dohnud.

Hato ia ki sngi jongpha la ñiew, pha rem ne pha ksan hala ka jingñiew?

Pha thombor lehbor kum ka nongshetkylla, kaba la buaid sbai.

Pha pynkhaweit lut kat i'u ba don.

Lada ka jylli jong pha ka buh pud tang ia u bymhok ym don ba beiñ ia pha.

Pynban pham long kumta, hynrei pha pynkordit naphang, naduh ki ïngtraw haduh ki ïng paki."

158

"KI syrngiew ka jingiap ki bud khongdong ia pha, pha bat la ka wait kyrtahsnam, ban khynrai ia u thning ka jingsuk.

Nalor ba u khun bynriew u don tang khyndiat tylli ki sngi, ha kane ka pyrthei.

Balei ba la pynkha ia kane ka jinglanot, sha kane ka pyrthei sngi?

Ne tang ban sympat bad pynkordit ia u.

Don mo ka dohnud ka bym peiphang, ne bym tip ia ki lynti jong pha?

Hato don jingkyrmen ba u khun bynriew un lait, ne la khalang ia u bad ka?

Hato ha pha ka shong ka rai kut jongka jingjynjar u khun bynriew, ne dang don lad ba u lah ban ia lai iam-ar bad ka?"

159

"PHA wan namar ba pha ieit ia u, ne ba phan ioh khum ioh teh ia ka dohnud jong u ba un diaw bad noh mynsiem ?

Daei pha phong ia la ki kjat, ba haba pha iaid um l 'ı ban iohsngew bad haba pha rung pham ju datied ia ka jingkhang ?

Ne pha don da ka shap Blei ?

Imat kumba pha don da ki jymphong kiba khyllah ki bym ju mab wat ia kiba lui lui.

Ym don imat ba lah ban teh lakam ia pha, ko jinglanot.

Pham ju don pud kaba pha da mangthikna.

Pha mareh kum ki kulai bneng, la pham ju da pynsawa.

Pha stet kum ka leilieh, pha khyrwa kum ka erlang-thari.

Pha kem im im peit peit ka khlieng.

Pha kyrthep kum ka umsaw, ban kynrang syndon ia ka dohnud.

Hapdeng ba u khun bynriew u don ha ka jingphuh mut phuhmat, pha wan ban khum pynban ia u, balei ?"

160

"PHA shoh rynieng rynieng ia u khun bynriew, haduh ba un da man bieit iap ieng bad um lait ang shikyntien ıuh.

La u pyrkhat, um lah peiphang.

La u wad daw, um shem i'u ksai.

La u tih nia, um kup ka shanam.

Hato ki jingshai u Nai Khatsaw Synia, ki lah ban pun pat ia ka 'lynti jong u khun bynriew sha ka jing-kmen ?

Ki jing itynnat jong ka mariang, hato ki lah ban ring ia ki khmat sha ka pyrthei ba ithiang bad ba ih rong ?

Ka jingkmen hato ka dei ka nongshun ba sniew tam jong pha ?

Kaei ka paralok thepmynsiem jong pha ?

Hato ym dei ka jingkordit ?"

161

KATBA kiwei ki dang ia bun kam, u pat wei briew u iai shi iai ngam ban ring dur ia kaei kaba u la mad ha la ka jingim lyngba ka jingshukor.

"Ko jingshukor ba leh sian, pha phnieng la ki Shangkhawiah haman la ki lynti kiba nga iaid.

Pha thaw ki Snur thapbawa ha man ki lad, ban riam ia nga, haba nga iaphet shala ka kam ka duk.

Pha tih ia ki Liewlep bad ki Liewkharai ban pynngat ia nga, haba nga pyrshang ban pynbeit ia la ki kjat.

Da ki shiah khwai pha woh ia ki kjat jong nga, ban pynbakla lad sha ki lynti ba kyllaiñ.

Ha man ki dong pha pyntyrsiang ia ki kjat, sha ki jingshukor ba jwat ban dkhat.

Pha suit rong ksiar wat ia ka nar, ban pynthame ia ki khmat ba tlot jong nga."

162

"KA jingsngewstad jong nga ka shah shukor plak ha ki lynti jong pha, bad ngam lah law shuh ia la ki kjat nangta.

La nga sharai ia la ki kjat ban ym makia, pynban ha ki jingpyrshieh ba thaba, nga liat lor.

Bad nga ngat kum u skaiñ ha ki Snur thapbawa.

La nga pyrshang ban ksaid hynrei ngam lah.

La kum u briew ba phai lyndet na la ka lynti, uba ngat ha ki shrib ka jingshukor.

Ñiar eh ba nga lah ban sngewsarong ha la ka jingkhlaiñ, ba nga lah ban ieng pyrshah ia ki buit jongpha.

Ha ka dur u syntiew ba itynnad, pha buhrieh ia ka bih ba shyrkhei, ko jingshukor.

Baroh kiba i ieit ki long pynban ki bym shisha, ynda nga la bishar bha.

Pha phong ia lade da ka dur kaba ithiang, ha kaba nga noh iap kum uba shoh bieit.

Ia ki khmat pha pah, ia ka dohnud pha kbih, haduh ba ngan da bret syndon ia la ka met."

163

"KAT ka jingkhlaiñ u Samson, u dang kyllon ha ki pneh jong pha, haba pha phong ia lade da ka dur ba bha briew.

Ki ktien jongpha ki thiang palat ban ia ka ngap, ka dur jongpha ka palat wat ia ka dur ki puriblei.

Ki lynti jongpha ki kham ithiang, wat ia ki lynti basiang da ka salusaw.

Pynban ha lyndet ki khmat jongpha, pha buhrieh da ka jingshukor suda, kiba ki tyrsim jongpha, ki kham khlaiñ ban ia ki tyrsim ka dngiem.

Pha iaid kylleng bad ki jar ha la ka kti, ban shat ha ki lynti kiba nga iaid sakma, bad pha thep sha ki liewlong ba khlem trai.

Nga uba lung ka jingshemphang, nga khie tur ruma khlem thew ia la ki jingjam.

Haba ha pyrshah ki khmat jong nga, ki don ki ahor ba jyrsieh, kiba jwat ban weng pat."

164

"HATO pha thew tang ia u riew lili bad ia ki kha-u-jai, kiba pynskhem ia la ka nongrim ha ki jaka ba jakhlia ?

Bad na ka bynta jong ki pha thaw ia ki shiip, ban pynngat sa ia kiba lui lui.

Hynrei kynmaw pha ia kane, ba ynda la tian bishar ia pha bad ia ki paid jong pha, yn sa thep sha along.

Ha ki jhola jong pha, ki shlei da ki buit ba ishyrkhei suda.

Pha wiat ia la ka ryntieh, pyrshah ia kiba shida, bad pha thew ia la ki khnam sha kiba hok.

Wat ia ki lynti ba khohruh khohiam, pha siang da ki syntiew ki skud ban pah kat ia kiba iaid"

165

"KI tlong umpohliew jong pha ki i kum kiba sngur, pynban pha buhrieh ia ka bih seiñiong ia uba tlot.

Imat pham ju don ki jingsneng ha ka shyntur jong pha

Pha iaid ha la ka lynti tang ban pynkylla lieng ia ka nusip jong nga.

Pha kynmaw ha lade, tang ki jingpuson ba pynshyrkhei ia nga.

Bad ba ki rymmiang shyntur jong pha, kim ju bsa ia ka jingshisha.

U Thylliej jong pha, u pasiang palat haduh ba ka pynshad thma ia u kpa bad u khun, ka kmie bad la ka khun bad u kni bad la u pyrsa.

Ki jingpynthame jong pha ki kjor ia nga, ba ngan ryngkang ia ki mawpud u para marjan."

166

"BUNSIEN nga shoh tyndep, haba nga khaprip la ki khmat, nga iohi tang ia ki jingthala ba shai rong, hynrei ynda nga plaid pat la ki khmat, nga shem ba ki buhrieh ia ka bymshisha.

Pha lute bad pynjot ia kiba duna ka jingshemphang bad pha shop noh ia ki kum u ñiut.

Ka jingkmen ka kylla jingsngewsih, haba pha pynjngut ia ka lynti jong nga.

Da kumno te ngan ioh ia ka jingstad ban kiar na kane ka jingshukor ba mutlop?

Daei ngan law ia la ki kjat na kine ki saikhum jong pha ba la thaiñ suhsat?

Pham ju kdang kum ka Ramew, wat la pha shang khlem pud tyngkong.

Ki nongshun jong pha ki nangkharoi, kat shaba pha leit.

Hynrei kan poi ka por ba phan sa kyllon, bad troiñ kum ka jingtei ba sator ha u jumai."

167

KI khlaw ha syndah ka Ing u Rang ki iap iohthiah, kum ki bymdon jingim shuh.

Kynsan ynda la pei ka step, kita ki khlaw ba iap, ki khih bad sawa, haduh ban da pynkyndeh ia u, katba u dang pynhiar mynsiem jylliew.

N'i kamra rit ka khun 'baieit, katba u dang phriang la ki khmat bad bthei ummat.

Nangta ruh sak, ki kyrspi ki jingpyrkhat, kiba u la shah phyrnop ha ki jingshukor mynnor,

Bad katba u nang jied shiah ia ki thohbria ba shabar, U Blei Trai Kynrad pat u nang shna ia ka dohnud ba pra jong u.

168

KHATDUH ynda ka wan khura, u phai bynriew nangta u ong.

"Hangno ka shong ka buit jongpha, ko jingpynshoi ne hangno ka bor jong pha?

Lada ka dei ba ngan kynjoh ne la ka dei ba ngan hap noh?

Ki lynti u wieh ki dang kham beit, ban ia ki jongpha.

Hato pha da tip ko jingpynshoi ia ki lynti ba u khun bynriew u iaid?

Pha iohi kham jngai jngai eh, ko jingpynshoi ba u khun bynriew pat u shaniah tang ha la ki jingpyrkhat ba lyngkot.

Ialam ko lynti da ki kjat ki ba kham stet.

Hato kine kyrhai ki jingitynnat bad ka spah ki lah ma ban pyllait ia nga?"

169

"SHANO ngan phet na pha, ko jingpynshoi, haba pha wad ia ka mynsiem ba lwait jongnga?

Ka kham bha ban iaid ha ka jing jar jar jong ka mied bad U Nongthaw, ban hapdeng ka jinghuri hura jong ka pyrthei ba itynnat jong pha.

Ka pyrthei ha pyrshah ki khmat jongnga, ka spah ruh ha khmat jongnga, jingitynnat ha khmat jong nga ka burom ruh ha khmat jongnga, hato ngan iaid khaprip na kine baroh, ne ngan kynrup ia ki?

Haba tlot ki jingpyrkhat jong nga, haba sator ki khohsiew jong nga, haba lwait ki kjat jong nga.

Pha shim kabu ban kit ia nga sha ki thwei ba ngan kynrup wat ia u jyrmie uba per ha sla jong ka."

170

"KO jingpynshoi, kiei ki lynti jong pha haba pha iaid?

Kumno pha prong ia ki ïng ki sem u khun bynriew, bad da ki atiar aiu pha don?

Daei pha kup, haba pha rung pha mih, ba u briew um lah ban kem ia pha?

Daei pha sur matlah ia ki khmat jong u?

Daei pha tyndep ia ka rngiew jong u?

Da ka dor aiu pha thied, ba u khun bynriew u shohbieit katne katne?

Hato pha dei ka khun ka ksiew ki bseiñ hyndai?

Ki lynti jongpha, hato ki sdang bad ki kut hangne?

Ka jingshukor, hato ka dei ka paratrai jong pha?"

171

"PHA pynshoi pynshad kat haduh ba u khun bynriew un da bret ia la ka met ban jot.

Pha shu pynnguid jubor ia kaba u dei ban da ktha.

Pha pynbyrïe ia u, ia ka rong kaba um pat shoh ka khmat.

Pha tynnian jubor ia ki buit ia ka kam kaba um pat ju tip mynno mynno.

Pha shet buit, pha lute ia ka dohnud jong u, ha ba u dang sdang ban pynshong nia.

Pha kynrup khlem mana kum u kbeit ia i khun syiar ha pneh ka kmie jong i.

Pha knieh kynthet kum ka jingiap, wad na pneh ki jingsumar sukher.

Katba u nang kyndat katta pha nang bat.

Ki lynti jong pha, ki long lupa kiba kyllaiñ kyrjaw."

172

"U BRIEW un ker kynroh da ei ia la ka ïng ka sem, na ki jingwan prong jongpha?

Dano ruh yn thung nongap pahara ia ki kjat jong pha? Ki kynroh mawit bad mawsohriew ki lah ban da ia ki jingwan kyrthep jongpha?

Da ki kynton kiba katno rynieng briew, ba pham lah shuh ban kiew?

Kiei ki ktem jongpha ia u briew uba iaid makna, ba pha kem ia u?

Haduh katno ka jingbieit jong u khun bynriew, ba tang ia ki lynti jong pha ruh um shemphang?"

173

"HATO ka jingmutlop ka long ka daw jong ka jingshah jop? Ko jingshai hangno ki jingphalang jong pha, ban btin ia ki lynti u khun bynriew?

Ha ka mied badum kumno un iaid?

Ha ki jingkhiedew kumno un jngi?

Ha ki jingpaitlieng kumno un khawa?

Ha ki jingkyrthep ka langthari daei un da?

Ha ki jingpynshoi, daei un kieng atiar?

Hato u bnai bad ki khlur kin tba ia ki kjat jong u?

Ko Trai kynrad, hato Men pashat tyllai ba un lait na ka iap jyllop?

Hato Men pynkhawa da ki boitha haduh b'un da poi sha shilliang?

Hato men rah ia u jpit na ki bor u kyllang?

Hato Men long ka knup ban da ia u na kata?

Ha ka jingjarjar jong ka mied mano ban synran ia u khun bynriew?"

174

"HATO ka jingstad u khun bynriew, ka lah ban pyniabyrshem ia ki tduh jong kane ka kharai?

Ha kane ka sngi Men wan jngoh ia u khun bynriew hapdeng kat kine ki jingiáleh?

 Udi u ksiang jong Me?

Kiei ki dak ki shin ba Men pynpaw?

Don pud mo ia u khun bynriew uba la hap ha ki jingpalat ba un ia ioh bynta lem na ka duwan ka dupat jong Me?

Ko jingpynshoi, pha lashet shukor plak ia nga?

Haduh katne mo pha tih ia ki kharai ia nga?

Mano ban wan shaw ia nga nangne, ne ngan thung thapniang da ki sla symparat?

Da u Diengsal ne Diengrai, ngan pun pat ia kane ka kharai?"

175

"KO jingpynshoi, pha duhthiah duh dem mo seh, haba pha wan hiarthma ia ka Ing jong nga katne katne?

Ki kynroh ki khynñiuh, ka khyndew ka khih, ki maw ki tyllun ha khmat jong pha.

Kiei ki shalyntem jong pha? Kiei ki dongmusa jong pha? Kiei ki khmat bad ki kjat jongpha, ba pha tur ia ka mied badum synia?

Ki singthma ki sawá ha ka shkor jong nga.

Hynrei ngam don atiar, da ei ngan da na u bymman?

Da ka stieh ka jingdum mo la synran ia pha, ko jingpynshoi.

Dá ei pha kyndang ia ka jingkhang haba nga la khang bha na shapoh?

Hato ki kjat jong pha ki dap da ka byrsieh bad ka jakhlia suda ?

La ngam kwah ban peit ia pha, pynban da ka bor, pha kynrang ia ki tala.

Hato don ba dakhot sngewbha ia pha, ne pha wan hi ?"

176

"SHADIEN jong nga, to phai dien trai ko jingpynshoi, ki jingbuittuh jongpha to pynkut noh ioh pha babe.

Wat pynthame shuh ia nga, katto ki la wai, katto ki la kut.

Nga la ithuh biang biang ia ki lynti jong pha, bad ki shrip jongpha ki paw ha man la ki lad.

Ngam shym khroh ruh ia pha da la u thylliej namar nga tip ba pha long ka bym lah ban shaniah.

Ki buit jongpha ki pyoh kum ka ding ban kynthah ia nga.

Katno ki khraw ki buit jong pha, ko jingpynshoi, hato ngan kham stad ynda nga la shah pynshoi, ne ngan nang kham bieit pynban ?"

177

"IMAT pha nang kham ioh ktem ban shong ban sah bad u riew lili, namar ba u iai ap ia pha ha man ka khyllipmat, ba da lade hi um don sap ban khih shano shano.

Pha la ioh leh trai khlieh shipor, hynrei mynta nga la lait na ki jar jong pha.

Hato pha thaw hi ia ki buit baroh, ne pha thied na ki shlem u bseiñ ?

Pha phong da ka jingbhabriew bad pha kup da ka jingpynthame.

Ha uba shida ki jingpyrkhat, pha pynlong ka shlem kaba skhem.

Ha u rniang ka jingbieit, pha shoh thaw ia ki dur ba ishyrkhei.

Khyndiat eh kiba shemphang ia ki lynti jong pha, ko jingpynshoi, kiba lah ban iapeit pyrshah bad pha."

178

"SHANO pha jam la ki kjat, ko jingpynshoi, u bym pat ju iakynduh bad pha u iap ieng ha la ka jaka.

U dumbuit, u shadbaiong, u kingjanor haba u ngat ha ki tyrsim jongpha.

Wat u badon ha ki shlem, uba don ha ki lyngkha, ne u badon ha ki kamra trei ki shah rong noh ha pha

Ym don dulan, ym don kyrdan ym don jait, ym don rta, kiba lah ban lait na ki tyrsim jongpha.

Tang uba lah ban jop iapha, u lah ruh ban long u kynrad halor jong pha.

Katba u briew u nangtei ia ki kynroh ka jingsaiong, katta ruh un nang hap ha ki jingshahpynshoi."

179

"HATO, ko jingpynshoi, phan lute noh wat ia kaba u briew u don khlem isynei?

Tang namar ba u long uba bieit ha ka jingtlot.

Pham lah mo ban kham pynsuki ia ki kjat jong pha?

Ki kti bad u thylliej ba jem ki lape wat ia ki jing or pait ka dohnud.

Balei te pham ioh ia kane ka buit, ko jingpynshoi hynrei pha thom pynban da ka bor kum u riewthma.

Da sharai biang por bha, shwa, ba phan kahait, ioh pha talaiñ la ka waitlam ia ka haw haw suda.

Ki sim ka suiñ, kin kit ia ki khubor sha ki sawlyer, ban iathuh sha ki jingthaw ia ka jingsniew jong pha

Balei pham thung da ki thapniang bad jngi noh na kane ka pyrthei jong u briew, sha la ka ñiamia?"

180

"HA ka jaka ba phan btin ia ki lynti ba u dei ban iaid, pha pyñshad kynting pynban ia u

Pha don hok aiu halor ka rynieng u khun bynriew?

Ko jingpynshoi, kaei ka bih jong pha?

Ko jingpynshoi, kiei ki buit jong pha?

Ko jingpynshoi, kiei ki atiar jong pha?

Ko jingpynshoi, kiei ki jar jongpha?

Hato ia ka lynter bad pyngkiang jongpha lah ban thew?

Daei yn thew ia ka jingjylliew jong pha?

Namar ia kaba jylliew, yn thew da kaba jylliew, ia kaba jyndong da kaba jyndong, kumba ia ka hok, yn thew da ka hok. Ka khyndew ka kyang da ka jingpisa mynsiem, haba ka phai sha pha ko jingpynshoi.

Pha kyrbeh kum u Ksuid, lamiap, pha kma kum u Hati bhur, ban pynhiar kput ia u khun bynriew khlem daw.

Haduh ba u khun bynriew un da kyang shla, kit kit noh ko lyer Rymphang sha kaba ki khmat kim lah shuh ban peiba.

Sha kaba ki jingpyrkhat kim lah shuh ban puson."

181

"U BRIEW uba shemphang u kham jied ban shah shitom, ban shong ha kjat ki khraw pyrkhat bad ki proh jabieng, ban ia ki jaka shong ba jem bad ba shukor jong pha, ko jingpynshoi.

A lada nga lah ban jngi da ki thapniang u Singkni, ngan da kynther noh iapha ko jingpynshoi, kum ka dewmet.

Namar nga la ngiah ia ki lynti bad ki buit jong pha baroh.

Ngan her noh thiaw ban shong lyngngeit hapneh U Nongthaw jongnga.

Mynnor ia nga pha la saphop ko jingpynshoi, hynrei da ka waitlam U Tiai Nongthaw, la mait ia u thning jongpha.

Balei pham dam noh ko jingpynshoi, bathap pynbieit ia nga.

Ki shkor ba sngew bad ki khmat ba i, kim lah satia ban ia beiñ pyrshah ia pha."

182

"HATO ka jingim u khun bynriew ka kut tang ha kabu u bam, u dih bad leh sngewbha ?

Ne dang don ei ei kaba kham kyrpang na kata, kaba u dei ban leh ?

Ha ka jaka ba phan long ki khmat jong uba matlah, bad u diengduh ia uba dkoh.

Pha patrong pynban na u ñiuh khlieh jong u, bad shop sha ki ñiur ñiur ba jyrsieh.

Ia ki buit bad ki lynti jongpha yn sa tian bishar ha kawei ka sngi.

Yn sa pynkhali ia ki buit sianti jongpha, ha kata ka sngi.

Phan ieng ha khmat jong U, ka ba kyiuh baroh shirynieng bad kaba shah rem da ki jingleh la jong"

183

"NAMAR yn tian bishar, da ki soh kiba pha la bet ha kane ka pyrthei, la rem ne ksan.

Kumba pha bet kumta ruh phan ot, ia uba met ne ia u stait.

Kumba ngim ju kheit ia ki soh bang na u dieng sohngang.

Kumta ruh, yn sa thad nepjot ia ki jingleh jong pha, man ki lad.

Namarkata, wat put rongsing, wat kiewskong bad wat kmen halor kaei kaba pha leh ia u khun bynriew.

Hynrei to tap ia la ka khmat da ka trap, shwa ba phan kyllon ha ki kjat U Trai Nongthaw.

Ba kata hi ka dei kaba kut bad kaba wai, ka jong pha, ko jingpynshoi."

184

KATBA ka synia ka nangialam, ia u Rang sha ki kynta ba tmang ba um lah pynshongnia.

Hynrei hangta kyndit ka wan phalang, 'Kaei lehse u ksai jong ka?' Nangta ruh tdop u dem iai wad.

Artet nangta i'u ksai u shem, kumta ruh tik u sdang ban shla.

"Ko jinglaitluid, pha dei u ksai uba nga dem iai wad la slem?

Kaei ka dur ba pha ju phong?

Kaei ka main ba pha ju kup ba ngam lah ban ioh kem?

Nga wad bad iai wad, ba ngam tip hangno pha shong?

Nga wad, namar ha pha nga tip, pha don ki um bathiang.

Ki Rang bad ki Thei samla, khamtam ia pha ki thrang ban shem.

Kam pher wat la ki dei ban iaid ia ki lhuh ne ki at ki them."

185

"KATBA nga dang pyrkhat wei briew, ha nga ka wan ban shat.

Shi khyllipmat ngam nang pyrkhat.

Ko jinglaitluid, pha dei shisha ka dawai ba ju pynkmen ia nga, haba nga don hapdeng ki jingshah teh shah khum.

Ha pha, ka don ruh ka khyllipmat ba palei.

Kaba uba shah set slung u lah ban batai kham bha shaphang jong pha.

Ha pha ka don ka dor kaba ngam lah ban batai da u thylliej jong nga.

Hynrei ngam lah ban mad lymda nga long u kynrad halor jong pha.

Kiba don ia pha, ki dei ban ri khop, ioh pha her noh na ki lynghoh kti jong ki.

Teng teng ka jinglaitluid ka phet noh na ngi, ha ba ngim nang ñiewkor ia ka.

Khamtam haba ngi beiñ pyrshah ia ki jingbha kiba kha na pha.

Dei haba ngim nang ban pyndonkam bha ia pha, ba pha ruh pha thaw la ki kamra."

186

"HALOR kaei ka nongrim ba nga lah ban pynskhem ia la ka jinglaitluid?

Ne kaei ka lynti jong pha, ba ioh nga shah ialam bakla?

Ka jingiaksaid jong ngi ban teh lakam ia pha, ka don ruh ka jingma.

Namar lada ngim lah ban set bha, nawei pha lah ban thaw jaka.

Da kano ka lynti, ngin khroh ia pha, namar ngi tang bakla, pha lah ban kit sha ki thwei ba ikynsha.

Mano bym tip, ba pha don la ka iktiar kaba u khun bynriew u luiñ ban pyrkhat.

Wat la um kheiñ, kaba eh pat ba un beiñ."

187

HA pha ki dem ki khraw pyrkhat, bad pha rong ruh ia ki kum ka jingkhiedew.

Wat uba stad u kylla bieit ha ka jingkangar bor.

Kumta ruh uba kangar palat, pha thep noh ia lade ha jingtep.

Pyrshah iapha, ngan ialam ia la ki kjat ban lynshop sha kharai.

Ngá tur kum ka ñiangthangdoh ban pyneh ia la ka ryngdang.

Khlem iohi lupa ia ki jingpynjot kiba ap kdong.

Pynban nga shah ia kaei kaba ngam lah ban ñguid, hynrei tang ban shukor ialade.

Nga kwah ia ka jinglaitluid kaba ngam shym khein ia ka dor jong ka."

188

"KA la poi ka por ha kaba nga la babe, namar ba nga khein thala ia ka.

Nga la man bieit, ba nga sngew sarong, ha la ka jingbieit.

Katba uba stad u da ñiew ia la ki jingjam, ba kin nym khynñiat ia u sha ki liewlep.

Sa katno un dang pyrta shla ha ki shkor jong nga, ha ba nga la set kyllut?

Balei ruh ba ngam shym thew pylla, ia ki jingtda, la nga kot ne em shaduh ki tduh jong ki lum bad ki thwei?

Khnangba ngan teh lakam ia la ka jingjaitluid.

La nga iaid ia ka jingim ba dap da jingdum ba tap iapop, nga iai pynksan ia ka laitlan: ha ka jaka ba ngan khang tala ia ka."

189

"BALEI te ba ngam phrang ia lade kum ka khiar; haduh ba ngan da khuid ka sarang?

Katno sien ruh nga la phai sha Me bad kyrpad, ba Men btin ia ki kjat jong nga, ba kin nym jynthut, lada nga dei ban lait na ki jingat phyllung ba triem.

Lada nga la nang bah kdup ban piam tang ia Me, nga la ioh ban mad ia ki um bathiang naduh mynnor.

Kumno ngan thew ia ka rynieng jong Me, haba eiei ruh ngam shym long.

Nga la dei ban hikai shwa ia la ki khmat ba kin nym bakla.

Ba ka dohnud, kan nym pyrkhat thala.

Ban teh lakam ia la u thylliej ba un ym padiah khlem iaiñ.

Ban set ia la ki shkor na kaba sngap kynsha ia ka bym shisha.

Bad ia la ka long rynieng ba kan nym tyrsiang sha kaba jakhlia."

190

KATBA harud ki khriang u dang shong pyrkhat, u kynmaw pat ia ki madan phlang kiba u la duh shipor.

Ki lawthohdieng, ki persyntiew, ki kshaid ba ithiang, ki ranablum, ki wah ki khriang, ki kynting pat ia u sha ki jingkynmaw ba maian.

Ki lympung shad iasiat ba khalalek ki ryntieh ki Rangbiria.

Samla sawhuiñ, kiba ju, iasongkwai kylliang ia ki Rang samla, syndah jong ki, lynghai ki shong sngewbha.

Ki sur Duitara, sawdong ka lyngwiar dpei, ki khura pat ia ka dohnud jong u.

Ka mariang ba ithiang ka pynkynmaw pat hapdeng ki ummat.

Ka ri baieit ka ba u ju sngewsarong, ia kaba ym don ba lah ban pynkhlad.

Ki shyngiar ba shngiam ba ju tuid na khap ki sohlyngkait.

191

NANGTA ruh thiaw, u jngi sha thie byntiew.

"Ko jingkyrmen, hato pha long u thning uba bteng pat ia ka jingim ba kan thylleng?

Hato lyngba jongpha, nga lah ban ioh ia ki sngi kiba bun ha ka jingim jongnga?

Me la iaithum iaikdup tat lano ba ngan kyntiew, ia ka dohnud sha Me napdeng kane ka jingjynjar.

Da ka khmat sngewsynei Me iai peit sha nga.

Da ki ksang kti sbun Me iai diangti ia nga, ban ia tynrong lem ia ka khia ka shon.

Haba u Tiewphlang bad u Tiewtyrkhang ki sieng iwbih, nga sngew ia ka jingkyntang jong Me.

Haba u Tiewsaw u phuh, u pynshlei ha nga, ia ka jingitynnat jong Me.

Haba u Tiew Janailar u phuh Me pynpaw ha nga, ia ki Sla Kjat jong Me ha ki madan phlang.

Haba u Tiew Diengrai u phuh, Me pynphalang ha nga, ia ki Jaiñ ba ityrsem jong Me.

Lyngba ka jingjarjar ruh Me kren ha nga, ia ka jingluilui bad jingjynsur jingmut, jong Me."

192

"DA ki A Trai Kynrad Me plie pat ia ka dohnud ba sarong jong nga mynnor.

Haba ki Lyer ba jem ki beh, ki wan shoh ha nga, kum ki kti ba syrpai ia ka shoh ka ther ia ka met ba jrem jong nga.

Haba ka Sngi ka tyngshaiñ bad u Bnai u shai, ki pynpaw ha nga ia ka khmat ba phalang jong Me.

Me ju khot ruh ianga ban wad bad shemphang ia ka jingkhraw jong Me, pynban ngam kyrtiang tang ka shkor ruh.

Ka khmat jong Me barabor ka shlei da ka jingsngewsynei kaba ngam shym pdiang mynnor.

Nga ialeh pynban ban mih na ki thapniang, kiba Me kdup Me piam ia nga."

193

"ME kham soh mynsiem ia nga, ban ia u langbyrwai uba Me ju pynkup ia ka burom jong u ha ka Pyrem.

Wat u Tiewlbongjapieh, um lah ban ia nujor ia ia ka burom, kaba Me la pynkup ia nga.

Ki Tiewlamattem, wat la ki kup da ka ksiar, baroh shirynieng, kim lah ban ia nujor bad ka burom, kaba Me pynkup ia nga, pynban ngam ju ñiewkor ia Me.

Wat u Tiewjamensleh ponghung, uba Me pynphong da ka ksiar suda, pynban haba ia nujor bad ka maiñ ba Me pynkup ianga, um pat kot.

Katno sien te ba nga ju dem ban wad ia ka matti jong Me?

Ne nga ap haduh ba Me: da wan jngoh ia nga?

Da ka jingbieit, nga bet ia u symbai ka jingmeng, bad nga ot ia ki sohngang na ki.

La katta ruh nga dang iai jngi ha la ka jingbieit."

194

"KATNO sien ruh da la ki kti Me pynphai ia nga, na ka jingbieit, pynban nga phai lyndet sha la ka mon.

Katno sien ruh Me la pyrshang ban pynkhlad ia nga, na ki thala pyrthei, kumba pynkhlad ia u stait na uba met

Hynrei ngá iai pynkhleh shi iai pynkhleh.
Katno sien ruh ba Me la pynkynriah ia nga na ki jingsniew, kumba thiew ia u kynbat na u jingthung.
Hynrei nga iai iakyrsum shi iai iakyrsum.
Me la plie ki lad ba ngan san ryngkat bad ka mariang, khnang ba ngan kham shemphang ia Me.
Pynban nga wad ia Me tang ha ka lyer.
Me la sei ia nga na ki thwei ba jylliew ka dohnud ba jar jar, ym na ka pyrthei kaba kaw kaw.
Pynban ngam lah pynshongkun, ia la ka long rynieng."

195

"KUM u siejlung nga thew ban dung sha bneng, khlem da pyrkhat ba nga hap ban pyndem ñiuh mat.
Ka pdengjylli jongnga ka dei ka jingshemphang, kam dei satia ka jingsngewstad
Mynta nga la peiphang, ba ka thymmei jong nga, ka long na pneh jong Me, kaba dei ban sei lapeh ha ka pyrthei.
Me pynsan pynplung bad pynskor ia nga kum u jingthung ha liewsboh, khnang ba ngan kup ia ka burom.
Pynban ynda nga la san nga tynñian ia ka burom tang ha lade.
Nga da kheiñ lupa ia ki thiar khlem pat ot ia u kba.
La katta ruh Me dang tyngkan ia la ka jingbitar, khlem thew satia."

196

"MEM ju dawa ruh na u soh uba nga la kum ha ki Aiom ot, hynrei Me pdiang sngewbha katba nga ai ei.
Mem ju dawa ia ka dor jong u Slap, Mem ju dawa ia ka dor jong ka Lyer, Mem ju dawa ia ka dor jong ka Sngi bad ia kiwei kiba Me pynbiang ha man la ki Aiom.

Katno sien ruh Me lasei ia nga na ka ahor jong u bymman bad law na ki shangkhawiah jong u.

Pynban ynda nga la lait, nga kop nga sop tang ia la ka jingkhlaiñ.

Katno sien ruh Me la sei ia nga, haba nga liat ha ki liewlep u bymman.

Pynban nga ñiew tang ia la ki buit la jong, ynda nga lait nangta.

Da ka khmat ba phuh samrkhie Me piam Me kdup ia nga, ha ki Ksangkti jong Me.

Mem shym thew shuh ia ki jingpalat jongnga, wat la Me iohi katno nga la ngop ha ki.

Da ki Kulai bneng bad da ki shalyntem khlur, Me wan ban pyllait pat ia nga."

197

SHAPHANG ka jingarsap kaba u la mad u sdang ban ñiew tang ia ki baroh haba u ong.

"Ko jingarsap, pha long kum ka jingbam ba la buhrieh ia ka jingsniew shapoh jong ka.

Kumno ruh pha buhrieh ia ka jingshisha ha ki syrtap bym lah ban iohi ?

Ha ka pla kaba ngiam tang ia kawei kaei kaei, pha pyrshang ban thep ia ki laiphew jait ki laiphew skit.

Pham shym iapher ia ka dur jong u Seiñ puh, uba itriem ym tang ka khmat, hynrei ha ka jinglong kumjuh.

Pha lute ia ka dohnud jongnga, haduh ba nga la pynbijaiei ia ka.

Pha da buhrieh ia lade hapoh ka shynrong pylleng, kaba ngam lah ban batai lupa."

198

"DA ka ryndia tlem pha buhrieh ia la ka jingarsap arphong ban pynthame ia nga, u briew ba tlot.

Da u thylliej jongpha, pha pahia nga haduh ba ngan da pynthar ia ki para briew.

Da ki khnam kiba nep jongpha, pha thew ban dung shaduh u nud bah jongnga.

Ka jingshukor, hato kam long ka nongsyntiat jong pha ?

Ki ktien jongpha ki jem kum ki kjat sngi, hynrei ki kynthah kum ka sni.

U thy'liej jong pha u kyllaiñ kum u jawiehraid, uba khum ia u Tiew kulab, ban biah phongrai'ia ka jingsynlar jong u."

199

"PHA pushara ia la ka khmat da ka jingphuh samrkhie, tang ban phon ia ka dohnud jongnga sha ka jinglanot.

Shaman la ki tyngkong ĩng, pha pyrshang ban bsut, ban lute ia ki jingmut da ki jingleh, kiba khlem ka nongrim.

U diengsympat iapha, u long uba triem, ko jingarsap lada ki kjat jongpha ki dang sah ha ki ahor ba jyrsieh.

Pha pyntyrsiang ia ki kjat jongnga, ba ngan iluh ban iaraiñ bad pha.

Ha man ba pha kren, pha da ber la u thiat, ban pynsieb ia ka jingshun sha kiwei pat.

Da ki thapniang aiu nangne phan jngi, ban buhrieh ia la ka khmat ba i kynsha jongpha ?

Hato ka jaka shong jongpha ka dei ka Dymmiew, ba iong ba itriem ?"

200

"TE balei pha wan pynsmiej ia nga, sha ki jingijli jong pha.

Daei te ngan sop spaiñ ia ki jingmong, kiba pha la pyndet ia nga ?

Hato da ka laha ne ka bthing nga lah ban tah pat, ia kaba la or ne pait ?

Balei te pha pyntieng ianga ? haduh ba ka shnong ka thaw kaba nga shong, ka la sah kynjah bad ka la blaw.

Pha pynkylla ia ka dur jongnga sha ka dur mrad, haduh ba la tieng sa u para briew baroh.

Ka maiñ kaba U Blei u la pynkup, ka kylla sha ka raiñ ka rem.

Balei te la synshar ianga dapha, haba nga don ia ka nishan Blei ?

Hato don mano mano ba-shop ianga shapha, ne nga jied hi da la ka mon sngewbha ?"

201

"KA pyrkhat pyrdaiñ jong nga, balei ka jngut ?

Jingmut jongnga balei pha khura ba ngan ialuh bad pha ?

Haba nga iaid lyngba ka mied, nga phong da ka jingsheptieng.

Haduh ba nga la pra la phroi ki thied ki jaw, ba nga wad bad iai wad ia ka jingshngaiñ.

Balei mynnor pha thep ianga sha ki liewlep, haduh ba ngam sngew rem shuh ia lade ruh ?

Pha leit artet pha wan arsut ban shukor ianga haduh ba ngan da kylla dohnud mrad.

Ka trai Diengiei, hato ka dei ka skum jongpha?

Kaba ki laiphew byrsieh baroh ki pun ki kha?"

202

"BALEI bym shym la sei slung iapha lem bad ka jingkynsha?

Hato ba phan ioh leh trai khlieh halor jongnga?

Nga im ha kane ka pyrthei, hato tang ban hap ha ki tyrsim jongpha, ko jingarsap ?

'Ne nga dei ban long kynmad halor jong pha ?
Balei te ba ngam long kumta naduh mynwei mynar?
La tynjuh ia nga dapha, hato ba ngan bha ne ba ngan jot noh thiaw?
Ha ka jaka ba phan khyllie ianga haba nga kyllon, bad kyrshan ianga haba nga tlot, pha thep pynban ia nga shapoh liewlep.
Pha leh donbor palat bad lute ia ka dohnud jongnga, da ka jingshukor suda."

203

"HA ka jaka ba ngan wad ia ka jaka ba palei bad ki parabriew, nga tih kynmang pynban ia ka liew kharai.
Mynta pha kylla long ka nongshun ba sniew tam jongnga.
Nga ap kyrmen tat lano ba yn tait noh iapha kum ia u stait.
Namarba pha patom ianga kum ka nongshohnoh briew.
Pha khum ianga da ki jyrmie, haba ngam lah ban pynbiang ia ki jingthrang jongpha.
Pha hikai ianga da ki buit ba bymman suda, pyrshah ia ka mon jongnga.
La tynsat ruh ha ka shyntur jongnga, ba ki ktien pohia kum u bym don kur don jait.
Haduh ba nga la kylla khaweit wat ia la ki ktien ba nga kren.
Bad nga la kyntait ban duh ia ka Dwar U Blei, tang na ka bynta jongpha."

204

HAPDENG kita ki mied ba jlan, kiba u Rang u dang sngewtmang.
U Skhem ruh, u iai dem leit ban pyntngen ia u, bad ban iatynrong lem ia ka khia ka shon.

Katba ki dang iaphylliew jingmut u Rang u kynmaw ia kaei kaba u la iakynduh mynwei.

Nangta suki u phai sh'u Skhem da sur bajem u iathuh tang.

"Ko Skhem ko lok ba ieit, nga ju sngewrem ha ba kynmaw.

Kito ki sngi kiba phi ju wan pasiaw ha nga mynwei.

Haba nga dang iaid wir ia ka pyrthei.

Bad ngam ju nud ban phla ha phi, namar ngam pat kwah ban khlad jynduh na ka."

205

"KAEI kata ko Rang kynrad, lada ka khia ngin pan-poh bha, lada ka jwat ba ngin ia bthat"

"Ym dei ka khia ym dei ka shon, ka jingphohsniew ba nga iohi, ka wan phaishi ha nga mynta.

Katba nga dang iaid wir weibriew, hapdeng ka dih ka bam sngewbha.

Lynti ba jlan kiba nga iaid, kynsan nga poi hajan ka lhuh.

Katba nangta, shawei nga kdat, ngam sngewnang shuh ban shem ki lad.

Nangta ruh wak haba nga phai, nga iohi ia uwei u lok uba hiar, ryngkat bad ki diengtylli ha ki tyrpeng jong u.

Tang poi hajan sha u nga wiat, da ki u pun ia ka lynti.

Ynda la dep, u wan ban tan ia nga, ban iaid sha shiliang kata ka lhuh.

Nangta shuh shuh, da ki Ksangkti u ksoh ia nga katba nga dang jam bad ryngkang ia ki lat lat ba ioh, nga btuit."

106

YNDA la lait shiliang, u pynpanpoh ia ka syngkai jongnga, da ki jyrmie ba ioh nga kyllon.

Nangta u khyllie ia ka jingkit kaba ban khia na ka ingdong jongnga, haba nga btuit.

Nangta u pynshongthait ianga, sha shiliang kata ka lhuh, pynban ngam tieh ban bynshet ia la ka jingkit.

Hangta da kaba wiat samrkhie u la kylli "Kaei kane kaba me kit,kaba ban khia katne katne ia ka ingdong jongme?

Nga la jubab, "Ka jingkit kaba ngam pat lah ban bynshet."

"Hato nga lah" u la ong pat, "Ba ngan iatynrong lem haduh ha lait lum"

"Em-em," nga la jubab, "ngam pat sngewkwah ban iakhlad bad ka wat la ka khia."

"Lada kumta, to ieh ngan shan nadien, ba men kham jah sat syllang ka khlieh," u la ong pat.

"Ngam pat sngewmon," nga ong pynban, "ba phin pyntymmong lem ia ka, wat la ka met ka sngew ban pra."

207

"MAR kumta hi, uta u lok, u iam bad u phaidien noh sha la ka lynti.

Nangta ruh thret nga kyndit noh, ko Skhem, ko Skhem, hato nga lah ban ioh pat ia ka jingsuk ne ngan iai trud la ka khlieh ban shem ia ka ?

Sa katno slem un wan tan pat ianga, ba ngan lait na kane ka jingkit ?

Ki kynroh ka jingkylla jongnga, ki lah ma ban iada na ki kjat u bymman ?

Nga kynmaw te Skhem, katno nga la kiew skong ha ka jingsarong kum u Ramhah, khlem pynhapoh ia la ka jingbieit.

Ngam ju sumar ia la ki kjat haba nga klan ia ki wah bah.

Bad sharai ia la ki khmat haba ngā shang lyngba ki iew jingthala."

208

"PHI kren ia kaba dei eh," jubab u Skhem.

"Lyngba ki lhuh ba triem U kner la ki kti ban sumar ia ki kjat jongngi, haba ngi iaid khlem pyrkhat.

Ki Ksangkti jong U ki btin ia ngi ba ngin poi beit sha ka thong.

La ngi leh bym peiphang ne pyndem Um ju thew Um ju pynhiar kput ia ngi.

Namar U tip ba ngi long kiba duna ka jingshemphang.

Ki jingkhñium jongngi, katno ki ju pynmong ia U, hynrei Um ju sympat ia ki jingmutlop jong ngi.

Ka shynrong pylleng ka dang · kham eh, ban ia ka jingim jongngi, pynban ngi sngew ia lade kat u Mawsiang.

Ngam lah ban shemphang haduh katno ka jingkhraw jong U, kum U Nongsei U Nongpynlong, kham tam haba U pynpaw ia ka hok bad ka kular ha ngi.

Ki jingthew jong U kim ju don pud.

Um ju knieh kynthet na kiba tlot, da ka bor ne leh jubor na ki khun rangli."

209

"HOOID," ong pat u Skhem, "Naduh ki khun ki kup shiliang ki sem shiliang, ki don jingshngaiñ ha ki thapniang jong u.

Ki tip ruh biang biang ba ka Sahit Bneng ka dei ka tnum jong ki

Ki Khlur bad u Bnai, ki long ki dongmusa jong ki mynsiem.

Ki Khlaw ki long ki jingker ba skhem, na ki Eriong ne Erlangthari, bad ki Synrang pat ki long ki ïng jong ki.

Ka Pyrem, ka long ka kper syntiew jong ki, ki soh khlaw ka Mariang ki long ki bri ki bsah jong ki.

Dang step phyrngab, U pynpaw la ka khmat ha la ki jingthaw.

Hynrei ngi te ngi kheiñ ia la u sbai ka jingiohnong, da kaba leh klet ia U."

210

"LA katta ruh Um shym sympat ia ngi, hynrei U sngew synei pakai pynban ia ka jingrhahspah jong ngi.

Ki sur ba jem jong U, ki sawa sngewtynnat ha ki wah duid bad ki Lyer batemon !

"Bad nga pat, ngam shym shemphang," kynrup ktien u Rang.

"Ba lyngba jong ki, U wan kham hajan ia nga.

Hapdeng ki umsaw ba byrthen U king ia ka lieng ban pynpoi ia nga sha shiliang.

Pynban ynda nga la lait im, nga shim ia ka burom ha lade.

Haba nga ur, U khyllie ia nga nangta, pynban ynda nga la ieng, nga ai burom ia la ka met.

Haba nga don ha tmier ka jingiap, U pyllait pat ia nga, pynban nga ai jingiaroh tang ia ki kynbat, bad ngam shym iatnuh khana ia U shikyntien ruh.

Haba ki tyrsim ka jingduk ki wan ksam ianga, U iada na ka iapthngan, pynban ynda nga la shlei ki thiar, nga kynmaw tang ia la ka umsyep bad ka jingkhie step, bad nga thep ia U ha ka synduk ka jingklet "

211

"NADUH ba nga la hiar arsut sha ka jingjot, na u symbai ka Diengiei, nga la phyrnop sha ki ahor ka jing-bymkyrmen.

Nga klet ia ki syrwet kiba dang paw tyngkreiñ, ha ki kper ba ithiang, ki ranab jong u Sohpet bneng.

Pynban Um shym khang khyrdep ia ki jingbha, kiba U la phah sha ka Mariang, ba nga ruh ngan ioh ban mad."

"Ka long shisha kumta ko Rang," kynrup ktien sa u Skhem.

"Ban shem ia ka jingjyllun lymphuiñ jong U, ngi dei ban wad da la ka jingshisha.

Ngim dei ruh ban shaniah ha ka mariang bad tang hala ka bor ba satoi, ioh ka jingshemphang ka shong sumoi."

212

"DEI na kata ka daw keiñ Skhem," kynrup ktien biang u Rang.

"Ba nga pynthiah thai ha ki jingjaijai jong ki sla um, ba ngam poi pyrkhat ba kan lap ka jing paitlieng ynda ka la khie thiah.

Sa katno ngan dang iai sah ha kane ka jingbieit sngewstad, bad khapiip la ki khmat na ka jingkhraw jong U.

Ha ka jaka ba ngan kynshew ia ki jingstad bad jing shemphang ha ki thiar ki bym pei shuh, nga kyrtoin pynban bad ki jingjakhlia ba isaitmet.

Hynrei U iai pynsynjor ia u tyllai ka Jingieit khlem da ñiew ia ki jinglait jinglet jongnga.

Haba nga synshar tang ia la ka ïng ruh, nga shla ka bym bit shuh, U pat, katne ki jingthaw ba pher, ki beit ki biang khlem jingbakla.

Tang ynda nga la sngewthuh ia ka jingbha jong U, ba ngan sa kham shemphang pat.

Nga don ruh ka jingkyrmen ko Skhem, ba ynsa pynjot noh thiaw ia kine ki Krem Jingthala baroh.

Ba ioh ka nang phyrnop shuh shuh, ia shibun kiwei pat, kiba duna ka jingshemphang kum manga.

A, nga la jan duh ei ia ka Dwar U Blei."

213

"KI jingitynnat ba ithiang ka Mariang ba la suit rong ia ka Ri baieit jong ngi, kiba nga ju sngew sarong, katno ki long kiba nylla.

Dap lak pha iai pynkha ia ki shotshan bad ki bah-tympha.

Hangno te ngan shem ha sla pyrthei, mynta ynda nga ia nujor ?

Ki khun Shynrang, ki khun Kynthei kylleng pyrthei ki krih ki krei.

Na pha ruh la ju shlei da ki hira bad ki par Mawlynnai.

Ia ka Ri ruh na jingdum U iai pynshai.

Ha ei ruh kum ma pha, ngan iathuh tang ?

Bad no ruh ngan ianujor ngan iapyrshang ?

Laiphew ki rong ruh ha pha ki iai sdien, katno ruh ki phuhmut ki phuhmat ha ki jingshai rong ksiar ka Mei-Ngi.

Ngam lah te ban khlem nam ia U, lyngba jong pha ko Ri baieit jong nga.

Mynsiem jong nga ka pluh.

U la sei ruh ia ki Khyndai U bahryntieh ba snar mynhyndai.

Ban bet ban thung khyndai u symbai, khyndai u rnai.

Ban Shynna ka syrwet, ban khraw ka burom, ban im ruh ka kyrteng ba hormot."

214

"MYNNOR nga la jyndat madei, i'u sai ksiar i'u sai rupa, ba ai i Mei i Pa ha nga.

Shipor nga la kheiñ jaiñnep ia ki baroh.

Pynban mynta, ki long ki ktien paila.

U la pynkup pat ia nga, da ka maiñ ba ishongkhia, U da pynphai pat ia nga na ka kangar spah.

Nga kyndeh klong snam, haba nga kynmaw pat ia ki lhuh ba triem, ba thap pynkie berong ia nga mynnor.

Ngam lah shisha khlem iam, haba sha Nurok, mynwei ka shop khongpong.

Katno ruh nga kynmaw ia ki Kti ba sbun jong U, ba U la sei pat ia nga, haba nga la bajikor ha ki shrip ka Khyndai lad."

215

"HAPDENG ki tmier ka riat nga ia ksaid ban lait na ka byrsieh.

Haduh ba U la pynpaw syndon ia ka Jingkieng Bneng.

Bad da ka salusaw na Dwar U Blei la siang ban diangti bad pyllait ianga.

Shipor nga la klet ia la ka ïng, haba nga ngam sha ki jingawria kynsha.

Hynrei nga sngewlyngngoh ba Um shym la klet ia nga, shi khyllip mat ruh.

Mynba nga syntuid sha kane ka umsaw, kaba la lympat ianga, U la pun ia ka lynti ba ngan iashem pat kumne bad la ka ïng.

La nga la wan lyngkhuid sha kane ka pyrthei, hynrei ynda nga leit, ngan leit ryngkat bad ka jingjop.

Kata ka dei ka jingkyrmen jong nga."

216

KI sngi ki hat, ki taiew ki bnai bad ki snem, ki la nang iaid.

Katba u Rang u dang khyllie ia ki khmat sha ka Mariang, ban dwai ban phin at pat.

"Hato ka jingtim kan iai khie speh halor ka dewmet, bad ha ka ruh u briew un iai theh la ka syep, ban ioh ia la ka bam ?

Balei ko Nongthaw, Mem weng noh ia ki, na u briew ba ioh u nangjot nangjot.

Ne Me don la u pud ban sympat haduh ba u briew unda phai syndon sha ka dewmet.

Hato u briew um tip mo, kaei ka bih jong ka jingpihuiñ ?

Lymne kaei ka bih jong ka khwan la lot ?

Ka spah ka lah ban thied ia ki jingbam, hynrei kam lah ban pynhun ia u briew.

Ka spah ka lah ban thied ia ki dawai dashin, hynrei kam lah ban thied ia ki jingkoit jingkhiah.

Ka spah ka lah ban thied ki jingsngewbha pyrthei, hynrei ym ia ka jingsuk.

Ka spah ka lah ruh ban thied ia ki lok ba bun, hynrei ym ia ki lok ba shisha.

Ka spah ka lah ruh ban thied ia ki paki-dulan, hynrei ym ia ki ïng ba suk bad ba don burom."

217

"BALEI ngin ia peiñ bad ka bym phuitda, ha ka jaka ba ngin kynshew ha ki thiar ki bym pei.

Mano ba la ju ai bad u bym shym ioh pdiang kylliang na ki thiar U Trai Nongthaw.

Kaei namarkata ka bih jong ka rhah spah ?

Lymne kaei ka bih jong ka jingiashun ?

Lymne kaei ka bih jong ka jingiap ?

U mrad haba u pynjot ia la u para mrad, kammut ba u ieit eh ia kata ka khlaw ba u shong.

Ngim dei ban sngew phylla, ba u mrad um don jingshemphang ia kita baroh.

Lymda kumta, un jin da long u Nonghikai uba stad shibun ia u briew.

Ha u briew uba Me la thaw kyrpang Me tynsat lang ruh bad ka sap ba phylla ha u.

Pynban u kheiñ dewthala ia ki baroh, sa katno un dang sngewsarong kiewskong ha la ka jingbieit ?"

218

"HATO Mem shym la pynduna khnang ia u, ba un kham shemphang ?

Pynbau um man thait ban kyang shla, shaphang ka burom kaba u kwah ban thied, da ka dor jong ka tyngka.

U lit la ki nia ban pynjot ia u para briew.

Ju don uba bret ia ka kait, bad bam ia ka snep jongka ?

Balei te u biahphongrai, u tih liewlep, u phnieng shangkhawiah ia la u para briew ?

Ha ka jaka ba un khyllie haba u kyllon, bad btin haba um lah ban iaid ba sator ki khohsiew.

Hato u Dkhiew u long kumta ?"

219

"HABA ngi phai sha ki syntiew, bad shim ia ka nong-muna ngin shem.

Ba ki syntiew ki san ki phuh ban pynsuhsieng ia ka mariang, khlem pynsniew ne ai bih iano iano.

Shisur jingmut ki phuh, shisur jingmut ruh ki tlor.

Ki kbum ruh ia la ka shyntur khlem rah krong ia lade.

Katba u briew u ñiew ia kiwei tang kum ki ñiut maw bad ki sohpailen.

Ia lade pat u kiew bad u kiew kum u jawiehraid na khlieh jong ki syndon.

U phnieng la ka ryntieh bad u wiat ia u khnam, na ka pyllew kiwei, katba ia la u khung u tap da ka sañiangmat"

220

"U MRAD u pyniap ia u para mrad, ki sim ruh ia ki para sim, bad u khñiang ruh ia ki para khñiang.

Ym namar ba ki rhah ban kiew ia lade, sha u lum ka burom.

Hynrei namarba kim tip ka mut aiu ban im bad balei ki iap ?

Ha ki, kam don ka iap ban im.

Kim don ruh ki shlem ba kin saiñ dur.

Kim don nonghikai, ban hikai shaphang ka jingiaieit.

Kim don jingtip shaphang ka Sang ka ma.

Kim don jingshemphang ia ka jingpihuiñ.

Kim don ki khraw pyrkhat ban lum ia ka dorbar ki proh jabieng ban ia tainia, ban pynlong ka jingiashong-suk shongsaiñ para ma ki."

221

KATBA nang iaid ki sngi, U Rang ruh u la nang palei bad shemphang.

U da sngew ruh ia ki jingkyrkhu kiba wan tuid na Dwar U Blei.

Kumta ruh ha kawei ka step, ki jingsawa ki wan pasiaw pat ha u katba u dang puson weibriew.

"Hangno Me buhrich la ka Khmat haba Me theh katne ka kyrkhu ka kyrdoh ianga ?

Ko Nongpynlong,

kaei ka Kyrteng ba Me buh ia lade, ba ngan ioh ban khot ia Me ?

Ko Nongthaw,

kaei ka Dur ba Me thaw ia lade, ba ngan ithuh haba Me wan paw ? Ka Sur jong Me hato ka long u pyrthat ?

Ka Khmat jong Me hato ka long ka leilieh ?

Ki Kjat jong Me hato ki long u lyoh khyndew ne u simpyllieng ?

Ki Kti jong Me hato ki dei ki erbatemon bad ki erbatesi ?

Ka Pynsngiat jong Me, hato ka dei ka sngi bad u bnai mynmied ?

U Slap hato u long ki ummat jong Me, ba Me sait ia ka lait ka let jongnga ?

Hato ka jingbitar jong Me, ka long, ka 'langthari, ki phyllung bad u Jumai ?"

222

"Lada nga dei ban ieng ha khmat jong Me,

kumno ngan pynksan shaphang ia lade na ki jingpalat bad ka bieit ka them ?

Shisha ki jingkylla, ki iai kylla, na ka pateng sha ka pateng hynrei ki jingsngew synei jong Me, ki iai kyrsoi.

Hato ngan phet rieh pynban sha raieh raidam, ha ka jaka ba ngan pdiang ia la ka pliang.

Me pynhiar ruh ha nga ia ka Ryndia tlem jong Me, ba ngan ioh tba ia ka ?

Namar ia ka khmat ba pyrshieh jong Me, ngam lah ban peit pyrshah, nga byrîe.

Sha ka tyngkong ba shong blei jong Me, u ei te u ban ioh rung ?

Hato ym shym la ker ia ki kynroh jong Me da ki Mawlynnai bad ia ka khet jong Me da ki Moiñ ki Manik ?

Ki sharak jong Me hato kim dei ki Khlur ?

223

"MANO ba lah ban prong la ki kjat sha ka jaka ba Me shong ? bad ban kyndoh ha khmat jong Me, da ki sur kiba thiang.

La ki Marynthing bad ki Duitara jong nga, ki lah ma ban kynting ia ki sur ban pynkyndeh ia ka dohnud jong Me, ba Men piar la ki thapniang ban kdup ianga ?

Haba ki sur bathiang na ka Dwar jong Me U Blei, ki kynting ia ka mynsiem jongnga, ba ngan klet ia ki jynjar pyrthei baroh.

Nga sngap shah shkor katba ki sur bathiang ki dang iai king na ka Bneng sha ki bneng, kumba shad ki shalyntem katba ki kulai bneng ki dang kodom.

La plie rynghang ia ki Dwar ka Bneng ba u briew baroh un ioh sngew ia ki.

Wat ki ksuid ka Khyndai pateng ruh kin ioh mad lada kim set kyllut khop ia la ki shkor.

Kiba khraw bad kiba rit kin iakmen lang ia kine ki sur bathiang."

224

HABA u bnai u la dap khatsaw synia pura, bad shat jingshai ia ka Mariang.

Ka mynsiem u Rang ka la nang shlei da ka jingtngen bad jingkmen namar kaci kaba u la phrang ha ka shlem ka jingim, ka la paka nylla.

Bad ki symboh pyrkhat kiba u la khlei, ki la suh-thied sha ki jingpyrkhat ba khia thew bha.

Kumta haba u phai ban kylli shaphang la ka jingim u ong.

"Ka jingim hato kam dei ka thma, bad u briew kum u riewthma ?

Lyngba ki khohruh khohram jong ka, u phrang ia lade.

Kum ka thlien jong ka wah, haba ka iaid lyngba ki tyrthup bah, ka jiar ia lade ha ki lat lat, nangta ha ki kshaid shwa ba kan lyngkien sha ki thwei.

Ki umpohliew kim kham palat ia ki wahduid ha ka jingsngur ? pynban kim shym saham shikyntien ruh, ban put ronsing."

225

"KATBA u briew u trei shitroh, u wad bainong shikhoh.

La katta ruh Mem shym wad dong ban pynhiar-kput ia u.

Lada don u bym peiphang ia ka, u dei ban leit shong shwa bad ki sim ki doh sha ki lawbah.

Imat ba Me jynsur than, u briew baroh, u shim kabu.

Mynno ruh Me ju pynjot kput khlem pud, ba u briew un kem daw ia Me ko Blei Nongthaw? Kiba iaid kynriang ki iai lur bad iai bet ia u ñiut, ha ka jaka u symbai u ban sei kyrhai u soh.

Ki lute na u baduk ban bsa pynkdang ia lade, bad ki tei mot kum u Kui, ha kaba ka ñiang kyntur eit kan iai pyntwa.

Ki tei ia ka ïng paki dulan ban shong ki langthapdiap bad hi thapbawa, da ka tyngka ba ki lute na u paid knup paid trap.

Hangno te ka ïng shongneh shongkhien ka jingim u briew ba Me pynjaka?

U wad ia ka hangno hangno ruh um shem satia.

Ne ka long ka jingiohthiah ba pynphohsniew ban shem patde um lah."

226

"HABA u iohi ba Me iaid halor ki sla um jong ki thwei pynban um sngewphylla eiei.

Haba u iohi ba Me piam ia ki Lumbah, hynrei um patiaw.

Haba u iohi ba Me siangthiah ha ki lhuh, nangta ruh um suitñiew.

Haba u iohsngew ba Me pasiaw ha ka Mariang, hynrei ia ki ruh um shah shkor."

227

KUMTA ruh haba u phai sha la ka jingim, um lah khlem da kyntiang dien.

"Nga sheptieng, nga sheptieng, ban ieng ha khmat jong Me, namar ki jingbymman jongnga.

Haba Me thew ia ka jingim jongnga, hato ka kiew artet ne ka hiar arsut ban jot ?

La bha ba ngan nym iohi ia kita ki jingbymman, ban ia kaba shah pynlwet da ka jingpynjot.

Ym don jingkut ruh ha ka jingbishar jong Me.

Ia ei te nga trei shitom baroh shi katta, hato ban pynjot ia lade ?

Katno ruh nga sharai ia la ki kjat ba kin nym kam sha ki ahor ka liewlep, ioh ki pynmong ia u para briew."

228

"KATNO ruh nga tyngkan ia la u thylliej ba un nym padiah khlem baiwai, ioh u pynmong ia u para briew.

Hynrei ngam lah teh lakam ia u na ka laplah bad pynlong pop ia ka shyntur.

Katba nga pyrshang ban wad ban thew ia Me, da la ka long rynieng, hynrei ha khmat ka spah, nga klet pynban.

Nga iai pyrshang ruh ban im uba khlem thoh dak, haba nga tip ba Me long uba jylluin lymphuiñ bad U ba sotti.

Da kata ruh nga tip ba Me synshar ia ka pyrkhat pyrdaiñ jong nga.

Hynrei ngam lah ban saiñdur ia la ka dohnud ban pyndem ia ka mon ba kuman jongnga.

Mynba nga phai sha u Tiewdiengrai uba Me la thaw itynnad, ia uba ka jingdiangti jong Me lyngngai ruh ka paw maian hangta, nga jan phai lyndet pynban.

Nga la thap long uba matlah, haba nga peit pylleiñ, uba kyllut haba ki shkor kim shym set, bad uba kbum la ka shyntur haba ngam shym teh thylliej."

229

KATBA ki sur ba myllung ki jingtem ba riew sngewtynnat ki wan shoh ha kamra thiah u Rang.

Um lah khlem da jngi sha ki jingkyndoh jong ki, bad haba u pyrkhat ia ki saw samoi, kiba u la iaid lait, u nam ia ka jingbha jong U Nongthaw.

"Hato ki umpohliew kiba na ki tlong mawsiang, ki bsa ne em ia ki wah ha ka por lyiur?

Bad na ka bynta jongno ruh ki kyrsoi?

Nga pat nga kynshew na ka bynta jongno?

Lada kam dei ba ngan ai bynta lem ia kiwei, nga kamai lehnohei.

Haba nga kjit ia kaba bha tam na kane ka Meiramew, hato ngan pashat da kaba khyrdong tam sha la u parabriew?

Lym kumta, ka jingim jongnga kam shym iapher na u Kaiñiong, uba kjit ia kaba thiang tam na ka bynta ia lade.

Hynrei uba im pat tang ban biahphongrai bad ai da ka bih ia kiwei.

Hato la pynkha ia nga sha kane ka pyrthei, ba ngan pynsniew ia u parabriew?

Ne Me don la ka jong ka jingthmu, ba ngan khan bad ñiew tang ia la ka jingduna, haba nga long tang ka dewmet bad u dpei."

230

"MYNTA nga ladei ban shong jar jar bad puson jylliew, ban suh khlieh sha ki thwei jingpyrkhat.

Ban thew ban woh. hato kaei sha kane ka jingim, kaba Me ai ianga?

Ka jingim kam long tang kum ka jaiñ kaba nga phong nga kup, kaba nga lah ban pynkylla rong ia ka katba nga sngewbit.

Hynrei ka long kaba kyntang.

Ka jingim kam dei ruh tang ka durkhmat, kaba nga lah ban buhrieh ia ka dohnud ba kuhiw jongnga.

Ka jingim kam long ruh tang kum u thylliej, uba nga lah ban lape da ki ktien jali jaum.

Haba ka mynsiem shet shukor pat, ka nang kyrsoi na nga.

Ka jingim kam long tang kum ka kti, kaba nga ia khublei ban pynpaw ia la ka jingsngur mynsiem.

Haba hapoh pat, nga pun ia ka jingsbun.

Ka jingim kam long ruh tang kum ki kjat, kiba kit tista ia nga, sha ka duwan dupat U Blei, ban bet u kpu u rynsi ban tyllep ia ka Dohnud bamsap kaba nga ju lute baroh shi jingim.

Ka jingim kam long ruh tang kum ki khmat, kiba nga peit icit ia ki briew ban pynbyrïe ia ki, ba ngan ioh ka jingiaroh.

Katba ka dohnud pat ka khura, da ka jingkhwan myntoi.

Ka jingim kam long ruh tang ki shkor, kiba sngap kyndiang ia ki jingsneng bad jinghikai.

Katba ka dohnud pat ka dap da ka thied buit suda.

Ka jingim kam long ruh tang kum ka met ba don maiñ, ba wan dur wan dar, ba iphuh iphieng, ban pynshoh bieit ia ki briew.

Katba ka dohnud pat ka shlei da ka jingkwah brai thala suda.

Haba nga ñiew tang ia kine baroh, nga triem.

Ioh ba ngam lah ban ioh ia ka jingdiangti jong Me, ynda nga la kynther noh ia kane ka dewmet ha kawei ka sngi."

231

"HYNREI ynda nga phai sha ka jingsumar sukher jong Me, nga sdang ban ioh mynsiem pat.

Ka jingjylliew aiu kaba lah ban thew ia ka jingmaian jong Me?

Don diengphuh mo ba nga lah ban thew ia ka jingbha bad jingshun jong Me ?

Don tarajui mo ba nga lah ban thew ban woh ia ka jingbishar hok jong Me ?

Naba baroh kiba nga iohi bad kiba ngam lah ban iohi, ki long janai jaton.

Ym don thylliej kaba lah ban batai ia ka jingmaian jong Me.

Naba ka shyntur jong nga, kam lah satia ban iathuh haduh katno ka khraw ka jingkhraw jong Me."

232

"HABA nga bishar ia ki mawramsong kiba Me tyntong halor ki mawpynshong, nga dap da ka jinglyngngoh.

Ki mawleiñ hato balei ki lieh ?

Ki mawsohriew hato balei ki sohkhruh ?

Ki mawsiang, ki mawlong mawteh balei ki eh ?

Me ring ia ka khmat jong nga, sha ki syngitlum ba ngai, kham ioh khmih ia ki matti jong Me hangta.

Ynda nga phriang la ki khmat sawdong ka Mariang, nga kylli ia lade.

Balei ki khlaw ki iben bad ki lum pat ki synlen ?

Me bet ia u symbai ha ki pyntha phlang bad synreit ia u lappraw bad ka umjer, ba kin khie lung.

Kumba ka kpoh ka saiñ dur ia i khun jongka."

233

"KINE ki hikai kumno ia nga bad ki kren kumno ia nga, ba ngan shemphang ?

Lah ban pynjot noh ia kiba Me la thaw bad Me la pynlong ha la ka jingstad, tang shi khyllipmat ?

Hooid da ka kti ba Me la thaw, bad Me la pynlong, da ki ruh Me lah ban pynpra noh lada Me mon

Katno sien wat la nga phai lyndet na Me, ba Me wad sa wad ia nga

U ei u mawpud jong Me ?

Katno sien ruh nga la ju btar da u thylliej bad pynlong nongshun da ki khmat jongnga ?

Pynban Me Uba ju pahara ia ka Bneng jong ki bneng bad ka khyndew, Mem ju thew ia kata.

Katno sien ruh haba nga ngam sha ki thala, hynrei nga iai sngewksan, da kaba pynsem pynban ia ki ba lui lui

Katno sien ruh nga la tyngkang bad iakhalai ia la ka jingim.

Hynrei ha pyrshah ki khmat jongnga, Me pashat ia u tyllai ban pyllait ia nga nangta "

234

YNDA u Rang um lah ban mutdui shuh ia ka jingmaian jong U, namar kat b'u nang tih ka nang jylliew.

Kat b'u nang wad ka nang jwat.

Kat b'u nang kynjoh u nang lyngngoh.

Khatduh nangta u phai ban kylli pat na ki sawlyer ka Jingshisha, la ka lah ne em ban pynpalei lem ia u.

"Ko Jingshisha ba rieh dymmiew, hato balei te pham wan paw ?

Lano ruh phan suh thied ha nga, ba ngan kham shemphang.

Ki nia symboh kiba nga dei ban pynshongdor, hynrei myosiem mynta ka shong sumor.

Nga khaweit ioh ba pha shop, ia nga ruh, shapoh ba sangia ngaiñ.

Nga wad ia pha la slem slem bah, A pha kaba nga thrang, hangno pha buhrieh ia lade ?

Da jingjakhom, lyngba ki shrah, nga wad ia ka khmat jongpha."

235

"TENG TENG ngam lah peiphang, haba ka sniew ka smeh ka wan kyrthep umsaw.

Hynrei hapoh ki thapniang jongpha, ko Jingshisha, nga ioh ban rieh na ki jingsniew, ba thap ban kjap jah kwah ia ka mynsiem jongnga.

Ha ki Ksangkti jongpha, nga shngaiñ nga sngewpalei, haba ka khmat jongpha ka shat phalang.

Ki jinghikai aiu ba pha ai bad ki jingpasiaw aiu ba pha kren ia nga ?

Katno sien ruh nga pynphai la ka dohnud, ba kan krang ban wad ia ka jingkhraw jongpha.

Pynban ka jingsarong thala ka phnieng pyrshah, haduh ba ka khum ia ki kjat jongnga.

Ki jingñiew ia ki sngi jongnga, ki myntoi aiu, ko Jingshisha ?

236

"KI syrwet umjer kiba hiar khyndew, ki jah noh tang mih ka sngi.

Kumjuh ruh u briew, u wan u leit ban wad ia la ka Ri, hangno b'un pynshong skhem ia ka mynsiem ?

Ynda nga la sdang kylla prah, jingim, ka la khong-pong hangta ngan sdang ban wad ?

Ko Jingshisha, hato ka jingim u briew, ka long kum ka tdem ba mih na u bun ?

Ne kum u simpyllieng uba wan paw shi khyllipmat bad jah noh na khmat u briew.

Ne pha long kynrad, ba iapha baroh ngi wad, bad hangno ruh ngi lah ban shem ?

Pha iai pyrpaw ia ka dur ba sngur, ha khmat u briew, khlem da buhrieh.

Hynrei ngim treh ban pdiang ia pha, wat haba ngi sngewthuh :uh."

237

"HATO balei ko Jingshisha, ba kiba wad kim lap i'u ksai jongpha ?

Ki lynti jongpha, balei ki jwat palat, balei ruh pha phet jngai na u briew bad shong ia lade hangta?

Kiei ki pud ba pha buh ia u briew ?

Don ne em ki lad ba u briew un poi sha ka thong jongpha lada u ia ksaid ?

U pud bad ka thong jongpha ki long, kiba u hap ban ia lympat ia ka Erlangthari bad u Kyllang.

Teng teng bad ki jingkhie dew bad ki jingat phyllung, haduh ba un da lah ban phrang ia lade.

Nalor ba u hap ban jympa lyngba ki wah bad ki tyrthup bah, haduh ba un da lap nangno u briew u la hap noh na ka Jingshisha.

U briew u kyangshla bad u kylli ia ka jingleh bym suitñiew."

238

"BALEI ba pham synshar ia kane ka pyrthei kaba kynriang, ko Jingshisha ?

Pha kyntiew pynban ia lade sha kliar u lum, bad pha buhrieh ia la ka khmat hangta.

Hato don ma uba shlan ban tur sha pha ?

Kaei te ka khmat jongpha, bad haduh katno pha long kaba itriem ?

Ka dewmet hato ka lah ban kiar napha, ne kan wad iapha haduh ban da shem ?

Ka jinglamler bad ka jingshukor ki long ki nongshun ba khraw tam jongpha ?

Pha khuslai sat na ka bynta jong ki, ba kim shlan ban pynjan ia lade shapha.

Pha pynskhem ia la ki snar halor ki mawsiang, bad teh lakam ba kan nym syntuid sha ki lynti kiba bieit."

239

"NA syngit u lum Makashang pha kaweh ia ka lama, ban khot ia u briew baroh, namar ha pha ym don u pud uba pyrkhing.

Kita kiba lah ban ia beiñ pyrshah ia ka jingshukor, kin poi sha ka thong jongka.

La kiwei pat ki jingsniew ki lah ban kham itynnat, kham i icit bad kham ilub, pynban ka Jingshisha ka sah hi ka Jingshisha.

Ia kaba ym lah ban kyrtah da kano kano ka rong, ban pynjngut ia pha.

Namar pha don la ka jong ka jingiada, bad ki jingker kiba skhem, ia kiba ym don ba lah ban pynkhih.

Pham ju'leh thawdur, pham ju pushara bad pham ju kylla rong, ko Jingshisha."

240

HADIEN ki jingiakynduh Mawsiang bad shah tynjuh, u la syllang ka khlieh.

U Rang u wad sa iai wad ia ka jingkyrmen, ba ha ki thapniang jong ka lehse un ioh jingtngen.

Te katba u dang pyrkhat ban tih nia, ban lap i'u ksai jong ka u sdang ban shla.

"Ko Jingkyrmen hato pha long u thning u ban bteng pat ia ka jingim jongnga ba kan thylleng ?

Ban wad iapha shisha, ka long kaba jwat bad kaba eh, kumba wad ia ka jingshai ha ka mied kaba dum synïa."

Haba nga wad ia pha, nga ong "ko Jingkyrmen, hangno pha thaw thymmiew ba ki lyngwiar pyrkhat u briew kim lah ban tda ?

Kaei ka rynieng jongpha, ba nga lah ban ia kynjoh ?"

241

"HATO pha long kum ki umjer ksiar, ba ki ñiangkynjah ki dih ?

Ne kum u lput ba rben ka Lyiur, uba jah noh tang shu wan noh kjat ka Mei Ngi

Nga kynrang ban wad, A hangno ngan shem, kaei ruh ka khmat jongpha ?

Lada nga dei ban shem, kaei ka riam ka beit ne ka kup ka sem jongpha ?

Hato pha khang khyrdep ia lade, sha kaba ki khmat ki lah ban pei ba ?

Kiei ki dieng khang jongpha, kiba ngam lah ban kyndang, mynsynïa ne mynphyrngap ?

Hato ki Ksangkti jongpha, ki kloi ban piam ia uba kum ma nga, uba la duh Jingkyrmen.

Ne uei u diengduh jongpha, ko Jingkyrmen ia uba kum ma nga ?"

242

"LA uba noh mynsiem, u lah ma ban ioh jaka rich ha pha, lada u pyrshang ?

Hato pha kloi ban kynrup ia uba bthei unmat, haba u kyndar ia ka Dwar na kaba wir pyrthei ?

Kiei ki sur jong pha, haba pha khot ia nga, ha kaba kum kano ka ïa pha wan ban paw ?

Haba nga iam, kiei ki jingpyntngen jong pha ? haba pyrthei ka wad, kumno pha ju shynna ?

Haba nga diaw da ki kti aiu pha wan ban law ?

Haba nga don ha pdeng ki thwei, da ki boitha aiu te pha khawa ?

Haba ki phyllung ki kit bad ki kyrthep ia nga, da ki thapniang aiu ia nga pha rong ?

Haba nga don ha ka jingpaitlieng da ka jingshai aiu pha ju tbeh ban btin ia nga nangta ?

Haba pyrthei ka kylla khongpong, kiei ki jingiada jong pha kin long ?"

243

"HATO ka thok bad ka jingpynksan lade, ki lah ma ban kbih ban khroh ia ka mynsiem jongpha ?

Ne ka long ka bym lah ban bteng kum ia ka mynnor bad ka ladai lathai.

Hangne ki shong ki Khuiñ jingstad, kiba lòng ka baiseng bad ka jingjahthait, u briew uba shem iapha.

Ka long ruh ka thymmei kaba u briew u lah ban ring bad pynhiar mynsiem.

Lada ngi kwah ban ioh kheit ia ki soh jongpha, ngi la dei ban lur, ban puh ban daiñ ia ki shrah."

244

"LYM KUMTA phan nym lah ban suh thied, bad ban bsa ia kiba don kam iapha.

Ha kaba ngam dei ban tip tang ia ka rongphong ne ka tynneng hynrei ia ka tynrai syndon.

Kiba thrang ban ioh ia pha, ki dei shisha ki khun ka jingshemphang.

Lane kiba phyrnop ia la ka jingshemphang sha ki thwei ka jingpyrkhat.

Haduh ba phan da suh thied bad pad ia ki tnat jong pha, sha mihngi bad sha sepngi."

245

HADIEN ba u la ioh bsuh ha ki thapniang jong ka Jingkyrmen u la sdang ban heh mynsiem pat.

Nangta ruh thiaw, sha Jingshemphang u jngi laitluid kum u Shersyngkai.

Namar mynta u la shynna ba ki jingkdup bad ki jingpiam h'u Rang ki la wan hiar kyrpang.

Kumta ia ka u sdang ban nam, "Ko Jingshemphang mynta ia pha nga la shynna.

Pha la plaid ruh ia ki lynti ba ngan shem ia pha.

Hato pha long, u sbai ba nga la lum, ba ngan ioh bynta lem na ki jingkynshew jongpha ?

Ban ioh ia pha nga dei ban pynpia shwa ia ki thiar ki barim.

Namar u ei u ban kot ka jingstad ban kynjoh sha pha, haba pha don ka rynieng kaba shiteng bneng.

Uei ruh u ban batai ia ka jingmaian jongpha, haba pha don ha la ka jingmaian."

246

"KA Jingstad hi imat kam lah ban ia kynjoh tyrpeng, ne ban ia kot rynieng bad pha ?

Kaei ka jaka rieh jongpha, ko Jingshemphang, haba nga wad ia pha mynshwa ngam lap wat tang ia ka phang jongpha ruh ?

Ki pubon hato ki long ki jaka shong ba tngen jongpha ?

Ne ka N̄iamra hato ka dei ka jaka rieh jongpha ?

Ka Suin̄ ha leh ka dei ka knup jongpha ?

Da ki thapniang aiu pha jngi ia ki lyoh ?
Da ki kjat aiu pha prong ia ki pubon ?
Da ka jingshai aiu pha tbeh ia ka Ñiamra ?
Pham ju pdiang kyrkieh ne laplah ruh ia kita kiba wan ban wad ia pha, katba pham pat sngewhun."

247

KI prohjabieng, ki khraw pyrkhat bad ki kynsai jingmut, ki lah ne em ban tda sha pha, haba pha rieh katne katne ia lade ?

Ym dei da ka jingstad ba nga lah ban krang ia ki syrtap Mawsiang ban shem haei ka siar nylla ka shong.

Hynrei dei lyngba ka Jingshemphang.

Namar ka Jingstad ka tip tang ban nang, hynrei kam shem ia ka phang jongka.

Dei hangne ba ka don ka jingiapher kaba khraw.

U ba stad u lah ban bakla ha ba u bishar ia ka wait ba la shut phyrnai tang da ka jingnep luiñ jong ka.

Katba u ba shemphang, u da tip wat ia ka syrti jong ka ruh.

248

"KO Jingshemphang, pha don te la ka dor jongpha, kaba ka nong jongpha ruh kaba khraw katta katta.

Pha suh thied kham jylliew, haba pha krang ban wad ia kaba pha kwah ban tip.

Pham jngi ruh tang na sla, hynrei pha da bniah sani ruh shwa ban tih.

Pham ju leh laplah ne bam jakhluit ban tare tang na shynrong, ioh ba ka shong sumor noh ka jinglong.

Namar pham shem jinghun halade, lada pha leh kumta.

Pha pyndait laha ia ki jait jingstad, da kaba hikai ia nga ba ngan wad, ban tih ha ban da shem.

Hadien kata ngan sa nang kham stad, ynda nga shem ia kata kaba nga wad."

Kumba kam long kaba lah ia u khla ban kylla ia la ka snieh.

Kam long ruh kaba lah ban pynkylla dur ia ka Jingshemphang ba jylliew sha kaba jyndong.

249

"PHAM don jingshεptieng ia ka jingbieit, wat haba ka wan hiar thma ia pha man ka teng.

Namar pha don ka stieh Sniehkyndad kaba jwat, ka waitlam ba nep bad ba khlaiñ bor.

Ha ki tyrpeng jongpha, pha kit rangbah ia ki jingstad baroh, ban sam sha kiba wad ia pha.

Pha pynkylluid ia la ki kanma, na ka bynta jong uba thrang ban wan rung ha pha.

Ha pha nga shem ia ka jingkylluid mynsiem, kiba kum ki thapniang ka 'yiar kmie.

Ia ka jingkhmaw jongpha lah ban shem, ha man la ki jaka kumba shem ia ki wah duid ha ki jaka baroh.

U bym shem ia pha, dei tang uta uba wad um ban dih, katba u dang klan lyngba ka wah ba sngur.

Uba kwah ban ia bidai bad pha u dei tang u riewjakhlia, uba ka jingbieit jong u, ka kham rben ia u mawsiang."

250

"YM lah ban pyn bakla ia ki lynti jongpha, da ki buit jong u briew ne u mrad

Namar ka Nongrim ba la suh thied jongpha, ka suh shaduh ki khleiñ shyieng ka Meiramew.

Pham long ruh kaba lah ban pyntyrsiang ruma, tang da ki buit rah krong.

Hynrei pha ieng skhem kum u Lum bah, u bym lah ban pynkynriah.

Ki hajar briew ki wad ia pha, bad pham don jingñiew tang.

Bad ka dohnud ki riewstad baiabor ka shong kah tngen ha ki syrngiew jongpha.

Pham ju ieh noh ia la ka jaka ba pha don, la ki jingkhie dew ki wan kyrthep."

251

"LA ula bicit u tih ki kharai ba jylliew, ban thep ia pha, pynban pha sngewthuh biang biang ban ialam ia la ki kjat.

Pha don ki atiar kiba kham khlaiñ, ban ia ki Khlawait kiba la kieng atiar.

Pha la khyllie pat ia nga u bym don ei ei bad ko Jingshemphang pha la pynjopthiaw ianga.

Mynba nga la ngat ha ki Liewlong ba khlem tnai, pha la long ka dongmusa ia ki kjat jongnga, haduh ba ngan da iehnoh ia ki shadien.

Eiei pynban ngam lah ban ai ia pha, ko Jingshemphang.

Wat la nga long khlem hok khlem sot, pynban pha la diangti ei ianga."

252

"KO Jingshemphang, ko Mawramsong ba skhem jongnga, ha ki thwei umkoi umsham jongpha, ngan sait la ka byrsieh.

Ki jingpynkwah ka dohnud, kim lah pynbit jakhlia shuh ia pha, ko Jingshemphang.

Ngam long shuh u stait ba kit ka lyer, kat shaba ka mon, hynrei u symbai uba im ha ka khyndew kaba seisoh.

Bat skhem ia nga ko Jingshemphang, jingim jong nga to btin sha pha.

Ka trep baieit, mynta ka phuh itynnat pat, jingieit ka iai kyrsoi ban bujli ia ka jingbieit, kaba nga la ieit lehnohei.

Pha la pyllait iuh ia ka mynsiem ba lanot jong nga, ko Jingshemphang.

Bad mynta ki la tlor na ki jingmut jongnga, ummat ruh ki la tynkhong.

Nga la lait na ki jingshitom lyngba jongpha, ko Jingshemphang."

253

"KHUBLEI ia pha, ko Jingshemphang ngin ia khlad noh, da ka jingieit ba pha la jop na khlieh ha kjat.

Khublei khamtam i'u Nongthaw jongpha, ko Jingshemphang.

Nga kmen eh ba pha la ñiat ia ka Jingbymman kum u synrum, pha la saphop iuh ia ka kum ia ka jaiñjot.

Bad mynta ha ki slakjat jongpha, kam lah khie khlieh shuh.

Pha la knieh ruh ia ka jingsynshar na ki kti jong ka, ban set along ia ka junom."

254

"MYNTA nga la long pat u jongpha, ko Jingshemphang.

Pha la khum la teh bad pha la pynpra syndon ia ki ktem bad ki jaka rieh ka Jingbymman.

Bad u briew uba bha u lah ban tyngkai ia la ka burom, kum ia ka 'iadthiang ba la khyllie biang por.

Kum ka dewbyrtha ha ki kti u Nongthaw khiew, ngam lah shuh ban dawa, aiu nga kwah ban long.

Mynta, nga kham jied ban jngi sha ka lympung ki lyngwiar pyrkhat, ban pashat ia la ka nusip, ban ia kaba phyrnop ha ka sngcwbha bad kiba bieit."

255

KA premmied ba kynjat shai bnai, ka palei da ka jingjarjar, ha kaba ki sla dieng ki khlem khih.

Ki sim ki wan phai jar jar sha la ki skum.

Ka shnong ka thaw ha shynrong ki lum, ba ker da ki khlaw ba rben, ba shlei ruh da ki syntiew.

Hynrei ha kata ka por, ki sdang khaprip la ki khmat, bad kohnguh samthiah.

Katba u Rang, da ka khmat kaba kmen, u prong ia kata ka jan mied l dum lyoh, hadien ba u la wan phai na la ka kam ka duk.

Ka Apmon da la ki kti, ka pynbiang ia ki jing-donkam jong u baroh.

Ha la marwei ka shlei da ka jingsuk kaba la synshar pat ia ka ing jongka.

"A ka jingkmen, A ka jingsuk," Nangta ka sdang ban nam.

256

"NGA nangtharai, ba ngam lah shuh ban shem ia pha, namar ba pha la ieh noh slem slem eh.

Pynban da lade hi pha wan ban jngoh pat ia ka ïng jong nga.

Nga kyrpad, wat phet jngai shuh na ngi lano lano ruh."

Haba u Rang, u dang ha phalor ïng, u la iohi ia ka khmat bakmen jong ka, ba ka da syngit ia la ki jaiñ bad da ka khmat ba phuh samı khie ka pdiang sngewbha ruh ia u.

Da ki ktien jali jaum ruh ka pynpasiang la u thylliej katba ka nang kren.

U Rang nangta u ong kynsan, "Ko jingsuk, ko jingsuk pha la wan shongkhet pat ha ka ïng jong ngi.

Pha la tei pat da ki kynroh ba skhem, ba u bymman un nym lah shuh ban pyntwa."

257

"KA dor jong pha shisha, ka long kaba rem katta katta.

Haba pha synshar ia ka ïng jong ngi, ngi klet wat ia ka jingsheptieng.

Hangno mynnor, pha buhrieh ia la ka khmat, ba ngam lap wat tang ia ka syrwet jong pha ruh.

Hato pha rich sha ka ñiamıa, kaba ki khmat kim lah ban peiba ?

Ne sha ki taphah mawsiang, kiba ki khohsiew kim lah ban par ?

Ka jingpalei ka dang wan kai teng, hynrei pha te em.

Da u diengpruh aiu eh pha thew, ba ngim lah ban iohi ia pha ?

Hato ka jingpalei bad ka jingkmen ki pynlong ia pha, ko jingsuk ?

Ym ju kham don koit, ba ioh ban kem ne khroh ia pha, haba pham pat mon hi ban wan."

258

"U EI u symbai jong pha, uba pha bet ha kane ka mariang, khnang ba ki wei ruh kin ioh ban ia khar lem.

Ne pha sei sla sei soh tang haba don ka jingkmen.

Ka pyrthei ka pynlut por da ki snem ban wad ia pha.

Ki da pyrta, "Ka jingsuk, ka jingsuk," wat haba ka don ha pyrshah ki khmat jong ki.

Shano te pha rieh, ko jingsuk, la lyngkhum haba nga wad ia pha.

Ngam shem satia, la nga la wad sha ki dymmiew badum.

Hato ki krem ki kroh ka riat Mawiew bad ki bniap jong ka, ki long ki jaka shong jong pha ?

Nga la wad ia pha, ko jingsuk, la slem bah slem san.

Pynban hangno hangno ruh, ngam lap ia ki syrwet jong pha."

259

"WEI briew da jingjakhom nga iai sa iai wad ia pha, hynrei ngam shem.

Lyngba ki shrah, lyngba ki lhuh, lyngba ki tyrthup bah ruh nga thom.

Namar nga tip ba tang hapha nga lah ban pyasting ia la ka jingkit.

Ha ki thapniang jong pha, nga kwah ban bynshet, ba phan kit noh bak na ka dohnud jong nga ia ki jingkhuslai baroh.

Nga shngaiñ nga sngewpalei haba nga don ha syndah jong pha, ko jingsuk.

Ki khmat jong pha ki shlei da ka jingkmen.

Pha pynkha ki kamra ba kylluid ban ai basa wat ia nga, uba la ngop, hadien ba pha la phrang ha ki shlem kane ka pyrthei."

260

"HA ka jingshisha ngam lah dalade hi, ban iaksaid lyngba kane ka ahor.

Pyrthei ka ring pah lyngba ka Mangkarong rong phong.

Bad khlem dok ruh nga la ia kyriom bad ki da kaba tur khaprip.

Hynrei ko jingsuk, pha long ka dawai, kaba lah ban weng ia ki at ki them bad ki khohruh khohram jong ki ïng jong ngi.

Ban shem ia pha kam long kaba jem.

Ban wad ia pha dei ban wad ha ban da shem.

Uba kmen u lah ban shem kham kloi ia pha

Ka long lehnohei ban ialap iariew shaphang jong pha, lada ngim pat ioh mad ia pha dalade.

Ki bym pat phrang dalade ha ki shlem ka jakhom khait, ka khia ka shon bad ha ki jingpaitlieng, kim lah ban sngewthuh haduh katno sha thiang.

261

"YM don mano mano na ki jingthaw, kiba lah ban ioh ia pha khlem ka dor kaba rem.

Namar uba la poi ha u pud ka jingkmen, u dei ruh ban ioh bynta na pha, ha kano kano ka dur.

Ko jingsuk, pha long kum ka jingiwbih u tiew-lapongnai, ka bym lah ban rah shawei pat, lait tang ha kata ka jaka ba pha don."

Ka jingsuk kaba palat ia ka jingshemphang briew baroh, ka shong ha ki lynghoh kti U Trai bathaw ia ka.

Uba long ruh U Kynrad jong ka, namar na U baroh ki kha kiei kiei kiba ngim lah ruh ban iohi.

Ka jingkhlaiñ bad ka jingsuk jong uno uno u briew, ka shong ha ka jingjylliew jong ka jingshemphang.

Hynrei lada ngi weng noh ia U Blei nangta, kan long kaba suda bad ka bym don nongrim.

262

KHYNDIAT kiei kiei kiba kordor, ki lah ban pyn-kmen bad ai jingsuk ia u briew uba stad bad uba shemphang.

Hynrei kam long kumta pat bad uba mutlop bad uba bieit.

"Na kata ka daw, Ko jingsuk, nga dem iai wad ia pha haban da shem.

Nyngkong nga nang tharai, ba ka jingsuk ka long ka spah bad ka jingdap kyrhai.

Ne ka jingkoit jingkhiah bad ka maiñ ba i shongkun.

Hynrei kam long kumta.

Ngim lah ruh ban khot ia ki briew, kiba suk, lymda ngi tip ba ki long shisha kiba suk.

Namar uba ioh ia pha, u long uba don bok palat palat."

263

"LA thaw donbok palat ia nga da U Nongthaw, ba ha ka por ba nga la noh sha riat, pha la sei pat ia nga nangta.

Lyngba ki kjat sngi jong pha, ko jingsuk, nga la ioh mad pat, ia kaba nga la jan duh ei.

Pha pur kum ka ding, ban pyoh ia ka dohnud jong nga, haba nga la mad ia pha.

Pha long kum ki kjat sngi Pyrem, ba pynsyaid ia ka dohnud jong nga na ka jingkjap jong ka pyrthei bad ka mangkarong.

Pha long ruh kum u lappraw ka Pyrem, uba wan ban kyrsiew pat ia nga na kane ka pyrthei ba shit tyrkhong.

Pha long kham tam ka Jingkieng ksiar, ba la pun, ba ngan kiew sha U Blei lyngba jong pha.

Nga lah ban sngew thikna ia kata, namar ba U Blei U la pyni shynna da ki khmat jong nga, ia ki jingshisha.

Bad ka jingshemphang kaba sngew kynduh."

264

"PHA long kum u Mawsiang bym lah ban pynkhih da ki langthari, shisien ba pha la ithuh ia la ka jaka.

Shibun ki lok ki ia beh ban ioh ia pha kum kiba lamwir, katba ha pyrshah ki khmat jong ki pha don tyngkrein.

Pham long ruh ka jingsuk, kaba nga lah ban shu ringdur, da ka jingpyrkhat khlem mad.

Ngim da donkam ban pynngeit ia ki briew ba ngi long kiba suk, hynrei kaei kaei kaba paw ha khmat jong ngi, ka la biang ban iathuh hi shaphang jong ka.

Hato ka khmat jong ngi bad ka ing jong ngi kam sakhi shynna ia kata, kmie kynrad ?

Lada nga lah, ngin jin da la pashat lem sha ki para marjan jong ngi, imat long tang kat i symbai krai kam pher, in sabthei ban kharoi shi kit iapar.

Hynrei ka jingsuk ba shu ia peiñ, ka long kum ka mulot ba bam kruiñ, ka bym sulc kam, wat tang ia lade hi ruh."

265

"MYNTA pha la long u mawjabieng ba bat ia ka jingtei, kumba ka thapbawa kaba sdien ia la ka snur ha ki paia ba khlaiñ.

Hato ka jingsuk jong ngi kan kut kan wai hangne, ne kan pur shaduh ka bymjukut ?

Ka jingmlien ban im suk, kam dei ka jingsuk, hynrei kata kan sa shukor haduh ba kin nym ithuh shuh, wat ia ka lynti sha ka jingsuk.

Ka jingsuk kam shong ha ka spah, namar ba kam pynkha ia ka jingkmen.

Ka jingsuk ka pun ia ka jingkyrmen.

Ka jingsuk ka pynkha ia ka jingieit.

Ka jingsuk, ka kha na kaba la pun ha ki erlangthari bad ot na kaba ngi la bet ha ki ummat.

Ym kum uba bieit uba thwit ia ka sha ki khatar snem lynti."

266

"KATBA uba stad bad uba shemphang, u kynshew ha ki thiar jong u, haduh ba u klet wat ia ki tyrsim ka jingiap kiba ksam ia u.

Hato ngi lah ban khot ia ka jingiap, ba ka long ka jingsuk, namar ba kam iohsngew shuh ia ka jynjar pyrthei ne jingpang ?

Lada kumta, balei ngim ia lap ia riew noh, 'Long ka jingsuk ia kiba iap naba ki la lait phar na ki jingjynjar bad ki jingshitom pyrthei baroh.'

Ka jingkmen ka biang ne em ia uba jop, khlem ka jingsynran jong ka jingsuk ?

Ka jingsuk bad ka dur jong ka jingsuk ka shong ne em ha ka dor jong ka jingjop ?

Nga lap ia pha ko jingsuk, hadien ba U Blei Trai Kynrad ula pynjop ia ka thma pynshah ia u bymman

Ha phi iuh Apmon, nga theh la jingieit bad jing-shaniah.

Mynta ngi la tei pat ia i trep i skum ba thymmai, i trep shong kun shong Blei, ha ki thapniang ka jingsuk."

267

KATBA ki 'sing dymphong ki dang par ha ki kynian jong ka mied.

U Rang wei briew u suhkhlieh sha ki thwei lai rynieng skong.

Nangta u mih bad khmied kynting pat sha sahit bneng ba shat rong ksiar.

U da kyrtiang ban nam ia ka jingjop kaba u la mad, da ka khmat baphuh sam-rkhie kaba la kha na ka jingkmen.

Ki nubkhohsiew kiba ula sngewshohthait, ki la khlaiñ pat.

Ki jingnoh mynsiem baroh ki la kut ki la wai.

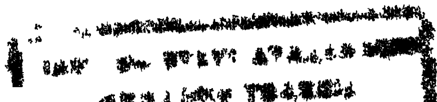
Hato dang don ei ei kaba um pat hun, na kaba u la ioh pdiang ?

268

KATBA u dang ñiewtang, kynsan u kynmaw bad u shla.

"Nga triem, nga triem A Trai, haba nga iohi ba ki tyrsim khriat jong ka jingiap, kiba wan ban rong noh kyndit ia ki lok bad kiba ngi ieit, iwei hadien iwei pat.

Hato ngan dang iai pynshong nongrim, ia la ka jing-im ha ka jingsarong bad jingshah jop ?

Kiei ki jaka rieh, haba ka wan khura ia ka ïng ba suk, ba kmen jong pha ?

Hato pha dang sngewsarong hi, wat haba pha la tip ba pha long tang kum i shynrong pylleng ?

Nanghikai A Blei ba ngan kham shemphang, lyngba kine ki jingjia ba ngan nym ñiewsting.

Hynrei ba ngan iai buh jingmut ba ngan nym syntuid khlem pynkhreh lupa.

Namar lyngba kine, nga la nang sngewthuh ba nga long u shongthap ha kane ka pyrthei shongbynda.

Hynrei ko jingjop, kaei ka dor jong pha, hato uba jop u ioh ka jingkmen kaba kumno ?

Hato u kham palat ia kaba nga kmen ?"

269

"KI lok jong nga kiba ioh ia ka da kaba suk, ki lip, pynban ka khmat, ha ka jaka ba kin phuh kin phieng.

Nga kham kmen, nga kham ioh jingsuk namarba nga la kamai ia ka jingjop, lyngba ki ummat kthang.

Kawei ruh, namar ba ka ksangkti U Blei, ka long ka jingjop ia nga.

Nga sngewthuh ba nga la jop, namar ba ki nongshun jong nga, kim don shuh ha ka jaka ba ki don.

Ha ka jingjop, u nongjop u kyriuh da ka jingkmen bad u shad kum u khynnah ha ka lympung ialehkai.

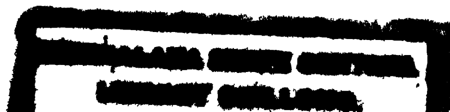
Nga ruh nga shad da ka jingkmen, namarba nga la jop ia u nongshun da ka jingjop.

Ka lama u nongjop ka kaweh kham sngewsarong, ban ia ki lama ka dorbar ki syiem bad ki bakhraw.

Ka dor jong ka jingjop, ka palat ia ka dor jong ka jingkmen, kum ka jong u briew uba rkhie pat na kaba iam.

Ka jingjop ba shisha, kam ju pynleh raiñ, ha shiteng lynti.

Ka jingim jong u nongjop, ka phyrnai kum ki kjat sngi bad kum u lur mangkara mynmied.

La shon ha
Khasi Jaintia Press,
Mawkhar, Shillong—793001.